

Tweede Bestuursrapportage 2023

Colofon

Tweede Bestuursrapportage 2023

Uitgave

Gemeente Utrecht, 14 september 2023

Informatie

Gemeente Utrecht

Bedrijfsvoering- en Strategienetwerk

Afdeling FIJ

Postbus 16200

3500 CE Utrecht

www.utrecht.nl

Finutrecht@utrecht.nl

Raadsvoorstel zaaknummer: 11478550

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1. Budgettair majeure bijstellingen.....	9
1.1 Actuele ontwikkelingen 2023.....	9
1.2 Majeure ontwikkelingen	11
1.3 Corresponderende posten.....	16
2. Budgettair neutrale bijstellingen	21
2.1 Bijstellingsvoorstellen	21
2.2 Bijstellingsvoorstellen Investerings.....	26
3. Voortgang coalitieakkoord en Resultaatbestemming	31
3.1 Voortgang uitvoering coalitieakkoord.....	31
3.2 Voortgang bestedingen Resultaatbestemming 2022.....	36
4. Peilstok Stedelijke Ontwikkeling.....	37
4.1 Actuele ontwikkelingen woningbouw.....	38
4.3 Actualisatie reserve Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten.....	53
4.4 Actualisatie reservering betaalbaar wonen.....	53
4.5 Voortgang woningbouw 100+.....	55
5. Bijlagen.....	61
5.1 Planning uitvoering coalitieakkoord	61
5.2 Onderhanden werk.....	66
5.3 Instellen en/of aanpassen reserve.....	69
5.4 Totaaloverzicht Budgettair neutrale bijstellingen.....	72
Bereikbaarheid	73
Bewoners en Bestuur.....	76
Cultuur.....	77
Duurzaamheid	79
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen.....	81
Ondersteuning op Maat.....	82
Onderwijs.....	87
Openbare ruimte en groen.....	88
Overhead	89
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed	90
Samenleven en Sport.....	93
Utrechts Vastgoed.....	96
Veiligheid	98
Volksgesondheid	99
Werk en Inkomen	103
5.5 Aanpassen verantwoordingsgrens	105

Inleiding

De begrotingscyclus stelt de raad in staat om invulling te geven aan de kaderstellende en controlerende taak. Met deze bestuursrapportage informeren wij u over de verwachte afwijkingen in de uitvoering van de beleidsvoornemens ten opzichte van de actuele Programmabegroting 2023 met als peildatum 1 juli 2023. In deze bestuursrapportage geven wij per programma aan welke afwijkingen wij verwachten voor 2023. Daarnaast worden wijzigingen in de planning van de uitvoering van het coalitieakkoord toegelicht. Ook zijn de bestedingen van de resultaatbestemmingsvoorstellen 2022 en de afwijkingen bij investeringsprojecten en de grondexploitaties van de gemeente Utrecht in deze rapportage opgenomen.

In de bestuursrapportage vertalen wij het effect van actuele ontwikkelingen op de uitvoering van de Programmabegroting 2023, zowel beleidsmatig als financieel. De ontwikkelingen uit het jaar 2022, zoals stijgende prijzen, krapte op de arbeidsmarkt en tekort aan woningen, werken door in 2023. In de Voorjaarsnota 2023 hebben we hiervoor bijgestuurd. Wel lijken de extreme prijsstijgingen zoals die zich voordeden aan het eind van 2022 voorbij. We zien onzekerheid over rijksinkomsten, stijgende rente en stijgende kosten. Hierdoor nemen de financiële risico's toe. Naast een krappe arbeidsmarkt zien we ook een hoog ziekteverzuim, wat leidt tot vertraging en doorschuiven van tientallen miljoenen naar latere jaren waar de begroting ook ambitieus is. Via reservemutaties wordt in de begroting 26 miljoen euro doorgeschoven naar latere jaren en voor investeringen in Leidsche Rijn, het Stationsgebied en binnenstedelijke grondexploitaties wordt in totaal ruim 83 miljoen euro aan lasten doorgeschoven van 2023 naar komende jaren (met name 2024).

Door de val van het kabinet-Rutte IV begin juli zijn er Tweede Kamerverkiezingen op 22 november die de gemeente gaat organiseren en waar niet eerder rekening mee was gehouden.

Op basis van de Tweede Bestuursrapportage 2023 verwachten we een nadelig resultaat over 2023 van 4,3 miljoen euro. Dit resultaat wordt betrokken bij de eerstvolgende integrale afweging: De Voorjaarsnota 2024.

Samenvattend financieel beeld

Het nadelige resultaat van de Tweede Bestuursrapportage 2023 van 5,2 miljoen euro en het voordelige resultaat van de Eerste Bestuursrapportage 2023 van 0,8 miljoen euro leiden tot een verwacht nadelig resultaat van 4,3 miljoen euro over het jaar 2023. Het resultaat van de Tweede Bestuursrapportage 2023 wordt veroorzaakt door externe ontwikkelingen en hebben betrekking op herberekening van en minder ontvangen compensatie voor loon- en prijsstijgingen vanuit het gemeentefonds dan eerder verwacht. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de financiële ontwikkelingen, die in de volgende hoofdstukken per programma worden toegelicht.

Tabel: Financieel beeld na Tweede Bestuursrapportage 2023

Hfst	Omschrijving	Bedrag
		x € 1.000
1.1	Actuele ontwikkelingen	-5.005
1.3	Corresponderende posten	-162
2.1	Bijstellingsvoorstellen*	25.921
2.1	Mutatie bestemmingsreserves*	-5.464
2.1	Mutatie algemene dekkingsreserve*	-20.457
	Resultaat Tweede Bestuursrapportage 2023	-5.167
	Financiële ruimte na Eerste Bestuursrapportage 2023	826
	Financiële ruimte na Tweede Bestuursrapportage 2023	-4.341

*Het saldo van de bijstellingsvoorstellen wordt via reservemutaties beschikbaar gesteld voor de volgende begrotingsjaren. Het saldo van deze drie onderdelen is daarom nul.

Hoofdpijn financiële ontwikkelingen

Actuele ontwikkelingen

De val van het kabinet voor de zomer brengt verdere onzekerheid met zich mee voor onderwerpen als de verdere uitwerking van de hervormingsagenda jeugd, asielopvang, de landelijke vreemdelingenvoorziening, woningbouw en energietransitie. In financiële zin leiden actuele ontwikkelingen tot een nadeel van ruim 5 miljoen euro, wat met name wordt veroorzaakt door aansluitverschillen en herberekeningen voor het gemeentefonds, de algemene dekkingsreserve en minder ontvangen compensatie voor loon- en prijsstijgingen vanuit het gemeentefonds dan eerder verwacht.

Majeure ontwikkelingen

Er worden verschillende ontwikkelingen in deze tweede bestuursrapportage toegelicht met per saldo een nadeel van 8,0 miljoen euro. Deze ontwikkelingen worden grotendeels veroorzaakt door uitvoering van in de begroting opgenomen activiteiten. We proberen deze ontwikkelingen in de rest van het jaar zo veel mogelijk binnen de programmabudgetten op te vangen en gaan de begroting op deze punten niet wijzigen. De belangrijkste tegenvallers die we momenteel zien, zijn:

- Een nadeel van 2,4 miljoen euro bij Bewoners en Bestuur door hogere personele lasten door de krappe arbeidsmarkt, inhuur en ziekteverzuim bij burgerzaken en het klantcontactcentrum en het organiseren van de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen.
- Een nadeel van 3,2 miljoen euro voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen.
- Een nadeel van 2,5 miljoen euro op overhead door noodzakelijk inhuur op juridische functies om achterstanden op bezwaar en beroep in te lopen en in de toekomst te voorkomen, inhuur als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt en ziekte en het vergroten van de interne flexibele schil.

Corresponderende posten

Voor de corresponderende posten/taakmutaties uit de meicirculaire is een beperkt nadeel van 0,162 miljoen euro. Dit saldo wordt veroorzaakt door Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) voorzieningen. Vanaf 2023 wordt de financiering van de GDI ondergebracht bij het ministerie van BZK en om dat mogelijk te maken, leveren gemeenten een eenmalige bijdrage aan het ministerie.

Bijstellingsvoorstellen

In het kader van beter begroten doen wij bijstellingsvoorstellen zodat de begroting beter aansluit bij de actuele prognose. Naar verwachting leidt dit ook tot een kleiner verschil tussen de begroting en de jaarrekening. Een groot deel van de voorstellen heeft betrekking op het verhogen of verlagen van zowel de baten als de lasten vanwege specifieke uitkeringen van het Rijk. In totaal stellen we voor in 2023 de baten en lasten te verhogen met 51 miljoen euro en te verlagen met 6,9 miljoen euro. Er wordt 10,7 miljoen euro extra onttrokken aan bestemmingsreserves en er wordt 16,2 miljoen euro extra gestort in bestemmingsreserves, passend bij de doelstelling van deze reserves.

Ook wordt voor in totaal ruim 26 miljoen euro aan budgetten doorgeschoven naar volgende jaren via reservemutaties. Hiermee worden incidentele budgetten aangepast naar de actuele ontwikkelingen. Aanleidingen daarvoor zijn bijvoorbeeld fasering van projecten, vertraging in de uitvoering, krapte op de arbeidsmarkt of het verlengen van een maatregel. Substantiële mutaties zijn:

- Onttrekking van 8,0 miljoen euro aan de reserve voor Versneld vernieuwen.
- Storting van 4,2 miljoen euro aan de egaliseringsreserve parkeerexploitatie door hogere opbrengsten voor kort parkeren en naheffingen en lagere lasten door een incidentele vrijval van het kapitaallastebudget voor parkeerautomaten.
- Storting van 3,9 miljoen euro aan de reserve bouwleges. Hogere bouwleges worden gereserveerd voor onzekerheden bij de implementatie van de omgevingswet en onzekerheid over toekomstige opbrengsten door de ontwikkelingen in de bouwsector.

- Voor Living lab Eerst een thuis wordt 2,8 miljoen euro via de algemene dekkingreserve overgeheveld naar latere jaren vanwege het grillige verloop van het beschikbaar komen van geschikte woningen.
- Voor de aanpak van dakloosheid wordt 3,6 miljoen euro via de algemene dekkingreserve overgeheveld naar 2024 voor de uitvoering van het regionaal plan, momenteel wordt met de U16 een regionaal plan van aanpak opgesteld.
- Voor het fonds voor betaalbare koopwoningen wordt 3,0 miljoen euro van de eenmalige middelen uit het coalitieakkoord overgeheveld naar 2024. De uitwerking van dit fonds is complex en vraagt om een zorgvuldige voorbereiding waarvoor meer tijd nodig is.

De investeringskredieten worden verhoogd met 12,385 miljoen euro.

Mutaties reserves

Een deel van de bijstellingsvoorstellen (zie boven) wordt overgeheveld naar volgende jaren. Technisch wordt dit via reserves verwerkt. Het voordeel uit 2023 door onbenut budget wordt toegevoegd aan de reserves en in de volgende jaren wordt het in te zetten budget onttrokken aan de reserves.

Voortgang coalitieakkoord en resultaatbestemming

In de eerste helft van 2023 zijn stappen gezet in de uitvoering van het coalitieakkoord. Er zijn meerdere mijlpalen behaald. In deze rapportage is een tabel opgenomen met wijzigingen in de planning van de uitvoering van het coalitieakkoord. Door uiteenlopende redenen wordt van een aantal actiepunten die stonden gepland voor 2023 voorzien dat de uitvoering doorschuift naar 2024. In een aantal gevallen is de raad daar al apart over geïnformeerd.

Een deel van de gereserveerde middelen voor budgetoverheveling vanuit de Resultaatbestemming 2022 wordt naar verwachting niet besteed in 2023. Het gaat met name om budget voor de energietoeslag 2022 dat nodig was voor de afronding van aanvragen over 2022 (2,1 miljoen euro) en middelen uit de decembercirculaire 2022 die beschikbaar zijn gesteld om via vroegsignalering en bijzondere bijstand gerichte hulp aan te bieden bij energiearmoede (1,0 miljoen euro).

Peilstok

De prognoses voor de woningbouwproductie worden onzekerder als gevolg van de veranderende marktomstandigheden zoals stijgende bouwkosten en rente, schaarste aan bouwmaterialen, beschikbaarheid van aannemers en het tekort aan personeel (zowel in de voorbereidingsfasen als in de bouwfase). Ook de stikstofproblematiek speelt hierin een rol. We zien dan ook dat projecten vertragen. Voor 2023 is de verwachting dat 3.100 woningen in aanbouw worden genomen.

Voor de grondexploitaties Leidsche Rijn, het Stationsgebied en binnenstedelijke grondexploitaties wordt in totaal ruim 83 miljoen euro aan lasten doorgeschoven van 2023 naar komende jaren (met name 2024). Belangrijke afwijkingen zijn de bijdrage aan de Mobiliteitshub XL vanuit de grondexploitatie Leidsche Rijn van circa 37 miljoen euro die niet meer in 2023, maar in 2024 wordt verwacht. We verwachten in de jaarstukken 2023 het bedrag van de robuuste posten in de grondexploitatie Leidsche Rijn te verlagen met 13,4 miljoen euro. Voor de grondexploitatie Stationsgebied verschuift 11,0 miljoen euro aan kosten naar 2024. Voor de binnenstedelijke grondexploitaties zijn in 2023 de verwachte lasten 28,6 miljoen euro lager en de baten 19,2 miljoen euro lager, naar verwachting schuiven deze door naar de komende jaren.

1. Budgettaire majeure bijstellingen

In dit hoofdstuk zijn de financiële ontwikkelingen opgenomen die van invloed zijn op het financiële beeld. Daarnaast wordt gerapporteerd over de voortgang van de uitvoering van het coalitieakkoord en de besteding van de resultaatbestemmingen van de jaarstukken 2022.

1.1 Actuele ontwikkelingen 2023

In dit hoofdstuk gaan we in op enkele actuele ontwikkelingen die de programma's overstijgen met (mogelijk) een materiële impact op het financieel beeld. De financiële effecten zijn opgenomen in onderstaande tabel en zijn verwerkt in het financieel beeld. Het meerjarige effect van deze ontwikkelingen is verwerkt in de Programmabegroting 2024.

Tabel: Actuele ontwikkelingen 2023

		x € 1.000
	Omschrijving	Bedrag
1.1.3	Prijsstijgingen	-1.405
1.1.4	Aansluitverschillen en herberekeningen	-3.460
1.1.5a	Overige mutaties	-130
1.1.5b	Reeds genomen besluiten	-10
	Totaal	-5.005

1.1.1 Inkomsten vanuit het Rijk

Onzekerheid door val van het kabinet

Door de val van het kabinet is de onzekerheid over een aantal onderwerpen toegenomen, zoals de verdere uitwerking van de hervormingsagenda jeugd, asielopvang en de landelijke vreemdelingenvoorziening. Daarnaast werken we samen met het Rijk aan grote opgaven voor woningbouw en energietransitie. De onzekerheid betreft niet alleen de beleidsmatige richting en/of nadere uitwerking, maar er is ook onzekerheid over de financiële compensatie van gemeenten hiervoor. Dit raakt ook onzekerheid over aanvullende compensatie voor de korting op het gemeentefonds vanaf 2026. Deze is deels teruggedraaid, echter de inkomsten van het Rijk zijn niet in balans met de taken die wij als gemeenten uitvoeren en de opgaven waarvoor we samen met het Rijk staan. Het kabinet heeft voor de val onderschreven dat er sprake van een disbalans is, hoe hiermee wordt omgegaan door een nieuw kabinet is onzeker.

1.1.2 Overschrijding inhuurplafond

In de Programmabegroting 2023 is een uitgaveplafond van 79,1 miljoen euro opgenomen voor de inhuurkosten. Waarbij we ook in 2023 het uitgangspunt hanteren dat regulier en structureel werk wordt uitgevoerd door eigen medewerkers. Inhuur passen we uitsluitend toe in situaties van 'piek', 'ziek', bij specialistische expertise en als werving van interne medewerkers niet lukt vanwege een te krappe arbeidsmarkt.

Inmiddels is gebleken dat de krappe arbeidsmarkt en het hoge ziekteverzuim tot gevolg heeft dat de organisatie dit jaar meer moet inhuren dan vooraf ingeschat. Deze omstandigheden maken het noodzakelijk dat een groter deel van de benodigde capaciteit wordt ingehuurd. Andere mogelijkheden zijn er helaas niet wanneer de ambitieus niet worden bijgesteld.

De actuele verwachting is dat de inhuurkosten eind 2023 op 86,8 miljoen euro uitkomen. Dit betreft 15,7% van het totaal aan loon- en inhuurkosten in 2023. Ter vergelijking: dit percentage in 2022 was 15,2%. Ter toelichting op het opgenomen percentage in de Programmabegroting 2023: het opgenomen percentage van 16,6% is herberekend als gevolg van een hogere loonsom door de nieuwe Cao Gemeenten. Het percentage is aangepast in 14,3%.

1.1.3 Prijsstijgingen

Reservering prijsstijgingen: noodfonds en incidentele compensatie

Om de effecten van de prijsstijgingen op te kunnen vangen zijn in de Programmabegroting 2023 maatregelen genomen: de indexatie is verhoogd en er is budget gereserveerd om ook partners in de stad te kunnen compenseren in geval van nood en een aanvullende incidentele compensatie voor sterk gestegen energielasten. Hiervoor zijn in het eerste kwartaal van 2023 twee regelingen ingesteld. Op basis van de aanvragen is de verwachting dat het budget niet volledig wordt gebruikt. Gezien de stabielere inflatie en het aflopen van de aanvraagperiode voor de incidentele compensatieregeling verwachten wij dat in totaal 2,5 miljoen euro niet wordt besteed en kan vrijvallen. Dit betreft 1 miljoen euro van de incidentele compensatieregeling, hiervoor was 4,5 miljoen euro gereserveerd. Van het budget van 3 miljoen euro voor noodsteun resteert 1,5 miljoen euro.

Extra compensatie indexatie - leerlingenvervoer en VNG

De in de Voorjaarsnota 2023 toegekende extra compensatie voor inflatie is voor leerlingenvervoer en de VNG-contributie niet toereikend. Omdat deze stijging niet binnen het programma kan worden opgevangen, wordt het budget verhoogd. Voor leerlingenvervoer gaat het om 170.000 euro incidenteel en voor de VNG-contributie om 118.000 euro structureel.

Gemeentefonds

Door minder ontvangen compensatie voor loon- en prijsstijgingen vanuit het gemeentefonds dan eerder verwacht, is er voor prijsstijgingen per saldo een nadeel van 1,405 miljoen euro.

1.1.4 Aansluitverschillen en herberekeningen

In het proces van het opstellen van de Programmabegroting 2024 zijn extra controles uitgevoerd op complexe financiële onderdelen, dit leidt tot enkele correcties op de berekening van de inkomsten uit het gemeentefonds, de Algemene dekkingsreserve en de salarisbegroting. Per saldo heeft de herberekening van de salarisbegroting een voordelig effect voor 2023 van 11,7 miljoen euro. Voorgesteld wordt dit bedrag in 2024 in te zetten als dekking voor het aansluitverschil in de Algemene uitkering die is ontstaan door het dubbel opnemen van het effect van het bevriezen van de opschalingskorting. Voor 2023 resteert een nadeel van 3,46 miljoen euro als gevolg van aansluitverschillen en herberekeningen.

1.1.5 Overige mutaties en reeds genomen besluiten

Er zijn enkele kleine mutaties. Een van de mutaties volgt vanuit een reeds genomen besluit, namelijk amendement 58 zoals aangenomen bij de Voorjaarsnota 2023. Dit betreft het beschikbaar stellen van een startbudget van 10.000 euro voor het organiseren van de Groene verantwoordingsdag in 2024.

1.2 Majeure ontwikkelingen

In dit hoofdstuk laten wij per programma de majeure ontwikkelingen zien. Het betreffen financiële bijstellingen ten opzichte van de actuele begroting. De majeure ontwikkelingen zijn (per saldo) nadelig van aard. Deze nadelen worden in de rest van het jaar waar mogelijk opgelost binnen de programmabudgetten. In de actuele begroting is de besluitvorming over de Voorjaarsnota 2023 / Eerste Bestuursrapportage 2023 verwerkt. In onderstaande paragrafen worden de afwijkingen per programma toegelicht.

Tabel: Majeure ontwikkelingen per programma

Programma	2023	2024	x € 1.000	
			Incidenteel/ structureel	
Bewoners en Bestuur	-2.400	-	I	
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed	-370	-	I	
Duurzaamheid	-	-		
Bereikbaarheid	-	-		
Openbare ruimte en groen	-503	-	I	
Economie & Werkgelegenheid voor iedereen	-	-		
Werk en Inkomen	-1.700	-	I	
Onderwijs	-	-		
Ondersteuning op maat	-	-	I	
Volksgezondheid	-	-		
Veiligheid	-	-		
Cultuur	-	-		
Samenleven en Sport	-	-		
Utrechts Vastgoed	-350	-350	I	
Algemene middelen	-	-		
Overhead	-2.656	-	I	
Totaal	-7.979	-350		

Bewoners en Bestuur

Tabel: Majeure ontwikkelingen Bewoners en Bestuur

Omschrijving	2023	x € 1.000	
		Incidenteel/ structureel	
1. Hogere personele lasten Burgerzaken en KCC	-1.500	I	
2. Tweede Kamerverkiezingen 2023	-900	I	
3. Vertraging project staatsloosheid	PM	I	
Totaal	-2.400		

Toelichting

1. Er zijn hogere personele lasten door de noodzaak om in deze krappe arbeidsmarkt alvast te borgen dat we voor onder andere de reisdocumentenpiek in 2024 de benodigde medewerkers aangenomen

en ingewerkt hebben. Daarnaast veroorzaken duurdere inhuur en een hoog ziekteverzuim hogere personele lasten bij burgerzaken (1 miljoen euro) en het klantcontactcentrum (KCC) (0,5 miljoen euro).

2. De val van het kabinet maakt het noodzakelijk dat er een tussentijdse verkiezing wordt georganiseerd. Het organiseren van één verkiezing kost rond 1,9 miljoen euro (jaarbudget minus vaste jaarlijkse kosten). Op dit moment zit er nog 1 miljoen euro in de reserve verkiezingen.
3. Het project staatloosheid is al getemporeerd over de jaren 2022 tot en met 2024. Ook dit jaar zal het beschikbare projectbudget (0,416 miljoen euro) niet volledig benut worden. Andere wettelijk verplichte dienstverlening krijgt prioriteit. Zoals de eerste inschrijving van vluchtelingen uit Oekraïne, de groei van nieuwkomers in Utrecht, de verwerking van geboorte en overlijden maar ook een extra verkiezing. De consequentie hiervan is dat we ook in 2023 vertraging hebben in het onderzoek van het bestand omtrent nationaliteit onbekend en daarmee de specifieke aanschrijving aan de doelgroep die valt onder de Regeling Afwikkeling Nalatenschap Oude Vreemdelingenwet (RANOV). In het derde kwartaal van 2023 doen we een tussentijds onderzoek naar de effecten van het project. Over de uitkomst daarvan en het vervolg van het project volgt meer informatie in het vierde kwartaal van 2023.

Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

Tabel: Majeure ontwikkelingen Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

		x € 1.000	
Omschrijving	2023	Incidenteel/ structureel	
1. Hogere lasten Erfgoed	-370	I	
2. Hogere lasten Ruimtelijk domein	PM	I	
Totaal	-370		

Toelichting

1. De hogere lasten Erfgoed worden toegeschreven aan incidentele frictiekosten archeologisch onderzoek en extra uitgaven voor het professionaliseren van de interne processen omtrent archeologie in combinatie met hogere energielasten voor Museum Castellum Hoge Woerd.
2. Binnen het ruimtelijk domein voorzien wij een mogelijke overschrijding van de lasten in het programma Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed en/of in het onderdeel Overhead. Er is sprake van extra kosten, bijvoorbeeld voor het versterken van de stedelijke sturing, voor organisatieontwikkeling, voor de Nota Omgevingskwaliteit en voor beleid voor dakopbouwen. Deze kosten worden zoveel als mogelijk ten laste van beschikbare budgetten gebracht. De hoogte van deze overschrijding is nog onzeker.

Openbare ruimte en groen

Tabel: Majeure ontwikkelingen Openbare ruimte en groen

		x € 1.000	
Omschrijving	2023	Incidenteel/ structureel	
1. Voorziening contracten onvoldoende	-503	I	
Totaal	-503		

Toelichting

1. In de jaarrekening is een voorziening opgenomen van 0,629 miljoen euro. Dit bedrag bleek achteraf na een rechterlijke uitspraak onvoldoende te zijn waardoor een negatief resultaat op deze post van circa 0,503 miljoen euro ontstaat.

Werk en Inkomen

Tabel: Majeure ontwikkelingen Werk en Inkomen

Omschrijving	2023	Incidenteel/ structureel
1. Hogere lasten bijstandsuitkering	-3.200	I
2. Lagere lasten uitvoering Tozo	1.100	I
3. Lagere lasten reïntegratie	400	I
Totaal	-1.700	

x € 1.000

Toelichting

- Op de doelstelling verstrekken bijstandsuitkeringen verwachten we in 2023 een nadeel. Uit analyse van het nader voorlopig Gebundelde uitkering (BUIG) budget 2023 in combinatie met de verwachte uitkeringslasten is er een tekort van 3,2 miljoen euro. In combinatie met het voordeel op het Tozo uitvoeringsbudget verwachten we per saldo een tekort van 2,1 miljoen euro.
- Op het Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) uitvoeringsbudget is er een voordeel van 1,1 miljoen euro. Tozo loopt nog enkele jaren door, maar hier is minder uitvoeringscapaciteit voor nodig. In combinatie met het nadeel op verstrekken bijstandsuitkeringen verwachten we per saldo een tekort van 2,1 miljoen euro.
- Voor 2023 wordt door lagere lasten voor reïntegratie een resultaat van 0,4 miljoen euro verwacht. Aandachtspunt is dat deze prognose relatief onzeker is doordat de benutting afhangt van de instroom in de bijstand en de reïntegratiebehoefte in de rest van het jaar. Ook zijn er incidentele budgetten beschikbaar vanuit de regionale uitvoering, zoals de regionale aanpak jeugdwerkloosheid.

Ondersteuning op maat

Tabel: Majeure ontwikkelingen Ondersteuning op maat

Omschrijving	2023	Incidenteel/ structureel
1. Opvang Oekraïne	PM	I
Totaal		

x € 1.000

Toelichting

- Er wordt een positief resultaat verwacht omtrent de opvang voor Oekraïne, voornamelijk als gevolg van de latere oplevering van nieuwe opvangplekken. Het positieve resultaat moet beschikbaar blijven om verschillende redenen. Er volgen nog eindafrekeningen energie 2022 en 2023 en er is onzekerheid in de afwikkeling van de SiSa 2022, die pas in 2024 volgt. Het dient als risicobuffer voor meerjarige aangegane verplichtingen voor de huisvesting indien vergoedingen van het Rijk lager worden. Wanneer er in najaar noodzaak ontstaat voor extra inzet voor het asiëldossier dan kan de afweging worden gemaakt om een beroep op deze middelen te doen.

Utrechts Vastgoed

Tabel: Majeure ontwikkelingen Utrechts Vastgoed

Omschrijving	2023	2024	x € 1.000
			Incidenteel/ structureel
1. Afboeking project Tivoli	-350		I
2. Hogere lasten bodemverontreiniging Sartreweg		-350	I
3. Pauwstraat	PM		I
Totaal	-350	-350	

Toelichting

1. Uit een analyse van de bestedingen voor project Tivoli, blijkt dat een deel van de kosten niet activeerbaar zijn conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Om die reden vindt een afboeking plaats van deze projectkosten naar de exploitatie.
2. Bij het brandweerpand aan de Sartreweg is er sprake van bodemverontreiniging. De kosten die hiermee gepaard gaan, worden in 2024 verwacht en liggen naar verwachting tussen de € 300.000 en € 400.000.
3. Bij de oplevering van de renovatie van de Pauwstraat zijn enkele problemen opgetreden die kunnen leiden tot een schadeclaim van de gebruiker. De omvang van deze claim is op dit moment nog niet bekend.

Algemene Middelen

Tabel: Majeure ontwikkelingen Algemene Middelen

Omschrijving	2023	Incidenteel/ structureel	x € 1.000
1. Ontwikkeling rente		PM	I/S
Totaal			

Toelichting

1. De interne rente (omslagrente) is voor 2023 vastgesteld op 1,5%. Gezien de sterke stijging van zowel korte als lange rente in combinatie met een omvangrijke aanvullende financieringsbehoefte de komende jaren bestaat de mogelijkheid dat wij in 2024 de interne rente weer naar boven moeten bijstellen. Deze aanvullende financieringsbehoefte blijkt uit de voor de komende jaren berekende EMU-saldi en meerjarig geprognosticeerde balans in de Programmabegroting 2024. Daaruit blijkt onder andere dat er tot en met 2027 zeer omvangrijke investeringskasstromen worden verwacht, in totaal ruim 850 miljoen euro. Hoewel bij meerjarige doorrekeningen van verwachte rentelasten altijd met toekomstig hogere renteniveaus wordt gerekend is nu vooral de omvang van de aanvullend benodigde financiering bepalend. Omdat er naar verwachting relatief veel aanvullend gefinancierd moet worden tegen de hogere rente kan dit een zodanig verhogend effect hebben op de gemiddelde rente van de leningenportefeuille dat op grond van BBV-voorschriften een verhoging van de interne rente noodzakelijk is. Dit ook om te voorkomen dat op concernniveau een flink negatief renteresultaat ontstaat.

Overhead

Tabel: Majeure ontwikkelingen Overhead

		x € 1.000	
Omschrijving	2023	Incidenteel/ structureel	
1. Centrale Overhead	-2.496	I	
2. Decentrale Overhead	-160	I	
	-2.656		

Toelichting

1. Het programma Overhead onderdeel centraal verwacht het jaar af te sluiten met een tekort van 2,5 miljoen euro. Er is inhuur noodzakelijk op juridische functies om achterstanden op bezwaar en beroep in te lopen en in de toekomst te voorkomen. Daarnaast is inhuur nodig als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt. Er wordt geïnvesteerd om de interne flexibele schil te vergroten om inhuur terug te dringen. Ook kampt de bedrijfsvoering met uitval door ziekte. Er wordt enkel ingehuurd op cruciale plekken om de continuering van de dienstverlening te borgen. De effecten van de CAO zijn vooralsnog onvoldoende gecompenseerd.
2. Het programma Overhead decentraal verwacht het jaar af te sluiten met een tekort van 0,160 miljoen euro. Het verwachte tekort is het gevolg van een wijziging in aansturing waardoor tijdelijk een extra manager aanwezig is. Daarnaast zijn er extra kosten gemaakt voor vervanging als gevolg van ziekte.

1.3 Corresponderende posten

In de meicirculaire 2023 zijn extra middelen voor nieuwe taken of uitnamen voor vervallen taken opgenomen, de corresponderende posten. In deze bestuursrapportage zijn de corresponderende posten voor het jaar 2023 opgenomen. De noodzakelijkheid van het doorvertalen van de corresponderende posten naar de inhoudelijk programma's is getoetst bij de organisatieonderdelen.

De tabel van de corresponderende posten laat een negatief resterend saldo zien. Dit saldo is het resultaat van de niet doorvertaalde post 'GDI voorzieningen 2022'. Vanaf 2023 wordt de financiering van de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) ondergebracht bij het ministerie van BZK en om dat mogelijk te maken, leveren gemeenten een eenmalige bijdrage aan het ministerie.

Tabel: Corresponderende posten meicirculaire 2023

	x € 1.000
Corresponderende posten	2023
Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	62
GDI voorzieningen 2022	-162
Handhaving energielabel C kantoren	4
Verdeling structurele middelen Wet goed Verhuurderschap	73
Flankerend beleid energiarmede	1.044
Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden	835
Loon- en prijsbijstelling 2023 participatie	140
Loon- en prijsbijstelling 2023 Voogdij 18+	975
Compensatieregeling voogdij 18+	-575
Werkdrukverlaging jeugdbescherming	-194
Voorschoolse educatie	48
Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches (DU)	-1.497
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	58
Vrouwenopvang (DU)	22
Suppletie-uitkering Bommenregeling	646
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	38
Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	29
RES regio's	563
Wet Goed Verhuurderschap	357
Aanpak lerarentekort G4	1.000
Leerlingenvervoer Oekraïne	325
Taal voor ontheemden uit Oekraïne	239
Nationaal Actieplan Dakloosheid	3.607
Pilot EU burgers	950
Maatschappelijke begeleiding	521
Begeleiding jongeren naar werk	294
Einde lening Inburgeringsplicht (ELIP)	32
Beschermd Wonen (IU)	6.108
Participatie (IU)	758
Voogdij/18+ (IU)	-115
Mutatie algemene uitkering	16.185

1. Algemene middelen	-1.497
2. Bewoners en Bestuur	625
3. Duurzaamheid	498
4. Ondersteuning op maat	11.657
5. Onderwijs	1.363
6. Overhead	48
7. Ruimte ontwikkeling, wonen & erfgoed	437
8. Veiligheid	145
9. Werk en Inkomen	3.071
Door te vertalen naar programma's*	16.347
Saldo corresponderende posten	-162

* In de Programmabegroting 2024 is het effect van de corresponderende posten vanaf 2024 verwerkt. Door de gewijzigde programmastructuur (vanaf 2024) kunnen de effecten in een ander programma vallen.

1. Algemene middelen

Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches (DU)

De regeling combinatiefuncties wordt niet meer vanuit het gemeentefonds gefinancierd. Vanaf 2023 worden deze middelen aan de gemeente beschikbaar gesteld via de SPUK-regeling GALA.

2. Bewoners en Bestuur

RES Regio's

Utrecht ontvangt dit budget als penvoerder voor de Regionale Energiestrategie U16. Het budget is bestemd om de RES U16 te continueren en te borgen.

Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag

Het rijk heeft de wet 'nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag' aangenomen. Uitvoering van deze wet brengt extra kosten met zich mee, deze bijdrage is daar compensatie voor.

3. Duurzaamheid

Suppletie-uitkering Bommenregeling

Op grond van de Bommenregeling en het ingediende raadsvoorstel Aanvraag bijdrage Gemeentefonds 2023 voor het opsporen van Conventionele Explosieven van 15 januari 2023 ontvangt de gemeente Utrecht een bijdrage in de kosten voor het opsporen van Conventionele Explosieven uit de Tweede Wereldoorlog op diverse locaties in de stad.

4. Ondersteuning op maat

Beschermd Wonen (IU)

In de meicirculaire is de loon- en prijsindexatie voor de centrumgemeente-taak Beschermd wonen toegevoegd.

Compensatieregeling Voogdij 18+

In de meicirculaire is compensatieregeling voor voogdij 18+ beëindigd en afgerekend, met een negatief resultaat voor gemeente Utrecht.

Einde lening Inburgeringsplicht

Deze middelen zijn nodig voor begeleiding en ondersteuning aan inburgeraars die hun lening voor de inburgering (vrijwel) volledig hebben uitgeput, maar nog steeds inburgeringsplichtig zijn.

Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)

Voor de kinderen in een AZC worden middelen toegekend met betrekking tot jeugdhulp.

Loon- en prijsbijstelling 2023 Voogdij 18+

In de meicirculaire is de loon- en prijsindexatie voor voogdij 18+ toegevoegd.

Maatschappelijke begeleiding

Vanuit de Wet inburgering 2013 voorziet het college in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden.

Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)

De middelen voor Maatschappelijke opvang worden over de centrumgemeente verdeeld op basis van maatstaven. Door een actualisatie van de waarden van deze maatstaven is het budget toegenomen voor Utrecht als centrumgemeente.

Nationaal Actieplan Dakloosheid

Voor de uitvoering van het Actieplan Aanpak Dakloosheid zijn structureel middelen vrijgemaakt door het Rijk. Over de structurele (vorm van de) financiering is nog geen besluit genomen. De middelen zijn daarom evenals in 2022 incidenteel toegekend. We werken momenteel met de regio aan een plan voor de aanpak van dakloosheid en verwachten dit eind 2023 gereed te hebben. In deze bestuursrapportage doen we dan ook een voorstel om de middelen voor 2024 beschikbaar te houden.

Pilot EU burgers

Voor de specifieke aanpak voor dakloze EU-burgers, conform het plan van aanpak dakloze EU-burgers. Dit bedrag wordt beschikbaar gesteld aan de 6 pilotgemeenten, waaronder Utrecht.

Taal voor ontheemden uit Oekraïne

Via de meicirculaire worden middelen toegekend voor taalonderwijs voor Oekraïense ontheemden.

Voogdij/18+ (IU)

In de meicirculaire zijn middelen voor voogdij 18+ verlaagd.

Vrouwenopvang (DU)

De middelen voor Vrouwenopvang worden over de centrumgemeente verdeeld op basis van maatstaven. Door een actualisatie van de waarden van deze maatstaven is het budget is toegenomen voor Utrecht als centrumgemeente.

Werkdrukverlaging jeugdbescherming

In de meicirculaire is een bijdrage uit het gemeentefonds gehaald, maar wordt direct aan jeugdbescherming toegekend.

5. Onderwijs

Voorschoolse voorziening peuters (DU)

De decentrale uitkering voorschoolse voorzieningen peuters heeft als doel dat alle peuters, zonder recht op kinderopvangtoeslag of voorschoolse educatie, naar een voorschoolse voorziening kunnen gaan. De decentrale uitkering voorschoolse voorzieningen is voor 2023 geactualiseerd met de voluminastanden van uitkeringsjaar 2022.

Aanpak lerarentekort G4

Voor de aanpak van het lerarentekort in het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs in de G4 (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) stelt het kabinet, in navolging van 2022, ook in 2023 aan ieder van deze gemeenten 1 miljoen euro beschikbaar.

Leerlingenvervoer Oekraïne

De gemeente wordt gecompenseerd voor leerlingenvervoer voor kinderen gevlucht uit Oekraïne.

6. Overhead

Voorschoolse educatie

De gemeente ontvangt via de meicirculaire een aanvullende bijdrage voor eerstelijns toezicht door de GGD'en.

7. Ruimtelijke ontwikkeling, wonen & erfgoed

Handhaving energielabel C kantoren

Extra inzet voor label C controles.

Suppletie-uitkering Bommenregeling

Op grond van de Bommenregeling en het ingediende raadsvoorstel Aanvraag bijdrage Gemeentefonds 2023 voor het opsporen van Conventionele Explosieven van 15 januari 2023 ontvangt de gemeente Utrecht een bijdrage in de kosten voor het opsporen van Conventionele Explosieven uit de Tweede Wereldoorlog op diverse locaties in de stad.

Verdeling structurele middelen Wet goed Verhuurderschap

Voor de invoering van de regels Goed Verhuurderschap is op structurele basis uitvoeringscapaciteit benodigd. Dit vraagt om uitwerking van nieuwe instrumenten (o.a. digitale meldpunt) en een goede afstemming met bestaande instrumenten. Door meer samen te voegen tot één beleid, één aanpak, wordt de sturing efficiënter en effectiever.

Wet Goed Verhuurderschap

Voor de uitvoering van de regels Goed Verhuurderschap heeft het Rijk het gemeentefonds incidenteel verhoogd. De wet verplicht gemeenten om een laagdrempelig meldpunt in te richten voor huurders zodat ze slecht verhuurgedrag kunnen melden. Deze middelen zijn bestemd voor het inrichten van een digitaal meldpunt, monitoringsysteem, beleidsvorming en het actief verstrekken van informatie aan huurders en verhuurders.

8. Veiligheid

Suppletie-uitkering Bommenregeling

Op grond van de Bommenregeling en het ingediende raadsvoorstel Aanvraag bijdrage Gemeentefonds 2023 voor het opsporen van Conventionele Explosieven van 15 januari 2023 ontvangt de gemeente Utrecht een bijdrage in de kosten voor het opsporen van Conventionele Explosieven uit de Tweede Wereldoorlog op diverse locaties in de stad.

9. Werk en Inkomen

Begeleiding jongeren naar werk

Budget voor Regionaal Actieplan Jeugd. Betreft bestrijding van jeugdwerkloosheid.

Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden

Dit betreffen de Schoutenmiddelen zoals genoemd in het coalitieakkoord.

Flankerend beleid energiearmoede

Dit bedrag is nodig voor toegenomen gebruik bijzondere bijstand.

Loon- en prijsbijstelling 2023 participatie

Dit bedrag is nodig voor het begeleiden van mensen naar werk.

Participatie (IU) - onderdeel re-integratie

Dit bedrag is nodig voor de uitvoering van de Wsw.

Participatie (IU) - onderdeel sociale werkvoorziening

Dit bedrag is nodig voor het begeleiden van mensen naar werk.

2. Budgettair neutrale bijstellingen

In dit onderdeel worden voor de exploitatie en de investeringen de budgettair neutrale bijstelling weergegeven per programma. Deze bijstellingsvoorstellen zijn budgettair neutraal en hebben geen financiële impact op de programmabegroting. Hoofdstuk 2.1 betreft stortingen en onttrekkingen aan (bestemmings)reserves, het verhogen en verlagen van baten en lasten, het overhevelen binnen en naar een ander programma en het overhevelen via de algemene dekkingsreserve. In hoofdstuk 2.2 staan de bijstellingen in de investeringskredieten.

2.1 Bijstellingsvoorstellen

In dit hoofdstuk worden bijstellingsvoorstellen gedaan die budgetneutraal zijn en geen financiële impact hebben op de vastgestelde Programmabegroting 2023. Dit betreft mutaties door het:

1. Onttrekken en storten in reserves, passend bij de doelstelling van deze reserves
2. Verhogen van baten en lasten door toegekende subsidies, specifieke uitkeringen, etc.
3. Verlagen van baten en lasten
4. Overhevelen gelden binnen een programma
5. Overhevelen gelden naar een ander programma
6. Verschuiven over de jaren heen door overhevelen via de Algemene dekkingsreserve

In de onderstaande paragrafen worden deze mutaties per soort geaggregeerd weergegeven en kort toegelicht. Voor de toelichting per bijstellingsvoorstel verwijzen wij u naar bijlage 5.4 Totaaloverzicht budgettair neutrale bijstellingen.

2.1.1 Onttrekkingen en stortingen in (bestemmings)reserves

In 2023 wordt 9,6 miljoen euro extra onttrokken uit (bestemmings)reserves en wordt 16,208 miljoen euro extra gestort in een (bestemmings)reserve. De extra onttrekkingen en stortingen leiden tot bijstelling van de programmabudgetten en zijn daardoor budgetneutraal. De grootste mutaties zijn:

Onttrekking voor Versneld vernieuwen - 8 miljoen euro

Conform afspraak worden de lasten voor versneld vernieuwen vanuit de algemene dekkingsreserve gedekt. In de Eerste Bestuursrapportage 2023 is de inzet van middelen in 2024 en 2025 verwerkt. In de Tweede Bestuursrapportage 2023 wordt dit verwerkt voor 2023.

Storting in de egalisereserve parkeerexploitatie – 4,22 miljoen euro

Op de parkeerexploitatie verwachten we een hoger positief saldo van totaal 4,22 miljoen euro. De opbrengsten uit kortparkeren zijn 3,2 miljoen euro hoger en de inkomsten uit naheffingen 0,750 miljoen euro. De lasten zijn 0,270 miljoen euro lager in verband met een incidentele vrijval van het budget voor kapitaallasten van de parkeerautomaten. Het positieve saldo van 4,22 miljoen euro storten we in de egalisereserve parkeerexploitatie. We zullen de hogere baten autoparkeren in 2023 monitoren en (mogelijke) structurele effecten betrekken bij de jaarlijkse actualisatie MPR/VJN 2024.

Storting in de egalisereserve bouwleges - 3,9 miljoen euro

Deze storting dient als dekking voor onzekerheden die zich voordoen omtrent de implementatie van de omgevingswet. Ook maken de ontwikkelingen in de bouwsector toekomstige opbrengsten zeer onzeker. Deze storting volgt vanuit hogere bouwleges in 2023 dan verwacht.

Tabel: Onttrekkingen uit (bestemmings)reserve

x € 1.000

Programma	Omschrijving	2023	2024	I/S
Bereikbaarheid	Onttrekking reserve tbv Goed op weg 2024		434	I
Duurzaamheid	Verlagen onttrekking reserve Utrechtse Energie	-675		I
Duurzaamheid	Onttrekking reserve Coronamaatregelenpakket ruimtelijke projecten	1.119		
Ondersteuning op maat	Onttrekking reserve Decentralisatie Sociaal Domein 2024		412	I
Ondersteuning op maat	Onttrekking reserve tbv Versneld vernieuwen	8.000		I
Openbare ruimte en groen	Onttrekking reserve Essentaksterfte	200		I
Utrechts Vastgoed	Onttrekking reserve Calamiteiten Vastgoed	350		I
Utrechts Vastgoed	Onttrekking reserve Leegstand Utrechts Vastgoed	1.750		I
	Totaal	10.744	846	

Tabel: Stortingen in (bestemmings)reserve

x € 1.000

Programma	Omschrijving	2023	I/S
Bereikbaarheid	Storting egalisatiereserve parkeerexploitatie 2023	-4.220	I
Bereikbaarheid	Storting reserve tbv Goed op weg 2023	-434	I
Duurzaamheid	Storting risicoreserve tbv duurzaamheidsleningen	-70	I
Economie & Werkgelegenheid voor iedereen	Storting reserve OMU	-1.400	I
Onderwijs	Storting reserve tbv onderhoud tijdelijke huisvesting	-754	I
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed	Storting egalisatiereserve bouwleges	-3.900	I
Samenleven en Sport	Storting reserve ivm investeringsruimte Sport	-2.300	I
Utrechts Vastgoed	Storting reserve Energieneutraal Kernvastgoed	-730	I
Werk en inkomen	Storting reserve armoedebestrijding en schuldhulpverlening	-2.400	I
	Totaal	-16.208	

1.2 Verhogen van baten en lasten

De bijstellingsvoorstellen hebben veelal betrekking op extra inkomsten vanuit subsidies, specifieke uitkeringen en leges. We verhogen de inkomsten en bijbehorende lasten voor de activiteiten die plaatsvinden voor deze uitkeringen. In totaal stellen we voor in 2023 de baten en lasten te verhogen met 51 miljoen euro. In onderstaande tabel worden de mutaties geaggregeerd per programma weergegeven. De drie grootste mutaties komen vanuit de programma's Werk en Inkomen en Ondersteuning op maat en hebben betrekking op het BUIG (gebundelde uitkering) budget en twee specifieke uitkeringen (SPUK).

Nader voorlopig BUIG budget 2023 - 8,603 miljoen euro (structureel)

De begroting 2023 is tot op heden gebaseerd op het Nader Voorlopig BUIG budget 2022. Het Nader Voorlopig BUIG-budget 2023 is 8,603 miljoen euro hoger dan het Nader voorlopig BUIG-budget 2022. Hier staan hogere verwachte uitkeringslasten tegenover. Met deze bijstelling actualiseren we de begroting door zowel de baten als de lasten structureel vanaf 2023 met 8,603 miljoen euro te verhogen.

SPUK Inhalen onderwijsvertragingen - 5,398 miljoen euro

We voeren in 2023 activiteiten en projecten uit of laten dit uitvoeren in het kader van Onderwijs die passen binnen de voorwaarden van Specifieke uitkering D14 - Middelen inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen. Met deze bijstelling verhogen we zowel de baten als de lasten incidenteel in 2023 met 5,398 miljoen euro.

SPUK Vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2023 - 4,742 miljoen euro

Ook voeren we activiteiten en projecten uit of laten dit uitvoeren in het kader van Jeugdhulp die passen binnen de voorwaarden van Specifieke uitkering H10 - Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp. Met deze bijstelling verhogen we zowel de baten als de lasten incidenteel in 2023 met 4,743 miljoen euro.

Tabel: Verhogen van baten en lasten per programma

x € 1.000

Programma	Baten / lasten	I/S	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Bereikbaarheid	B	I	-1.501			
	L	I	1.501			
Cultuur	B	I	-381	-381		
	L	I	381	381		
Duurzaamheid	B	I	-4.515	-7.343	-5.982	
	L	I	4.515	7.343	5.982	
Ondersteuning op maat	B	I	-17.951			
	L	I	17.951			
	B	S	-3.863	-3.863	-3.863	-3.863
	L	S	3.863	3.863	3.863	3.863
Onderwijs	B	I	-5.904			
	L	I	5.904			
Overhead	B	S	-33	-33	-33	-33
	L	S	33	33	33	33
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed	B	I	-308	-12.496		
	L	I	308	12.496		
	B	S	6	4	-13	-8
	L	S	-6	-4	13	8
Samenleven en Sport	B	I	-4.906	-3.645	-2.683	-2.331
	L	I	4.906	3.645	2.683	2.331
	B	S	-680	-680	-680	-680
	L	S	680	680	680	680
Utrechts Vastgoed	B	S	-64	-64	-64	-64
	L	S	64	64	64	64
Volksgezondheid	B	I	-2.303	-2.432	-2.049	-1.421
	L	I	2.303	2.432	2.049	1.421
Werk en Inkomen	B	S	-8.603	-8.603	-8.603	-8.603
	L	S	8.603	8.603	8.603	8.603
Totaal Baten			-51.005	-39.534	-23.969	-17.001
Totaal Lasten			51.005	39.534	23.969	17.001
Totaal Saldo			0	0	0	0

2.1.3 Verlagen van baten en lasten

In totaal stellen we voor in 2023 de baten en lasten te verlagen met 6,850 miljoen euro. De grootste mutatie valt in het programma Ondersteuning op maat. We stellen voor de baten en lasten te verlagen met 5,713 miljoen euro. Dit als gevolg van een latere oplevering van nieuwe opvangplekken voor Oekraïne waarvan de activiteiten gekoppeld zijn aan de specifieke uitkering (SPUK) Oekraïne.

Tabel: Verlagen van baten en lasten per programma

x € 1.000

Programma	Baten / lasten	I/S	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Duurzaamheid	B	I	125			
	L	I	-125			
Ondersteuning op maat	B	I	5.713			
	L	I	-5.713			
Overhead	B	S	397	397	397	397
	L	S	-397	-397	-397	-397
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed	B	I	50			
	L	I	-50			
Utrechts Vastgoed	B	I	565			
	L	I	-565			
Totaal Baten			6.850	397	397	397
Totaal Lasten			-6.850	-397	-397	-397
Totaal Saldo			0	0	0	0

2.1.4 Overhevelen gelden binnen een programma

Er zijn enkele bijstellingen binnen een programma omdat ze (bijvoorbeeld) de doelstellingen binnen een programma overstijgen. De grootste mutatie is het verlagen van baten en lasten in 2023 in het programma Duurzaamheid met 2,463 miljoen en de baten en lasten in 2024 met dit bedrag te verhogen. Dit betreft activiteiten op het gebied van Energiearmoede en het Nationaal Isolatieprogramma waarvan de lasten worden gedekt uit de specifieke uitkering (SPUK) Energiearmoede. De uitvoeringstermijn van de SPUK is verlengd tot en met 2024 en de activiteiten lopen door in 2024.

Tabel: Overhevelen gelden binnen een programma

x € 1.000

Programma	Baten / lasten	I/S	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Bereikbaarheid	B	I	470	-470		
	L	I	-470	470		
Duurzaamheid	B	I	2.463	-2.463		
	L	I	-2.463	2.463		
Openbare ruimte en groen	B	I	345		-345	
	L	I	-345		345	
Samenleven en Sport	L	I	50			
	L	I	-50			
Utrechts Vastgoed	L	I	-550	-550	-550	
	L	I	550	550	550	
Totaal			0	0	0	0

2.1.5 Overhevelen gelden naar een ander programma

Dit zijn programma overstijgende bijstellingen van in totaal 0,553 miljoen euro voor 2023 en 0,285 miljoen euro structureel. Het betreft bijvoorbeeld het overhevelen van 0,173 miljoen euro van het programma Duurzaamheid naar het programma Bereikbaarheid voor uitvoeringskosten van het Klimaatakkoord. Dit wordt ingezet voor apparaatskosten voor het versterken van de laadinfrastructuur en deelmobiliteit.

Tabel: Overhevelen gelden naar ander programma

x € 1.000					
Programma	I/S	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Bereikbaarheid	I	173			
Bewoners en Bestuur	I	55			
Duurzaamheid	I	-173			
Economie & werkgelegenheid voor iedereen	I	-157			
Ondersteuning op maat	S	-185	-185	-185	-185
Overhead	S	285	285	285	285
Overhead	I	223			
Samenleven en Sport	S	-100	-100	-100	-100
Volksgezondheid	I	-223			
Werk en Inkomen	I	102			
Totaal		0	0	0	0

2.1.6 Overhevelen via de algemene dekkingsreserve

In deze categorie stellen we budgetten over de jaren heen bij, passend bij het verwachte uitgavenpatroon. Per saldo wordt er vanuit 2023 20,457 miljoen euro overgeheveld naar 2024 (18,519 miljoen euro), 2025 (2,557 miljoen euro), 2026 (-1,578 miljoen euro) en verder (0,959 miljoen euro). Deze overhevelingen vinden plaats via de algemene dekkingsreserve. De overhevelingen hebben veelal te maken met activiteiten die in een ander jaar plaatsvinden dan waarin de kosten zijn begroot. De drie grootste mutaties zijn:

Living lab Eerst een thuis 2023 - 2027

Voor de borging van Housing first is tijd en flexibiliteit nodig, mede door het grillige verloop van het beschikbaar komen van geschikte woningen. Daarvoor wordt 2,84 miljoen euro van 2023 overgeheveld naar 2024 tot en met 2027.

Middelen aanpak dakloosheid 2023

In de meicirculaire 2023 zijn, wederom op incidentele basis, middelen beschikbaar gesteld voor centrumgemeenten voor de aanpak van dakloosheid. Aansluitend op het landelijk plan van aanpak dakloosheid wordt momenteel met de U16 een regionaal plan van aanpak opgesteld. Dit wordt eind 2023 afgerond. We hevelen 3,607 miljoen euro over van 2023 naar 2024 voor de uitvoering van het regionaal plan.

Fonds betaalbare koop 2023 en 2024

Met het coalitieakkoord zijn er voor 2023 eenmalig middelen beschikbaar gesteld voor het opzetten van een fonds voor betaalbare koopwoningen. De uitwerking van dit fonds is complex en vraagt om een zorgvuldige voorbereiding. Omdat hier meer tijd voor nodig is kunnen de middelen nog niet in 2023 uitgegeven worden. Daarom wordt 3 miljoen euro overgeheveld naar 2024.

Tabel: Overhevelen gelden via de algemene dekkingsreserve

x € 1.000

Programma	I/S	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Bereikbaarheid	I	-151		151	
Cultuur	I	-303	-889	1.044	64
Duurzaamheid	I	-1.369	1.369		
Ondersteuning op maat	I	-9.819	7.604	465	875
Openbare ruimte en groen	I	-56		56	
Overhead	I	742	1.217	598	-2.557
Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en erfgoed	I	-5.100	5.000	100	
Veiligheid	I	-144		144	
Volksgezondheid	I	-40			40
Werk en Inkomen	I	-4.218	4.218		
Totaal		-20.457	18.519	2.557	-1.578

2.2 Bijstellingsvoorstellen Investerings

Bijstellingsvoorstellen voor investeringen maken deel uit van de budgettair neutrale bijstellingen in de Tweede Bestuursrapportage. Hiermee voldoen we aan de regels van het BBV. In de Eerste Bestuursrapportage 2023 is al een groot deel van de wijzigingen in de investeringskredieten opgenomen en vastgesteld door de gemeenteraad. In deze Tweede Bestuursrapportage doen wij voor vier programma's aanvullende wijzigingsvoorstellen van investeringsprojecten. De programma's waar dit van toepassing is, zijn:

- Openbare ruimte en groen
- Onderwijs
- Samenleven en Sport
- Utrechts Vastgoed

Bij het vaststellen van de Tweede Bestuursrapportage 2023 wordt het totale geautoriseerde investeringsvolume verhoogd met 12,385 miljoen euro.

Bij overige investeringskredieten waar we voor het jaar 2023 nog een wijziging verwachten in het kader van de rechtmatigheid, zullen we dit in 2023 ook nog aan de raad voorleggen door middel van een raadsvoorstel.

Wijzigingen van investeringskredieten voor de jaren 2024 en verder zullen betrokken worden bij Eerste Bestuursrapportage 2024, inclusief de bijbehorende begrotingswijziging.

2.2.1 Investeringsprojecten Openbare ruimte en groen

Uitbreidingsinvesteringen Categorie A

x € 1.000

Project	Geautoriseerde uitgaven t/m 1e Berap 2023	Bijstellingsvoorstellen 2e Berap 2023	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e Berap 2023
Groene ommetjes	0	800	800
Totaal	0	800	800

Vanuit het investeringspakket Groei in Balans wordt er geïnvesteerd in extra groene verbindingen in de stad. Hierbij worden groene ommetjes (GiB 15) aangelegd. Dekking voor de uitvoering van het project is opgenomen in het Programma Openbare Ruimte en Groen, onderdeel Meerjaren Groenprogramma.

2.2.2 Investeringsprojecten Onderwijs

Vervangingsinvesteringen

Project	Geautoriseerde uitgaven t/m 1e Berap 2023	Bijstellingsvoorstellen 2e Berap 2023	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e Berap 2023
Primair onderwijs	180.208	303	180.511
Voortgezet onderwijs	50.234	1.861	52.095
Totaal	230.442	2.164	232.606

x € 1.000

Primair onderwijs - Wevelaan, PCOU, De Regenboog

Voor school de Regenboog is vanuit het Rijk een subsidie ontvangen vanuit het innovatieprogramma Aardgasvrije Scholen. Voorgesteld wordt om het krediet op te hogen met dit subsidiebedrag.

Voortgezet onderwijs - Burgemeester F. Andreaelaan 7, Willibrord, Bonifatius College, vervangende nieuwbouw en twee gymzalen

In de voortgangsrapportage MPOHV 2024 wordt voorgesteld om de beschikking te verhogen voor het Bonifatius College. Wijzigingen in de voortgangsrapportage MPOHV 2024 worden bij de Programmabegroting 2024 in de investeringsstaat verwerkt. Omdat een deel van de uitgaven in 2023 plaats vindt, wordt voorgesteld om voor dit project het krediet al vanaf 2023 aan te passen.

Uitbreidingsinvesteringen Categorie A

Project	Geautoriseerde uitgaven t/m 1e Berap 2023	Bijstellingsvoorstellen 2e Berap 2023	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e Berap 2023
Primair onderwijs	101.920	1.977	103.897
Voortgezet onderwijs	213.646	-	213.646
Totaal	315.565	1.977	317.542

€ 1.000

Basisschool Leeuwesteyn Noord, + VVE-lokaal en gymzaal

Voor investering Basisschool Leeuwesteyn Noord is door de aannemer een claim ingediend. De aannemer beroept zich op artikel 47 van het UAV bouwcontract. Dit artikel gaat over kostenverhogende omstandigheden, waar bij het tot stand komen van de overeenkomst door de aannemer geen rekening behoefde te worden gehouden met de kans dat deze zich zouden voordoen, die de aannemer niet worden aangerekend en die de kosten van het werk aanzienlijk verhogen. Onder andere de oorlog in Oekraïne en algehele bouwkostenstijgingen hebben hiertoe geleid. Vanuit inkoop is een stroomschema opgesteld hoe om te gaan met onverwachte bouwkostenstijging zoals omschreven in artikel 47. De processtappen, zoals omschreven door afdeling inkoop, zijn doorlopen. Daarbij zijn betrokken geweest afdeling inkoop, afdeling juridische zaken, business control en directievoering van het project. De claim is als rechtmatig beoordeeld en daarom wordt het krediet verhoogd.

Jazzsingel 900, Hof ter Weide, De Jazzsingel, gymzaal (inclusief grond)

Vanwege meerwerk en gestegen bouwkosten vallen de uitgaven hoger uit. Voorgesteld wordt om het krediet te verhogen.

Professor H. Bavinckstraat 3, Belle van Zuylen, 4 leslokalen

Vanwege een overschrijding door de gestegen bouwkosten wordt voorgesteld om het krediet te verhogen.

Onder de Bogen 2, kavel 2

In de voortgangsrapportage MPOHV 2024 wordt voorgesteld om de beschikking te verhogen voor Onder de Bogen 2, kavel 2. Wijzigingen in de voortgangsrapportage MPOHV 2024 worden bij de Programmabegroting 2024 in de investeringsstaat verwerkt. Omdat een deel van de uitgaven in 2023 plaats vindt, wordt voorgesteld om voor dit project het krediet al vanaf 2023 aan te passen.

Klimroos

Voor de Klimroos worden ventilatiemaatregelen getroffen. Een deel van deze maatregelen is subsidiabel vanuit het Rijk (SUVIS). Voorgesteld wordt om het krediet te verhogen. Verhoging wordt gedekt uit bijdrage derden.

2.2.3 Investeringsprojecten Samenleven en Sport

Vervangingsinvesteringen

Project	Geautoriseerde uitgaven t/m 1e Berap 2023	Bijstellingsvoorstellen 2e Berap 2023	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e Berap 2023
Buitensportaccommodaties - Gebouwen en installaties	8.917	147	9.064
Totaal	8.917	147	9.064

x € 1.000

Buitensportaccommodaties - Gebouwen en installaties

De aanbesteding voor de renovatie van kleedkamers voor sportpark Vechtzoom aan de Rio de Janeiro-dreef is hoger uitgevallen dan vooraf begroot. De hogere kosten worden gedekt binnen het programma.

Uitbreidingsinvesteringen Categorie A

Project	Geautoriseerde uitgaven t/m 1e Berap 2023	Bijstellingsvoorstellen 2e Berap 2023	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e Berap 2023
Binnensportaccommodaties - Gebouwen & installaties	64.243	0	64.243
Totaal	64.243	0	64.243

x € 1.000

Binnensportaccommodaties - Gebouwen & installaties:

Bij de voorjaarsnota is de wens opgenomen om de drie gymzalen bij een nieuw te realiseren VO school in Vleuten op te waarderen naar één sporthal. Hier was echter geen budget voor beschikbaar. Bij de voorjaarsnota is besloten de sporthal in Vleuten te prioriteren boven sporthal Voordorp en de laatste uit te faseren totdat daar voldoende middelen voor zijn gevonden.

Hiermee verschuift het project van Sporthal Vleuten de Meern van een categorie B naar een Categorie A investering. Binnen Categorie A is dit een budgetneutrale wijziging.

Uitbreidingsinvesteringen Categorie B

Project	Geautoriseerde uitgaven t/m 1e Berap 2023	Bijstellingsvoorstellen 2e Berap 2023	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e Berap 2023
Binnensportaccommodaties - Gebouwen & installaties	*	*	*
Totaal	*	*	*

x € 1.000

* Bovenstaande bedragen mogen niet openbaar worden gepubliceerd in verband met geheimhouding aanbestedingen. Deze investeringen lichten wij nader toe op de geheime bijlage Investeringsprojecten Samenleven en Sport (geheime bijlage bij de Tweede Bestuursrapportage 2023).

2.2.4 Investeringsprojecten Utrechts Vastgoed

	x € 1.000		
Vervangingsinvesteringen	Geautoriseerde uitgaven t/m 1e Berap 2023	Bijstellingsvoorstellen 2e Berap 2023	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e Berap 2023
Cultuur	19.642	575	20.217
Erfgoed	52.667	5.313	57.980
Gemeentelijke Huisvesting	3.788	-	3.788
MFA's	50.914	1.409	52.323
Welzijn	21.043	-	21.043
Zorg	4.824	-	4.824
Overig/Overig Beleid	30.630	-	30.630
Totaal	183.508	7.297	190.805

Portefeuille Cultuur - MGR. VAN DE WETERINGSTRAAT 13

Het project aan de Mgr. van de Weteringstraat wordt vooralsnog niet uitgevoerd. Om die reden wordt het krediet opgeheven.

Portefeuille Cultuur - PAUWSTRAAT 13A

De kosten voor het project aan de Pauwstraat 13a vallen hoger uit door aanpassingen aan het gebouw die nodig bleken na de eerste oplevering.

Portefeuille Cultuur - TIVOLI VREDENBURG, VERBOUWING GEVEL SCHELE MAAGD

Voor het project Tivoli Vredenburg heeft een herijking plaatsgevonden. Dit resulteert in een stijging van projectkosten. Deze stijging wordt deels veroorzaakt door de bouwkostenstijging, deels door extra eisen aan verduurzaming en deels door extra kosten van projectmanagement.

Portefeuille Erfgoed - FORT LUNET I EN IV

De 2 kredieten van Fort Lunet worden samengevoegd tot één krediet conform het MPUV 2023.

Portefeuille Erfgoed - HERSTEL WERFKELDERS VGU

Het project herstel werfkelders loopt al bij Ruimte en wordt nu ook bij VGU opgevoerd voor de werfkelders van VGU. De dekking komt vanuit het programma Werven.

Portefeuille Erfgoed - OUDE LIESBOSWEG 52

Aan de Oude Liesbosweg 52 huurt Zomo dagbesteding een pand van de gemeente. Dit pand is verouderd en de huidige huurder, Zomo, wil graag verduurzamen. Uit onderzoek is gebleken dat renovatie van het huidige pand niet opweegt tegen de kosten van sloop-nieuwbouw. De haalbaarheid van sloop-nieuwbouw is onderzocht en hiervoor is krediet aangevraagd. Daarnaast wordt de mogelijkheid onderzocht of op het terrein extra bebouwing mogelijk is. Wanneer deze businesscases haalbaar blijken te zijn, wordt er een aanvullend investeringskrediet aangevraagd.

Portefeuille MFA's - GREBBEBERGLAAN (NIEUW WELGELEGEN MFA)

In Nieuw Welgelegen zijn door vertraging binnen het project en gestegen bouwkosten door marktwerking de verwachte kosten hoger. Dit leidt tot een verhoging van het krediet. Dekking vindt plaats uit indexatie stelpost kapitaallasten en inzet extra middelen om te starten met verduurzaming van het gebouw.

Portefeuille MFA's - MAARTVLINDER 1-11 (SPORTCAMPUS deel 2)

De kosten voor de Sportcampus vallen hoger uit. Grootste deel van deze overschrijding kan worden gedekt vanuit bijdrage derden. Een klein deel van de overschrijding heeft geen dekking en dit wordt veroorzaakt door meerwerk.

3. Voortgang coalitieakkoord en Resultaatbestemming

3.1 Voortgang uitvoering coalitieakkoord

Op 1 juni 2022 verscheen het coalitieakkoord 'Investeren in Utrecht: kiezen voor gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat'. In Bijlage 5.1 is een actueel overzicht opgenomen van de planning van de uitvoering van het coalitieakkoord. Dit betreft een planning op hoofdlijnen en is geen uitputtend overzicht. De mijlpalen die behaald zijn in Q1 en Q2 2023 worden weergegeven. Daarnaast worden belangrijke wijzigingen in de planning van de uitvoering sinds de Eerste Bestuursrapportage 2023 in dit hoofdstuk toegelicht. Er wordt niet (meer) gerapporteerd over de voortgang in de bestedingen die gekoppeld zijn aan het coalitieakkoord. De administratie is hiervoor niet op een passende wijze ingericht. Er wordt vanuit de programmastructuur gerapporteerd over majeure ontwikkelingen en budgetneutrale bijstellingen.

3.1.1 Mijlpalen in Q1 en Q2 2023

In de eerste helft van 2023 zijn stappen gezet in de uitvoering van het coalitieakkoord. Er zijn meerdere mijlpalen behaald. In onderstaand overzicht worden deze mijlpalen getoond.

Tabel: Mijlpalen in Q1 en Q2 van 2023

Contact maakt de stad
Raadsbrief focus en koers herijking programma samen stad maken
Hoe ervaring opdoen met burgerberaden
Start implementatie ombudsfunctie
Raadsbrief doorontwikkeling wijkplatforms
1. We maken ons hard voor kansengelijkheid
<i>1.1 Wijk- en buurtaanpak</i>
Raadsbrief over achtergrond gekozen buurten met buurtagenda
Raadsbrief buurtagenda's
<i>1.3 Arbeidsmarkt</i>
Plan van aanpak basisbanen
<i>1.4 Openbare orde en veiligheid</i>
Aanschaf 10 flexibele camera's ten behoeve van de handhaving van de openbare orde en veiligheid in de stad
<i>1.5 Gezondheid</i>
Toekomst sekswerk: bestuurlijke reactie rapport commissie Sorgdrager
<i>1.6 Welzijn, zorg en ondersteuning</i>
Doordecentralisatie Beschermd Wonen
<i>1.9 Onderwijs</i>
Nieuwe Utrechtse Onderwijsagenda (gericht op ongelijk investeren voor gelijke kansen en tegengaan van segregatie)

[Plan van aanpak toeleiding voorschoolse educatie](#)

[Nota uitgangspunten passende kinderopvang \(uitvoering nieuw beleid voorschool per 2024\)](#)

[MBO Uitvoeringsplan 2023 – 2026](#) (w.o. Inzet op praktisch en mbo-geschoolden, gelijkwaardigheid alle studenten, tegengaan stagediscriminatie)

2. We pakken de woningnood aan

2.1 Volkshuisvesting en wonen

Uitwerking Woondeal

[Nieuwe Huisvestingsverordening \('basis op orde'\)](#)

[Invoering Leegstandsverordening](#)

[Actieplan studentenhuisvesting](#)

2.2 Gebiedsontwikkeling

[Nota en Fonds Bovenwijken](#)

[Uitgangspuntennotitie Omgevingsvisie Overvecht \(concept\)](#)

3. We gaan de klimaatcrisis tegen

3.2 Groen en klimaatbestendige leefomgeving

[Raadsbrief Invulling ambitie 60.000 bomen](#)

3.3 Milieu en circulariteit

[Goederenvervoer \(incl. Bouwlogistiek\)](#)

4. We werken aan een levendige en leefbare stad

4.1 Lokale economie

[Actieagenda Utrechtse Economie](#) met aandacht voor vestigingsklimaat, kenniseconomie en actief economisch beleid.

4.4 Sport, spelen en bewegen

[Onderzoek Mulier Instituut naar discriminatie binnen sport in Utrecht](#)

4.5 Vastgoed

[Raadsbrief stand van zaken Magazijn de Zon](#)

[Raadsbrief Vastgoedorganisatie verder op orde brengen](#)

[Raadsbrief Uitgangspunten Verduurzamingsagenda gemeentelijk Vastgoed](#)

[Raadsbrief Stand van zaken Toegankelijkheid gemeentelijk vastgoed](#)

5. Uitvoering

[Voorstel vernieuwing Sturen en verantwoorden \(begroting en beleid\)](#)

3.1.2 Wijzigingen in de planning

Contact maakt de stad		
Raadsbrief herijking Initiatievenfonds	Was: Q3 2023	Wordt: Q4 2023
Conform toezegging wordt deze raadsbrief aangeboden voorafgaande aan de behandeling van de Programmabegroting 2024.		
Herijking Samen stad maken	Was: Q4 2023	Wordt: Q1 2024
Conform raadsbrief met plan van aanpak vind in januari 2024 besluitvorming plaats.		
1. We maken ons hard voor kanselijkheid		
<i>1.1 Wijk- en buurtaanpak</i>		
Nota wijk en buurtaanpak 2024 en verder	Was: Q3 2023	Wordt: Q4 2023
Conform toezegging wordt deze nota aangeboden voorafgaande aan de behandeling van de programmabegroting 2024.		
<i>1.2 Bestaanszekerheid</i>		
Nota Nieuw Armoedebeleid	Was: Q4 2023	Wordt: Q1 2024
Zie voor een toelichting de raadsbrief over de planning (ID6257).		
<i>1.3 Arbeidsmarkt</i>		
Beleidsnota Werk en Participatie	Was: Q4 2023	Wordt: Q1 2024
Zie voor een toelichting de raadsbrief over de planning (ID6258).		
<i>1.6 Welzijn, zorg en ondersteuning</i>		
Raadsbrief Uitgangspuntennotitie opdrachten in sociaal domein	Was: Q3 2023	Wordt: Q1 2024
De wijziging in de planning is in lijn met de raadsbrief die hierover gedeeld is. Dit zorgt ervoor dat de uitvraag zorgvuldig kan worden voorbereid en dat inwoners betrokken kunnen worden.		
Beleidsnota Wmo	Was: Q3 2023	Wordt: Q4 2023
Dit betreft onder andere de buurtteams en sociaal makelaarschap. De start van de tender is in 2024 en de start van een nieuwe termijn is in 2025. De wijziging in de planning zorgt ervoor dat we goed de partners en inwoners mee kunnen nemen en beter aansluiten bij het tijdsplan rondom de Uitgangspuntennotitie opdrachten in sociaal domein.		
<i>1.7 Inclusie</i>		
Brede inclusieagenda	Was: Q2 2023	Wordt: Q4 2023
Door de wijziging in de planning kan de beleidsnota voor het onderdeel 'inclusie verankeren in alle opgaven' beter aangesloten worden op de interne opgave voor 'diverse & inclusieve organisatie en ambtelijk vakmanschap'		
<i>1.8 Jeugd</i>	Was: Q4 2023	Wordt: Q1 2024
Beleidsnota Jeugd	Door de wijziging in de planning kan de beleidsnota beter aansluiten op het traject taskforce Jeugd en de uitwerking van de Hervormingsagenda.	
<i>1.9 Onderwijs</i>		
Kader Bibliotheek Utrecht	Was: Q2 2023	Wordt: Q4 2023
De gemeentelijke visie wordt in Q4 besproken met het college waarna het wordt aangeboden aan de raad		

Onderzoek lotingssystematiek overgang PO-VO	Was: 2023-2025	Wordt: 2023-2024
Dit onderzoek is al in 2023 uitgevoerd en de eerste uitvoering is in schooljaar 2023-2024. Een raadsbrief hierover is in Q2 2023 verstuurd.		
<i>1.10 Vluchtelingen, asiel en integratie</i>		
Raadsbrief Uitgangspunten Plan Einstein voor Utrechtse Asielopvang	Was: Q1 2023	Wordt: Vervallen
De uitgangspunten zijn al vastgesteld in de kadernota grootschalige asielopvang en dit wordt uitgevoerd in alle nieuwe asielloccaties zoals Pahud.		
Landelijke afspraken structurele Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV)	Was: Q2 2023	Wordt: Onduidelijk
De gesprekken met het Rijk over de voortzetting van de LVV zijn stilgelegd.		
2. We pakken de woningnood aan		
<i>2.1 Volkshuisvesting en wonen</i>		
Prestatieafspraken met woningcorporaties	Was: Q2 2023	Wordt: Q4 2023
Planning onder voorbehoud. Voor het sluiten van de prestatieafspraken zijn we afhankelijk van onderhandelingen met corporaties. Die duren langer dan vooraf verwacht.		
<i>2.2 Gebiedsontwikkeling</i>		
Toekomstgesprekken Stad	Was: 2024	Wordt: Q4 2023
In de raadsbrief Start enquête toekomstgesprekken stedenbouwvisie voor Utrecht van 20 juni 2023 informeerden wij u over de stappen om te komen tot de uiteindelijke stedenbouwvisie. De behoeften, wensen en ideeën hebben we voor de zomer 2023 opgehaald, na de zomer voerden we verdiepende gesprekken. In het najaar van 2023 verwerken we de resultaten in een verslag en werken we aan de Sedenbouwvisie. Begin 2024 bieden wij u de Stedenbouwvisie aan ter besluitvorming.		
<i>2.3 Bereikbaarheid</i>		
Raadsvoorstel betaald parkeren in de hele stad	Was: Q2 2023	Wordt: Q3 2023
Vanwege het grote aantal inspraakreacties is er iets meer tijd nodig om die goed te verwerken en het raadsvoorstel op te stellen.		
Versterking fietsroutes door planvorming tunnels (Boorstraat / Nicolaas Beetstraat)	Was: Q3 2023	Wordt: Q4 2023
De bestuurlijke besluitvorming neemt iets meer tijd in beslag, in oktober verwachten we de raad te informeren via een raadsbrief.		
3. We gaan de klimaatcrisis tegen		
<i>3.1 Energie en klimaat</i>		
Plan van aanpak onderzoek Energieontwikkelbedrijf	Was: Q3 2023	Wordt: Q3 2024
Het opstellen van een plan van aanpak vraagt meer tijd.		
Uitvoeringsplan Overvecht-Noord aardgasvrij	Was: Q3 2023	Wordt: Q3 2024
Er wordt meer tijd genomen voor het verwerken van de inspraakreacties.		
Klimaatvisie (incl. zoekgebieden duurzame energie)	Was: 2024	Wordt: Q1 2024
De startnotitie is gereed. Dat betekent dat nu gestart wordt met het schrijven van de visie. Daarom is 2024 nu gespecificeerd naar Q1 2024.		
<i>3.2 Groen en klimaatbestendige leefomgeving</i>		
Opening loket meer groen in de straat	Was: Q2 2023	Wordt: Q4 2023
Het uitstellen van het live zetten van de landingspagina heeft te maken met het aansluiten en/of uitbreiden van bestaande mogelijkheden voor inwoners om aanvragen in te dienen voor toevoegen van vergroenen, fietsparkeerplekken en ontmoeten in de openbare ruimte. Dit kost meer tijd dan verwacht.		

Visie Stadswater (w.o. roeien)	Was: Q2 2023	Wordt: Q3 2023
Er was meer tijd nodig voor het zorgvuldig beantwoorden van inspraakreacties. De Visie stadswater is op 25 mei 2023 aan de raad aangeboden. De commissie Mobiliteit, Groen en Openbare Ruimte heeft het geagendeerd voor behandeling op 14 september.		
Plan van aanpak voor Kromme Rijn Linielandschap	Was: Q2 2023	Wordt: Q4 2023
Het komen tot overeenstemming met buurgemeenten en overige overheden heeft meer tijd gekost dan aanvankelijk ingeschat.		
Omgevingsplanregels klimaatadaptatie en water (samenhang met invoering Omgevingswet)	Was: 2023	Wordt: 2024
De invoering van de Omgevingswet is vertraagd en gepland voor 1 januari 2024. Daar hangt het opstellen van de omgevingsplanregels mee samen.		
<i>3.3 Milieu en circulariteit</i>		
Beleidsnota Geluid en Trillingen	Was: Q1 2023	Wordt: Q4 2023
De beleidsnota is in Q2 2023 ter inzage aangeboden. In de tweede helft van 2023 volgt een raadsvoorstel.		
Actualisatie Beleidsnota Luchtkwaliteit	Was: Q2 2023	Wordt: Q4 2023
De beleidsnota is in Q2 2023 ter inzage aangeboden. In de tweede helft van 2023 volgt een raadsvoorstel.		
Uitvoeringsprogramma emissieloos vervoer (incl. Transitieplan tankstations)	Was: Q2 2023	Wordt: Q4 2023
In commissievergadering over de Voorjaarsnota is gemeld dat dit in de tweede helft van 2023 naar het college komt. Het college is (onder de Omgevingswet) bevoegd om Uitvoeringsprogramma's vast te stellen.		
Beleidsnota Utrecht Circulair	Was: Q4 2023	Wordt: Q2 2024
Er komt een Visie Utrecht Circulair 2050 (Q1 2024) én een Beleidsnota Utrecht Circulair 2030 (Q2 2024).		
4. We werken aan een levendige en leefbare stad		
<i>4.4 Sport, spelen en bewegen</i>		
Voortgang sporten, spelen en bewegen in de openbare ruimte	Was: Q2 2023	Wordt: Q3 2023
Op basis van onderzoek bepalen we in welke plekken we in de stad wordt geïnvesteerd. Dit heeft iets meer tijd gekost. We informeren de raad in Q3 2023 over de voortgang op dit thema.		
Herijking Utrechts Sportakkoord	Was: Q2 2023	Wordt: Q3 2023
De herijking van het sportakkoord met partijen uit de stad is afgerond en is getoetst door de VSG. Als gevolg van de herijking is het noodzakelijk om wijzigingen in de Nadere regel subsidie Sportakkoord Utrecht door te voeren. In Q3 2023 wordt de raad geïnformeerd.		
<i>4.5 Vastgoed</i>		
Raadsvoorstel Beleidsnota Maatschappelijk Vastgoed	Was: Q2 2023	Wordt: Q3 2023
De planning is gewijzigd omdat deze nota wordt ingepast in de nieuwe besturingscyclus van de gemeente.		

3.2 Voortgang bestedingen Resultaatbestemming 2022

In dit hoofdstuk worden de bestedingen van de bestemmingsvoorstellen weergegeven vanuit de Jaarstukken 2022. Met de bestemmingsvoorstellen zijn bedragen overgeheveld van 2022 naar 2023. In onderstaande tabel wordt aangegeven wat de besteding tot nu toe is, de realisatie tot 1 juli 2023. Daarnaast is weergegeven wat we nog verwachten te realiseren in 2023. In deze prognose is er sprake van een onderbesteding in 2023 van 3,351 miljoen euro. Het gaat met name om budget voor de energietoeslag 2022 dat nodig was voor de afronding van aanvragen over 2022 (2,1 miljoen euro) en middelen uit de decembercirculaire 2022 die beschikbaar zijn gesteld om via vroegsignalering en bijzondere bijstand gerichte hulp aan te bieden bij energiearmoede (1,0 miljoen euro).

Tabel: Voortgang besteding resultaatbestemming Jaarstukken 2022 per programma

x € 1.000					
Omschrijving	Resultaat- bestemming 2022 (A)	Realisatie tot 1-7-2023 (B)	Nog te realiseren vanaf 1-7-2023 (C)	Prognose besteding 2023 (D=B+C)	Vershil (D-A)
Bewoners en Bestuur	968	297	577	874	-94
Ruimtelijke ontwikkeling Wonen en Erfgoed	1.010	171	839	1.010	-
Duurzaamheid	472	325	147	472	-
Bereikbaarheid	75	-	75	75	-
Openbare ruimte en groen	-	-	-	-	-
Economie & werkgelegenheid voor iedereen	210	110	100	210	-
Werk en Inkomen	1.879	616	1.103	1.719	-160
Onderwijs	787	444	343	787	-
Ondersteuning op maat	4.912	4.912	-	4.912	-
Volksgezondheid	-	-	-	-	-
Veiligheid	-	-	-	-	-
Cultuur	867	402	465	867	-
Samenleven en Sport	-	-	-	-	-
Utrechts vastgoed	877	744	133	877	-
Algemene middelen	24.273	16.200	4.976	21.176	-3.097
Overhead	3.197	1.893	1.304	3.197	-
Totaal	39.527	26.113	10.063	36.176	-3.351

4. Peilstok Stedelijke Ontwikkeling

Inleiding

In de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling geven wij een actueel beeld van de stedelijke prognose woningbouw (korte termijn 2023-2025) en van de verdeling van de actuele plancapaciteit woningbouw (lange termijn), rapporteren wij over de stand van de grondexploitatieprojecten (binnenstedelijk, Leidsche Rijn en Stationsgebied), het financieel kader Merwedekanaalzone en de stand van zaken van de integrale projecten openbare ruimte en reserve betaalbaar wonen, voor zover deze afwijken van het Meerjaren Perspectief Ruimte 2023 (MPR 2023). We rapporteren over de ontwikkeling van lasten en baten gedurende de eerste helft van 2023 en de prognose voor de tweede helft van 2023. Dit geeft een actueel beeld van de jaarschijf 2023 en daarmee de stand van het onderhanden werk. Daarnaast lichten we de ontwikkelingen toe die het geprognosticeerd saldo van de grondexploitaties zoals gepresenteerd in het MPR 2023 kunnen beïnvloeden.

Zoals we bij het MPR 2023 al geconstateerd hadden zien we een terugval in de prognose start bouw van woningen door de veranderende marktomstandigheden. In deze Peilstok Stedelijke Ontwikkeling zien we een lichte terugval in de woningbouwprognoses ten opzichte van het MPR 2023. Vanwege de huidige marktomstandigheden en netcongestie blijft het risicoprofiel in de projecten hoog. De gestegen rentetarieven als gevolg van de hoge inflatie leiden ertoe dat woningzoekenden minder geld kunnen lenen voor een woning. Daarbij zorgen stijgende bouwkosten en een gebrek aan arbeidskrachten tot hogere kosten in projecten. Aanvullend leidt de netcongestie-problematiek ertoe dat projecten mogelijk niet aangesloten kunnen worden op het elektriciteitsnet. Deze ontwikkeling vormt een extra risico op vertraging. Ook stikstofruimte zorgt voor onzekerheid in de planvoorbereiding van projecten. Door deze factoren zien we dat het aantal bouwaanvragen afneemt, als ook dat de bouwproductie terugloopt. We zien in deze Peilstok met name dat de risico's voor projecten in 2024 groter worden en dat de haalbaarheid van projecten onder druk staat en onzekerder wordt. Maar het is in veel gevallen nog te onzeker om daar project specifieke uitspraken over te doen. Zoals in het MPR 2023 is vastgesteld proberen we met maatwerk-afspraken projecten die onder druk staan toch doorgang te laten vinden. Ook is er door het Rijk een nieuwe subsidieregeling in het leven geroepen met de start-bouwimpuls (SBI) en zetten we op gepaste locaties in op tijdelijke woningbouw. Het doel van de maatregelen is om de woningbouw op peil te houden.

Voor meerdere grondexploitaties worden minder kosten gerealiseerd dan was begroot voor de jaarschijf 2023. Veelal is de verwachting dat deze kosten in de jaarschijf 2024 alsnog worden gerealiseerd. Derhalve leidt deze verschuiving in de cashflow niet tot noemenswaardige aanpassingen in de geprognosticeerde resultaten van de grondexploitaties. Wel verwachten wij dat o.a. de grondexploitaties Leidsche Rijn en Merwedekanaalzone financieel meer onder druk komen te staan door de onzekere marktomstandigheden. Daarnaast wordt binnen de gemeente onderzocht wat de impact kan zijn op de risico's voortkomend uit de netcongestie-problematiek. Hierover verwachten wij in het MPR 2024 de eerste resultaten te kunnen presenteren.

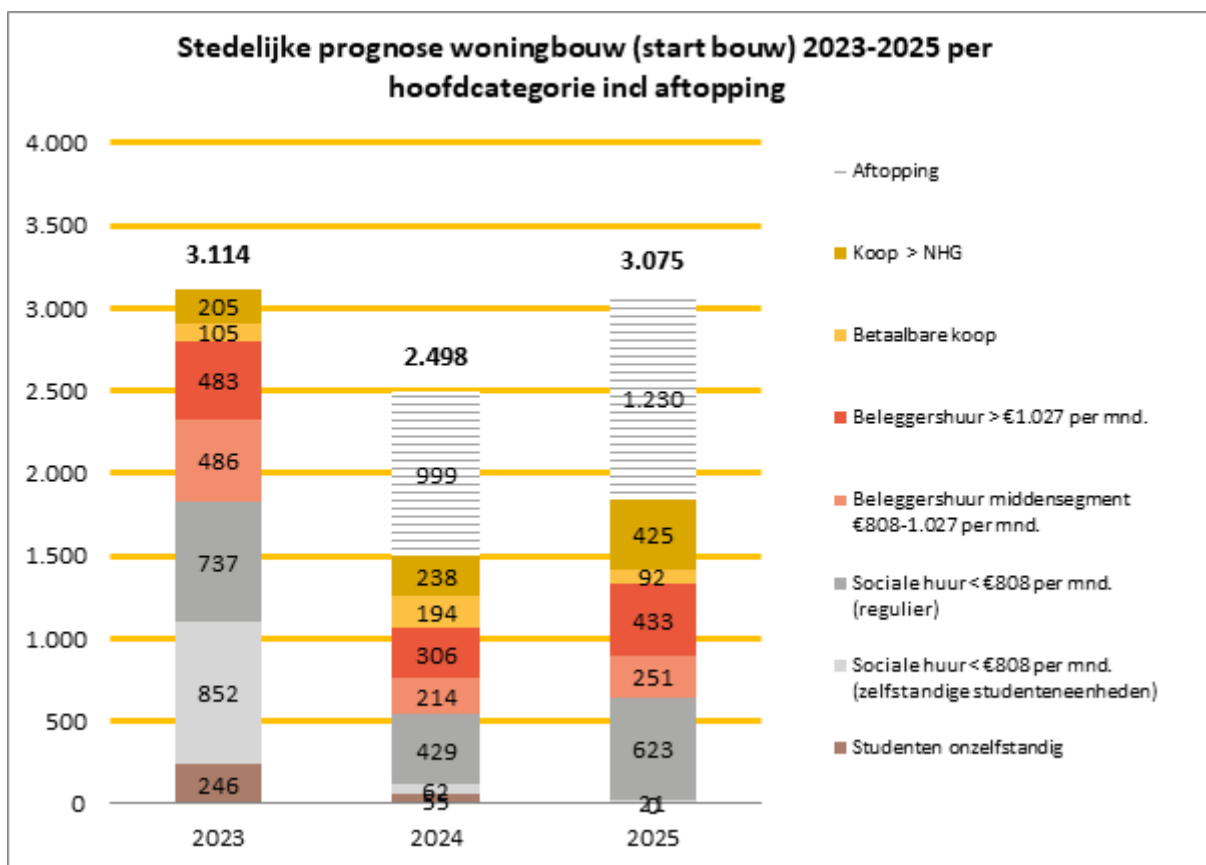
4.1 Actuele ontwikkelingen woningbouw

Prognose start bouw korte termijn 2023-2024

De prognose start bouw voor de korte termijn (2023-2024) is in onderstaand figuur weergegeven. Voor 2023 verwachten we dat er circa 3000 woningen in aanbouw genomen worden. Dit is een lichte daling ten opzichte van de prognose in het MPR 2023. Dit komt onder andere door de vertraging in de start bouw van de eerste bouwblokken Kruisvaartkade en Merwedekanaalzone deelgebied 5 fase 1. Deze schuiven over de jaargrens heen. Voor 2024 voorzien we risico's in de haalbaarheid van projecten door de huidige marktomstandigheden. We zien dat de busnesscases van verschillende projecten onder druk staan. Het is op dit moment lastig om hier projectspecieke uitspraken over te doen omdat we zien dat investeringsbesluiten naar achter worden geschoven tot vlak voor start bouw. Het is daarom moeilijk om precieze voorspellingen te doen over de effecten op de woningbouwaantallen. Door gebruik te maken van een aftopping van 40% voor 2024 en 2025 proberen we een realistischer beeld te schetsen van de verwachte aantallen start bouw van woningen. In het [MPR2021](#) hebben wij de systematiek ten aanzien van de prognose en aftopping nader toegelicht. We hanteren een aftopping om mogelijke planuitval in te calculeren.

Met het oog op de urgente vraag ten aanzien van de woningbehoefte op de (zeer) korte termijn is komende jaren extra aandacht en inzet nodig voor het op tempo houden van de bouwproductie. Zoals in het MPR 2023 beschreven zetten we hierbij in op verschillende lijnen:

- Projectgerichte interventies om de planvorming, besluitvorming en uitvoering van woningbouwprojecten te optimaliseren zodat vertraging wordt voorkomen. De (nog aan te vragen) rijksmiddelen uit de Start Bouwimpuls worden aanvullend aan deze projectspecifieke maatregelen ingezet om stagnerende projecten vlot te trekken. Ook komt er nog een 6^e tranche Woning Bouw Impuls (WBI) later dit jaar (afhankelijk van situatie rondom het kabinet).
- Inzetten op tijdelijke woningbouw. We rapporteren hier apart over via raadbrieven, de cijfers zijn daarom niet meegenomen in deze Peilstok Stedelijke Ontwikkeling.

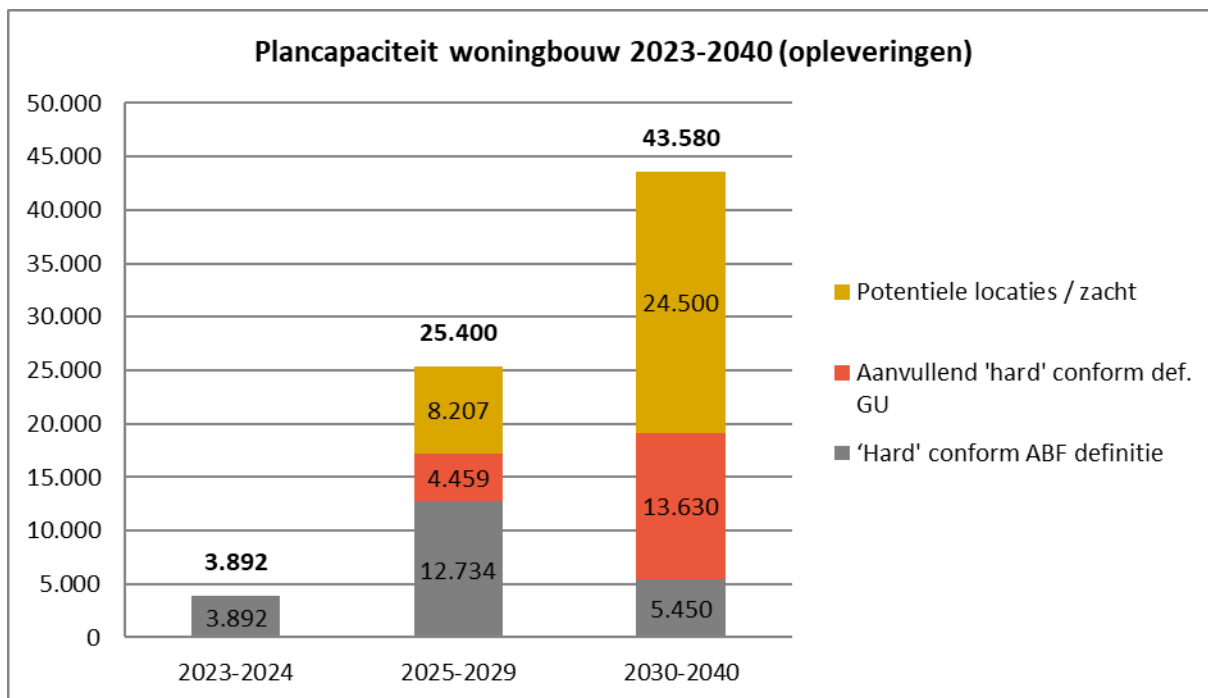
Plan capaciteit woningbouw lange termijn

Het beeld (met peildatum 1 juli 2023) ten aanzien van de totale gemeentelijke plan capaciteit (hard en zacht) komt in hoofdlijnen overeen met het MPR 2023. Op dit moment omvat deze 66.000 tot 73.000 woningen (exclusief woningen taskforce tijdelijke woonruimte). De totale plan voorraad neemt in de loop der jaren gestaag toe. Er vindt een natuurlijke verschuiving plaats van plannen, de zogenaamde boeg golf. Als gevolg hiervan is een verschuiving waarneembaar van de periode 2025-2029 naar na 2030. Deze verschuiving is dit jaar echter sterker dan in voorgaande jaren. Dit is onder andere het gevolg van veranderende marktomstandigheden.

We onderscheiden binnen de plan capaciteit drie stadia: hard conform ABF definitie (definitie gehanteerd door het Rijk), aanvullend hard conform de definitie van de gemeente Utrecht en zachte potentiële plan capaciteit.

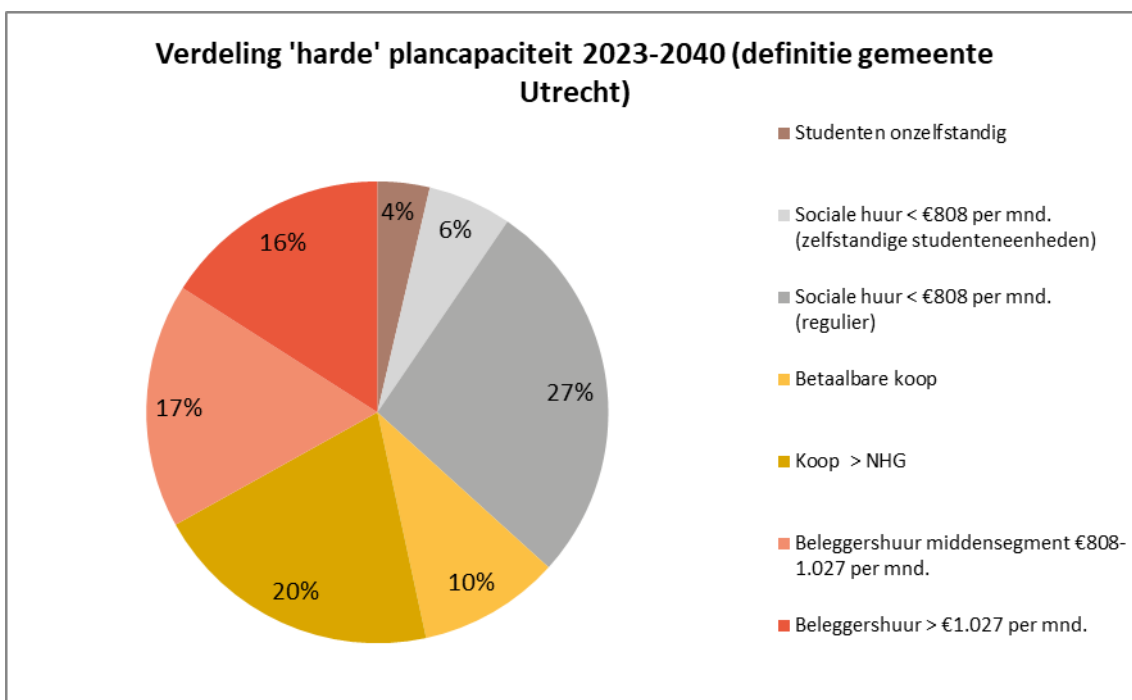
Van de totale plan capaciteit vallen circa 22.000 woningen onder de door ABF Research (en Rijk) gehanteerde strikte definitie van harde plan capaciteit (minimaal vastgesteld of onherroepelijk planologisch juridisch kader). Dit is een lichte toename ten opzichte van het MPR 2023 als gevolg van de vaststelling van bestemmingsplannen voor de Lomanlaan (De Zusters), High Five, Jutfaseweg 178, Nieuw Buurland en Lombokplein.

De gemeentelijke definitie van 'harde' plan capaciteit resulteert in een plan capaciteit van circa 40.000 woningen (zie voor toelichting definitie 'hard' pagina 26 van het MPR 2023). Onder de 'harde' plan capaciteit vallen dus ook projecten die zich in een zeer vroeg plan stadium bevinden waarbij we de intentie hebben uitgesproken om mee te werken maar daadwerkelijke realisatie afhankelijk is van voorwaarden waaronder bijvoorbeeld mobiliteit. Aanvullend onderscheiden we nog een zachte potentiële plan capaciteit van ruim 23.000 tot 33.000 woningen.

Relatie met de bestaande voorraad en lange termijn doelstellingen

Als we kijken naar de verdeling van de 'harde' plancapaciteit (conform de door de gemeente Utrecht gehanteerde definitie) ziet de verdeling in woon-/prijs categorieën er zoals in onderstaand figuur weergegeven uit.

Van de harde plancapaciteit (conform gemeentelijke definitie) bestaat 33% uit zelfstandige sociale huurwoningen en 4% uit onzelfstandige studenteneenheden. 27% van de plancapaciteit valt in het middensegment (10% betaalbare koop, 17% middensegmenthuur). In de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 streven we naar een voorraad bestaande uit 35% sociale huur, 25% midden categorie (middenhuur, goedkope en betaalbare koop) en 40% vrije sector (huur en koop). Om dit te bereiken is in het [Coalitieakkoord 2022-2026](#) aangegeven dat we bij nieuwe projecten een prijsklasseverdeling hanteren

van 40% sociale huurwoningen en 35% midden-categorie (huur en koop). Deze verdeling is ambitieus in relatie tot de huidige marktomstandigheden.

De omvang en verdeling van de plancapaciteit is dynamisch en wordt jaarlijks bijgesteld op basis van de actuele projectinformatie. Voor projecten waar bijvoorbeeld alleen een intentiedocument is vastgesteld waarin geen concrete uitspraken zijn gedaan over het te onderzoeken programma, is een inschatting gemaakt van het programma. Ook zijn voor gebiedsontwikkelingen waar in omgevingsvisies alleen percentages zijn vastgelegd voor specifieke categorieën (bijvoorbeeld aandeel sociale huur) aannames gedaan voor het overige deel van het programma (gelijkmatig verdeeld).

Het figuur laat geringe verschuivingen zien ten opzichte van het MPR 2023. De harde plancapaciteit bestaat voor 33% (32% in het MPR 2023) uit zelfstandige sociale huurwoningen waarvan 6% zelfstandige studenteneenheden en 27% reguliere sociale huurwoningen.

Om de ambities uit de Woonvisie waar te maken, moet extra ingezet worden op het sociale huursegment en het middensegment.

Voortgang 100+ projecten/gebiedsontwikkelingen

Om meer inzicht te geven in de voortgang van de woningbouwproductie rapporteren we vanaf het MPR 2021 halfjaarlijks specifiek over de projecten (of gebiedsontwikkelingen). Vanaf het MPR 2023 rapporteren we over de voortgang van projecten met meer dan 100 woningen.

In totaal gaat het op dit moment om 61 projecten. Ten opzichte van het MPR 2023 zien we onder andere vertraging ontstaan bij de Kruisvaarkade, Merwedekanaalzone deelgebied 5 fase 1, MARK in Leidsche Rijn, Thomas à Kempisplantsoen en de Reitdiepstraat. Bij verschillende projecten zorgen de marktomstandigheden en netcongestie voor een risico op vertraging.

4.2 Grondexploitatie

In dit hoofdstuk rapporteren wij in paragraaf 4.2.1 - 4.2.3 over de grondexploitatie Leidsche Rijn, Stationsgebied en de binnenstedelijke grondexploitatie. In deze drie paragrafen lichten we de ontwikkelingen op de jaarschijf 2023, de prognose onderhanden werk, het geprognosticeerd eindresultaat en de risico's toe. Voor de binnenstedelijke grondexploitatie zijn ook projectspecifieke toelichtingen opgenomen. Daarna rapporteren we over de gebiedsontwikkeling Merwedekanaalzone in paragraaf 4.2.4. Tot slot lichten we de ontwikkelingen op de reserve grondexploitatie toe in paragraaf 4.2.5.

4.2.1 Grondexploitatie Leidsche Rijn

1. Jaarschijf 2023

In de Programmabegroting 2023 is voor de grondexploitatie Leidsche Rijn een jaarsnede 2023 voor lasten en baten opgenomen. Deze jaarsnede is bij de actualisatie van de grondexploitatie (MPR 2023) bijgesteld (kolom Programmabegroting 2023). In deze paragraaf rapporteren wij over de ontwikkeling van lasten en baten gedurende de eerste helft van 2023 en de prognose voor de tweede helft 2023. Dit geeft een actueel beeld van de jaarschijf 2023.

Toelichting prognose lasten en baten 2023

Op basis van de tot en met medio 2023 daadwerkelijk gerealiseerde lasten en baten inclusief de projectplanningen, is de resterende prognose voor 2023 bepaald. Op basis van deze analyse is het nodig om de jaarschijf 2023 aan te passen voor de grondexploitatie Leidsche Rijn.

Lasten

	Tabel					x € 1.000.000
	Programma begroting 2023	Resultaat 1 ^e helft 2023	Prognose 2 ^e helft 2023	Peilstok prognose 2023	Afwijking tov begroting 2023	
BRM / WRM	-56,4	-7,8	-15,6	-23,5	-32,8	
Verwerving	-1,2	-2,1	0,0	-2,1	0,8	
VAT-kosten	-3,1	-0,8	-1,8	-2,6	-0,5	
Plankosten	-6,8	-2,8	-4,9	-7,7	0,9	
Bijdragen aan	-15,9	0,0	-4,0	-4,0	-11,9	
Rente	-0,7	0,0	-0,7	-0,7	-0,0	
Overig	-5,0	-0,1	-4,6	-4,7	-0,3	
Totaal lasten	-89,1	-13,6	-31,6	-45,3	-43,8	

Ten opzichte van de Programmabegroting 2023 zijn de totale verwachte lasten voor 2023 per saldo 43,8 miljoen euro lager.

De belangrijkste afwijkingen zijn:

- De bijdrage aan de Mobiliteitshub XL vanuit de grondexploitatie Leidsche Rijn van circa 37 miljoen euro: deze wordt niet in 2023, maar in 2024 verwacht.
- Investerings in hoofdinfrastructuur: circa 2,6 miljoen euro schuift door naar 2024. Het betreft kosten voor beheer en onderhoud van de hoofdinfrastructuur in Leidsche Rijn.
- Leidsche Rijn Centrum: circa 1,5 miljoen euro aan investeringen in bouw- en woonrijpmaken schuift door naar 2024.
- Leeuwesteyn: circa 1,4 miljoen euro aan woonrijpmaken schuift door naar 2024.
- Papendorp De Taats: circa 1,3 miljoen euro aan bouw- en woonrijpmaken schuift door naar 2024 vanwege vertragingen rondom de bestemmingsplanprocedure. Het bouw- en woonrijpmaken wordt opgestart wanneer het bestemmingsplan definitief is.

Robuuste posten

In de grondexploitatie Leidsche Rijn is een deel van de ramingen (van vooral kosten), gezien de omvang en de looptijd van de grondexploitatie, robuust uitgewerkt. Ten behoeve van de resultaatbepaling blijven

deze posten jaarlijks bij de jaarstukken buiten beschouwing. Wel rapporteren wij in het MPR en de Peilstok over de stand van de robuuste posten.

Wij verwachten in de jaarstukken 2023 het bedrag van de robuuste posten te verlagen met 13,4 miljoen euro. In grote lijnen gaat het om de volgende kosten:

- Kosten voor hoofdinfra- en hoofdwaterstructuur: 6,4 miljoen euro;
- Kosten voor sloop-, sanerings- en verwervingskosten: 4,3 miljoen euro;
- Voorinvestering fietsenstalling fase 2 cultuurkavel Leidsche Rijn Centrum: 2,7 miljoen euro. De investering voor de realisatie van de eerste fase van de fietsenstalling is als raming opgenomen binnen de grondexploitatie Leidsche Rijn. Binnen de robuuste posten is dekking gevonden voor de voorinvestering van de tweede fase.

Bij de actualisatie van de grondexploitaties 2024 zullen wij het overzicht robuuste posten actualiseren. Op basis van het dan geldende POC-percentages actualiseren wij in de jaarstukken het gestorte bedrag in de reserve grondexploitaties en verrekenen de mutatie ten opzichte van de huidige storting met het onderhanden werk.

Baten

	Programma begroting 2023	Resultaat 1 ^e helft 2023	Prognose 2 ^e helft 2023	Peilstok prognose 2023	Afwijking tov begroting 2023
Woningbouw	28,6	15,9	12,9	28,8	0,2
Niet-woningbouw	6,3	2,2	4,7	6,9	0,6
Bijdragen derden	0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Overig	10,0	1,6	9,4	11,0	1,0
Totaal baten	45,0	19,7	27,0	46,7	1,7

x € 1.000.000

Ten opzichte van de Programmabegroting 2023 zijn de verwachte baten in 2023 per saldo 1,7 miljoen euro hoger.

De belangrijkste afwijkingen zijn:

- Máximapark: vanwege financieringsproblemen bij afnemers schuift de uitgifte van enkele kavels (circa 2,8 miljoen euro) door naar 2024.
- Leidsche Rijn Centrum Oost: de uitgifte van kavel F12a/F12b (Bellevue) van circa 7,2 miljoen euro schuift door naar 2024. De ontwikkelaar haalt de benodigde voorverkooppercentages naar verwachting niet dit jaar.

Tegenover deze vertragingen staan de volgende positieve ontwikkelingen:

- Leidsche Rijn Centrum Oost: de uitgifte van kavel E9 van circa 4,7 miljoen euro wordt dit jaar gerealiseerd in plaats van in 2024.
- Leeuwesteijn: de uitgifte van een kavel van circa 3,1 miljoen euro is eerder gerealiseerd dan verwacht vanwege het voorspoedig bereiken van overeenstemming met de ontwikkelaar.
- Diverse kleine afwijkingen van in totaal 3,9 miljoen euro. Dit zijn voornamelijk uitgiftes in Maximapark (circa 1,4 miljoen euro), in De Wetering (circa 0,8 miljoen euro) en in Leidsche Rijn Centrum (circa 0,6 miljoen euro) die eerder gerealiseerd worden dan geraamd.

2. Prognose Onderhanden Werk 2023

De post onderhanden werk bevat de boekwaarde van de lopende grondexploitaties. De boekwaarde is het saldo van alle geboekte lasten en baten. Een positieve stand van het saldo betekent meer geboekte lasten dan geboekte baten. Het saldo onderhanden werk wijzigt in 2023 doordat er deelexploitaties worden afgesloten. Verder zal naar verwachting de BBV-regelgeving omtrent de winstneming wijzigen. Dit zal ook invloed hebben op het onderhanden werk en de reserves. De verwachte ontwikkeling van de stand van het onderhanden werk lichten wij toe in de bijlage Onderhanden Werk Grondexploitaties 2023.

3. Geprognosticeerd eindresultaat grondexploitatie Leidsche Rijn

In het MPR 2023 is een geprognosticeerd resultaat van 85,15 miljoen euro positief (netto contante waarde) opgenomen voor de grondexploitatie Leidsche Rijn. De grondexploitatie Leidsche Rijn staat onder druk doordat de marktomstandigheden sinds begin 2023 verder zijn verslechterd. Dalende vastgoedprijzen in combinatie met stijgende bouwkosten leiden tot lagere grondopbrengsten. Verder leiden deze marktomstandigheden bij lopende tenders tot minder en/of lagere biedingen en/of soms tot

uitstel, met name bij koopwoningen in het duurdere segment. Hierdoor kan er vertraging ontstaan bij projecten waar de gemeente de komende jaren wil starten met de bouw. Naast dalende grondopbrengsten ziet de gemeente oplopende kosten vanwege de nog steeds hoge inflatie en personeelstekorten. Hoe deze ontwikkelingen het actuele geprognosticeerd resultaat van de grondexploitatie Leidsche Rijn, dat wij bij het MPR 2023 aan u voorlegden, per saldo beïnvloeden is nog onzeker.

Al deze ontwikkelingen verwerken wij bij de actualisatie van de grondexploitatie 2024 die wij aan u voorleggen in het MPR 2024. Daarbij leggen wij ook een voorstel aan u voor om diverse deelcomplexen binnen de grondexploitatie Leidsche Rijn af te sluiten.

4. Risicoparagraaf Leidsche Rijn

Conform de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen actualiseren wij twee keer per jaar de risicoanalyse. De grondopbrengsten en de investeringen in de openbare ruimte vormen de belangrijkste factoren die van invloed zijn op het resultaat van de grondexploitatie Leidsche Rijn. Vanwege de veranderende marktomstandigheden en de hoge ambities op het gebied van duurzaamheid staan de grondprijzen onder druk. Tegenover de grondprijzontwikkeling staan hogere kosten voor (bouw-)materialen, die met name zichtbaar zijn in de benodigde budgetten binnen de grondexploitatie voor de aanleg van de openbare ruimte. Tot slot neemt het risico op vertraging toe door de veranderende marktomstandigheden. Vooral bij koopwoningen die worden gerealiseerd in het duurdere segment neemt het risico op vertraging toe doordat de voorverkooppercentages minder snel worden gehaald.

4.2.2 Grondexploitatie Stationsgebied

1. Jaarschijf 2023

In de Programmabegroting 2023 is voor de grondexploitatie Stationsgebied een jaarsnede 2023 voor lasten en baten opgenomen. Deze jaarsnede is bij de actualisatie van de grondexploitatie (MPR 2023) bijgesteld (kolom Programmabegroting 2023). In deze paragraaf rapporteren wij over de ontwikkeling van lasten en baten gedurende de eerste helft van 2023 en de prognose voor de tweede helft 2023. Dit geeft een actueel beeld van de jaarschijf 2023.

Toelichting prognose lasten en baten 2023

Op basis van de tot en met medio 2023 daadwerkelijk gerealiseerde lasten en baten inclusief de projectplanningen, is de resterende prognose voor 2023 bepaald. Op basis van deze analyse is het nodig om de jaarschijf 2023 aan te passen voor de grondexploitatie Stationsgebied.

Lasten

	Programma	Resultaat	Prognose	Peilstok	Afwijking
	begroting	1 ^e helft	2 ^e helft	prognose	tov begroting
	2023	2023	2023	2023	2023
BRM / WRM	-14,3	-1,7	-7,4	-9,1	-5,2
Verwerving	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VAT-kosten	-2,6	-0,4	-0,6	-0,9	-1,7
Plankosten	-3,6	-1,1	-2,5	-3,6	0,0
Bijdragen aan	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rente	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overig	-4,5	0,0	-0,5	-0,5	-4,0
Totaal lasten	-25,1	-3,2	-10,9	-14,1	-11,0

x €1.000.000

Ten opzichte van de Programmabegroting 2023 zijn de totale lasten 11,0 miljoen euro lager. De verschillen ontstaan binnen het bouw- en woonrijpmaken, VAT en diverse overige lasten. Tot deze laatste post behoren onder andere kosten die samenhangen met kunst, het bouwonderfonds en verzekeringen. De kosten schuiven door naar volgend jaar.

De afwijkingen in het bouw- en woonrijp maken betreffen verschuivingen voor de projecten Jaarbeursplein, Smakkelaarsveld en de Kop Amsterdamsestraatweg. Deze lasten schuiven door naar jaarsnede 2024 en meerjarig passen deze lasten binnen de geraamde budgetten.

Het verschil tussen de verantwoorde lasten in de eerste helft van 2023 en de prognose in de tweede helft wordt in belangrijke mate verklaard doordat we de kosten bouw- en woonrijpkosten voor onder andere de projecten Laan van Puntenburg en de omgeving Sijpesteijn voornamelijk in de tweede helft van 2023 verwachten.

Baten

	Programma begroting 2023	Resultaat 1 ^e helft 2023	Prognose 2 ^e helft 2023	Peilstok prognose 2023	Afwijking tov begroting 2023
Woningbouw	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Niet-woningbouw	0,0	0,5	0,0	0,5	0,5
Bijdragen derden	0,4	0,2	0,4	0,6	0,2
Overig	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal baten	0,4	0,7	0,4	1,1	0,7

x € 1.000.000

Ten opzichte van de Programmabegroting 2023 zijn de totale baten per saldo 0,7 miljoen euro hoger. De afwijkingen worden onder andere veroorzaakt door een ontvangen schadevergoeding en de reserveringsvergoeding voor het Jaarbeurspleingebouw die in rekening is gebracht bij de ontwikkelaar.

Het verschil tussen de verantwoorde baten in de eerste helft van 2023 en de prognose in de tweede helft wordt in belangrijke mate verklaard door nog te ontvangen subsidies in de tweede helft van 2023.

2. Prognose Onderhanden Werk 2023

De post onderhanden werk bevat de boekwaarde van de lopende grondexploitaties. De boekwaarde is het saldo van alle geboekte lasten en baten. Een positieve stand van het saldo betekent meer geboekte lasten dan geboekte baten. Het saldo onderhanden werk wijzigt niet alleen door aanpassingen in de lasten en baten van de lopende grondexploitaties maar ook met bijvoorbeeld het afsluiten van de exploitaties en tussentijdse winstneming. De verwachte ontwikkeling van de stand van het onderhanden werk lichten wij toe in de bijlage Onderhanden Werk Grondexploitaties 2023.

3. Geprognosticeerd eindresultaat grondexploitatie Stationsgebied

In het MPR 2023 is een geprognosticeerd resultaat van -91,8 miljoen euro (eindwaarde per 31-12-2024) gemeld voor de grondexploitatie Stationsgebied. Inclusief de ingestelde voorziening is de grondexploitatie Stationsgebied sluitend. De huidige inzichten leiden niet tot een bijstelling van dit geprognosticeerde saldo.

Doordat de realisatie van de infrastructuur en openbare ruimte in het Stationsgebied vordert, zijn de lasten van de nog resterende werkzaamheden steeds beter in te schatten. Aan de oostkant van de stad zijn (deel)projecten in afronding. Het betreft hier vooral de Laan van Puntenburg en de Catharijnesingel. Aan de westkant zijn de werkzaamheden aan de Sijpesteijnkade in een eerste fase opgestart.

Wij gaan er op dit moment van uit dat de huidige financiële kaders, inclusief onvoorzien, toereikend zijn. De plankosten zoals die momenteel gerealiseerd zijn, liggen in lijn met de prognose voor het gehele jaar. Wij verwachten op dit moment geen overschrijding op plankosten.

De geprognosticeerde opbrengsten zijn in lijn met de stand gemeld bij het MPR 2023. De grootste gronduitgifte die nog moet plaatsvinden is het Jaarbeurspleingebouw. De aanbesteding voor dit project is inmiddels doorlopen en de Bilaterale Ontwikkelovereenkomst (BOO) is getekend. Het komende halfjaar zal in het teken staan van detailleren van het ontwerp en verdere planvorming.

Deze ontwikkelingen verwerken wij bij de actualisatie van de grondexploitatie 2024 die wij aan u voorleggen in het MPR 2024.

4. Risicoparagraaf Stationsgebied

Conform de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen actualiseren wij twee keer per jaar de risicoanalyse. De vastgoedopbrengsten vormen de belangrijkste factor die van invloed is op het resultaat van de grondexploitatie Stationsgebied. De omvang van het benodigde weerstandsvermogen blijft op basis van de huidige risico-inventarisatie gelijk ten opzichte van de stand in het MPR 2023. De stand die is opgenomen in het MPR 2023 is 15,2 miljoen euro. Bij het MPR 2024 actualiseren wij wederom de

risicoanalyse en op basis van de laatste stand van zaken van de projecten zullen wij het benodigde weerstandsvermogen opnieuw bepalen.

4.2.3 Binnenstedelijke grondexploitaties

1. Jaarschijf 2023

In de Programmabegroting 2023 is voor de binnenstedelijke grondexploitaties een jaarsnede 2023 voor lasten en baten opgenomen. Deze jaarsnede is bij de actualisatie van de grondexploitaties (MPR 2023) bijgesteld (kolom Programmabegroting 2023). In deze paragraaf rapporteren wij over de ontwikkeling van lasten en baten gedurende de eerste helft van 2023 en de prognose voor de tweede helft van 2023. Dit geeft een actueel beeld van de jaarschijf 2023.

Toelichting prognose lasten en baten 2023

Op basis van de tot en met medio 2023 daadwerkelijk gerealiseerde lasten en baten inclusief de projectplanningen, is de resterende prognose voor 2023 bepaald. Op basis van deze analyse is het nodig om de jaarschijf 2023 aan te passen voor de binnenstedelijke grondexploitaties.

Lasten

x € 1.000.000

	Programma begroting 2023	Resultaat 1 ^e helft 2023	Prognose 2 ^e helft 2023	Peilstok prognose 2023	Afwijking tov begroting 2023
BRM / WRM	-14,7	-1,7	-7,9	-9,6	-5,1
Verwerving	-44,0	-5,4	-35,2	-40,6	-3,4
VAT-kosten	-1,5	-0,1	-0,6	-0,7	-0,8
Plankosten	-6,5	-2,3	-4,3	-6,6	0,1
Bijdragen aan	-3,2	0	0	0	-3,2
Rente	1,0	0	1,0	1,0	0
Overig	-17,2	0,8	-1,8	-1,0	-16,2
Totaal lasten	-86,1	-8,7	-48,8	-57,5	-28,6

Ten opzichte van de Programmabegroting 2023 binnenstedelijke grondexploitaties zijn de totale lasten per saldo 28,6 miljoen euro lager.

De belangrijkste afwijkingen zijn:

- De bijdrage vanuit de grondexploitatie Beurskwartier aan de Mobiliteitshub XL van circa 15,8 miljoen euro verschuift van 2023 naar 2024.
- De bijdrage aan het mobiliteitsconcept binnen de grondexploitatie Merwedekanaalzone deelgebied 5 Merwede: OPG en Busstalling van 3,2 miljoen euro verschuift naar aanleiding van een nieuwe fasering van 2023 naar 2024 of later.
- Een deel van de vergoeding voor de verplaatsing van Elinkwijk behoort niet onder de post verwerving verantwoord te worden. Er moet daarom een financieel-technische correctie gemaakt worden van 1,6 miljoen euro. Dit heeft geen effect op de grondexploitatie Zuilense Vecht.
- Vanwege het vernieuwen van het Stedenbouwkundig Plan van Eisen worden alle kosten van circa 2,8 miljoen euro in de grondexploitatie Hart van de Meern doorgeschoven naar latere jaren.
- Vanwege vertraging in de planvorming schuiven de lasten van circa 1,6 miljoen euro in project Isotopenweg naar latere jaren.

Voor verdere toelichting per grondexploitatie zie onderdeel 4 project specifieke toelichting.

Baten

	Programma begroting 2023	Resultaat 1 ^e helft 2023	Prognose 2 ^e helft 2023	Peilstok prognose 2023	Afwijking tov begroting 2023
Woningbouw	7,8	0,0	4,9	4,9	-2,9
Niet-woningbouw	2,2	0,1	0,0	0,1	-2,1
Bijdragen derden	2,7	0,0	0,2	0,2	-2,5
Overig	12,7	0,0	1,0	1,0	-11,7
Totaal baten	25,4	0,1	6,1	6,2	-19,2

x € 1.000.000

Ten opzichte van de Programmabegroting 2023 zijn de verwachte baten in 2023 19,2 miljoen euro lager.

De grootste afwijkingen zijn:

- Door vertraging binnen de bestemmingplanprocedure van Merwedekanaalzone deelgebied 5 Merwede: OPG en Busstalling worden de contractueel afgesproken inkomsten, die samenhangen met een onherroepelijk vastgesteld bestemmingsplan, pas in 2024 verwacht. Hierdoor ontstaat een afwijking van 14,1 miljoen euro.
- Vanwege het vernieuwen van het Stedenbouwkundig Plan van Eisen worden alle baten in Hart van de Meern, 2,6 miljoen euro, doorgeschoven.
- Vanwege vertraging in de planvorming worden de baten, circa 2,0 miljoen euro, binnen project Isotopenweg later verwacht dan voorzien.

Voor verdere toelichting per grondexploitatie zie onderdeel 4 project specifieke toelichting.

2. Prognose Onderhanden Werk 2023

De post onderhanden werk bevat de boekwaarde van de lopende grondexploitaties. De boekwaarde is het saldo van alle geboekte lasten en baten. Een positieve stand van het saldo betekent meer geboekte lasten dan geboekte baten. Het saldo onderhanden werk wijzigt niet alleen door aanpassingen in de lasten en baten van de lopende grondexploitaties maar ook met bijvoorbeeld het afsluiten van de exploitaties en tussentijdse winstneming. De verwachte ontwikkeling van de stand van het onderhanden werk lichten wij toe in de bijlage Onderhanden Werk Grondexploitaties 2023.

3. Geprognosticeerd eindresultaat binnenstedelijke grondexploitaties

Wij verwachten op basis van de huidige besluiten en (macro-) ontwikkelingen geen grote afwijking van het in het MPR 2023 gemelde geprognosticeerde resultaat voor de binnenstedelijke grondexploitaties. De financiële gevolgen van de eerder vermelde vertragingen in sommige grondexploitaties kunnen binnen de financiële kaders van deze projecten worden opgevangen. Zie hierna voor de project specifieke toelichting.

4. Project specifieke toelichting

Beurskwartier

Op basis van het (inmiddels vastgestelde) Stedenbouwkundig Plan is de eerder dit jaar geactualiseerde en vastgestelde grondexploitatie actueel. Het grootste deel van de in jaarschijf 2023 voorziene kosten hangt samen met nog te verwerven panden. De verwachting is dat deze verwervingen in 2023 zullen plaatsvinden. Wel is sprake van het doorschuiven van een bijdrage (circa 15,8 miljoen euro) aan de Mobiliteitshub XL van 2023 naar 2024. Dit jaar worden, buiten een inmiddels ontvangen huursom, geen opbrengsten verwacht. Er zijn vooralsnog geen aanwijzingen dat kosten of opbrengsten in de totale looptijd in belangrijke mate gaan afwijken van de prognose zoals die is opgenomen in het MPR 2023. Daarom verwachten wij bij Beurskwartier geen significante wijzigingen op het geprognosticeerd eindresultaat.

Zuilense Vecht

Begin juni hebben wij het VO-SP en VO-IP van Zuilense Vecht vastgesteld. Dat betekent dat we de DO-fase ingaan en daarna de uitvoeringfase. Met enige vertraging is de omgevingsvergunning voor de bouw van de sportkantine Elinkwijk begin juli gepubliceerd. Na de bezwaarstermijn is de planning dat gestart wordt met de bouw van de sportkantine, de sloop van de huidige opstallen van Elinkwijk en een stukje

bouwrijp maken. De kosten en opbrengsten, die zijn voorzien in de jaarschijf 2023, worden gerealiseerd conform planning. Alleen de sloop- en bouwrijpkosten zijn in 2023 naar verwachting lager dan geprognosticeerd. Dit omdat de aanvraag van de omgevingsvergunning vertraging opliep. Er zijn voorsnog geen aanwijzingen dat de geprognosticeerde kosten of opbrengsten in belangrijke mate gaan afwijken van de prognose in het MPR 2023. Het verwachte eindsaldo is ongewijzigd ten opzichte van het MPR 2023.

Hart van de Meern

De looptijd van het project wordt verlengd waardoor de fasering in de grondexploitatie met enkele jaren zal opschuiven. Er wordt gewerkt aan een update van het Stedenbouwkundig Programma van Eisen Hart van de Meern Zuid. De verwachting is dat dit in 2024 wordt vastgesteld. De ontwikkeling van het zuidoost-kwadrant is nog niet definitief en wijkt op enkele cruciale punten af van de huidige stedenbouwkundige- en programmatische uitgangspunten. Dit leidt tot verschillen. De verwachting is dat de grondexploitatie licht gaat verslechteren.

Kern/Centrumplan Vleuten

Het project is nagenoeg afgerond. De laatste ontwikkelingen zijn beperkt vertraagd. De voorbereiding van het CPO-project neemt meer tijd in beslag. Zowel de verwachte opbrengsten als kosten verschuiven naar 2024. De verwachting is dat de grondexploitatie zich neutraal ontwikkelt.

BEFU

Op het BEFU-terrein worden vanaf volgend jaar circa 135 tijdelijke woningen verhuurd door Woonin. De sanering van het terrein is inmiddels afgerond. In de tweede helft van 2023 zal de locatie bouwrijp gemaakt worden. Na het verstrekken van de omgevingsvergunning kan Woonin starten met de plaatsing van de woonunits. We verwachten dat de totale uitgaven in de jaarschijf 2023 lager uitvallen dan eerder geraamd in het MPR (circa 15% van de raming). Deze kosten schuiven door naar 2024. We verwachten geen grote veranderingen in het geprognosticeerd eindresultaat van de grondexploitatie BEFU.

Isotopenweg

Zoals gerapporteerd in het MPR 2023 werken wij aan planvorming voor het realiseren van een museumdepot en gemeentelijke vrachtwagenparkeerplaats op de kavel. Volgens de huidige planning wordt hier in 2023 een Stedenbouwkundig Plan van Eisen (SPvE) ter inzage gelegd. Naar verwachting zal het SPvE in het eerste kwartaal van 2024 aan de raad ter vaststelling worden aangeboden. Gelijktijdig met de vaststelling van het nieuwe SPvE zal ook een aangepaste grondexploitatie ter vaststelling worden aangeboden. Ten opzichte van de huidige grondexploitatie zal de fasering enkele jaren opschuiven.

Oudenrijn West

Voor dit project zijn geen bijzonderheden en afwijkingen voor zowel cash-flow als afwijkingen te melden.

In 2023 nog af te sluiten grondexploitaties

De verwachting is dat ultimo 2023 geen grondexploitaties worden afgesloten.

5. Risicoparagraaf binnenstedelijke grondexploitaties

Conform de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen actualiseren wij twee keer per jaar de risicoanalyse. De risicoanalyse is opgedeeld in generieke risico's en project specifieke risico's. De geïnventariseerde generieke risico's hebben zich niet voorgedaan en leidden daarmee niet tot een financieel effect op de grondexploitaties. De in het MPR 2023 geïnventariseerde risico's blijven wel actueel voor het komende half jaar. Ook zijn de project specifieke risico's geactualiseerd. Deze risico's blijven ongewijzigd ten opzichte van het in het MPR 2023 vastgestelde risicoprofiel.

We houden nauwlettend de marktsituatie voor grondkosten en -opbrengsten in de gaten, zodat wij in staat zijn tijdig beheersmaatregelen te treffen. Bij het MPR 2023 hebben wij reeds geanticipeerd op kostenstijgingen door onze begrotingen eenmalig te verhogen met een extra indexering. (Zie hiervoor MPR 2023 op pagina 85). We zien wel dat onlangs gestarte grondexploitaties, zoals Zuilense Vecht, vatbaarder zijn voor toekomstige negatieve ontwikkelingen.

We zien wel een nieuw risico ontstaan; netcongestie. Eerder was al bekend dat grootverbruikers niet meer worden toegelaten op het elektriciteitsnetwerk. Nu blijkt dat ook kleinverbruikers zoals woningen

niet zonder meer kunnen worden toegelaten. De omvang van deze problemen wordt momenteel onderzocht. De netwerkbeheerders hebben reeds gecommuniceerd dat de problemen waarschijnlijk tussen 2027 en 2029 zijn opgelost. In een dergelijk scenario zou dat betekenen dat er vertraging optreedt in de gronduitgifte of mogelijk extra investeringen moeten worden gedaan. We verwachten in de tweede helft van dit jaar meer inzicht te hebben in de (financiële) impact.

De financiële resultaten van de actualisatie van het risicoprofiel verwerken wij in het MPR 2024.

4.2.4 Gebiedsontwikkeling Merwedekanaalzone

De ontwikkeling van de Merwedekanaalzone bestaat uit de ontwikkeling van deelgebied 4, 5 en 6. Deze gebieden kennen elk een eigen financiële dynamiek. Daarnaast zijn er overkoepelende financiële stromen op het niveau van de Merwedekanaalzone als totaal ten behoeve van de deelgebieden. Dit is in samenhang beschreven in het financieel kader Merwedekanaalzone. Dit kader is door de raad vastgesteld op 7 oktober 2021 als onderdeel van de besluitvorming over de Omgevingsvisie Merwedekanaalzone en het Stedenbouwkundig Plan Merwede.

In het MPR 2023 hebben we de geactualiseerde stand van het financieel kader gepresenteerd. In dit hoofdstuk lichten we de mutaties op de begrote lasten en baten 2023 toe. Daarnaast gaan we in op de actuele ontwikkelingen en risico's. Dit gaat ook in op de grondexploitaties van deelgebied 4 en 5. Inhoudelijk zijn deze onderdeel van de binnenstedelijke grondexploitaties (paragraaf 4.2.3). De mutaties op de cashflow 2023 zijn op hoofdlijnen al toegelicht in de betreffende paragraaf.

Over de Merwedekanaalzone deelgebied 5 rapporteren wij ook in het kader van de Regeling Risicovolle Projecten. In het najaar wordt de voortgangsrapportage Merwede fase 1 aan de raad aangeboden.

Merwedekanaalzone: actief grondbeleid

Merwedekanaalzone deelgebied 4 Defensieterrein

De bouw van het Defensieterrein loopt vertraging op. Als gevolg hiervan zijn de kosten van het bouw- en woonrijp maken en de VAT-kosten in 2023 lager dan geraamd. Dat geldt ook voor de milieukosten. De ramingen schuiven door naar volgend jaar.

Merwedekanaalzone deelgebied 5 Merwede: OPG en Busstalling

Op basis van de huidige stand van de plankosten lijken we uit te kunnen met het begrote budget voor dit jaar. Zoals geconstateerd in het MPR 2023 staan de meerjarige plankosten binnen de grondexploitatie onder druk. Belangrijke oorzaken hiervan zijn de extra werkzaamheden die we de komende jaren verwachten als gevolg van de huidige marktomstandigheden en de verwachting voor komende jaren. Bij het MPR 2024 actualiseren we het meerjarig benodigde budget voor plankosten.

De in 2023 begrote kosten van de bijdragen aan bovenwijkse kosten en de bijdrage aan het mobiliteitsconcept schuiven door naar 2024 of later. Deze kosten zijn onder andere gekoppeld aan het planproces rondom het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan en/of verdere concretisering van betaalafspraken in de Samenwerkingsovereenkomst (SOK).

De begrote opbrengsten in de jaarschijf 2023 bestaan uit ontvangsten uit de ruildeal zoals contractueel opgenomen in de SOK en een bijdrage van de marktpartijen voor de integrale plankwaliteit. Beide hangen samen met het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan. Aangezien dat pas in 2024 zal zijn, schuiven deze ontvangsten door.

Merwedekanaalzone deelgebied 6

Als volgende stap in de transformatie van de Merwedekanaalzone heeft de gemeenteraad in september 2022 de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) op de oostkant van deelgebied 6 gevestigd. Hiermee trachten we meer regie te voeren op de transformatie ambities in dit gebied. Dit bouwt voort op de beleidswens van het college om grondbeleid instrumentaria actiever in te zetten. Dit heeft in 2023 geleid tot de aankoop van één van de percelen in dit gebied. Verder zijn we aan de slag met een nota van uitgangspunten, waarin we op basis van scenario's gaan werken aan een ruimtelijk en financieel uitvoerbaar plan. Het streven is om de nota eind 2023 ter besluitvorming aan de raad aan te bieden.

Merwedekanaalzone: faciliterend grondbeleid

Bouw- en woonrijpmaken Merwede

Voor een deel van deelgebied 5 is het VO-IP uitgewerkt en vastgesteld door het college. De bijbehorende kostenraming laat zien dat de deze past binnen de beschikbare dekking binnen het financieel kader. De dekking bestaat uit de bijdragen bouw- en woonrijp maken van de marktpartijen en de gemeente (onderdeel grondexploitatie). Dit is gekoppeld aan het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan en omgevingsvergunningen. Aangezien dit proces vertraging oploopt, worden de bijdragen van de marktpartijen ook later verwacht. Vooralsnog past deze ontwikkeling binnen het financieel kader.

Bovenwijkse voorzieningen Merwede

Bij de ontwikkeling van Merwede hoort een pakket aan bovenwijkse voorzieningen. Deze investeringen worden deels door de ontwikkelende (private) partijen (markt en gemeente) bekostigd in de vorm van bijdragen bovenwijks en deels door de gemeente vanuit haar publieke rol. Binnen het pakket aan maatregelen worden voor- en nadelen gezien die vooralsnog passen binnen het totaal aan dekkingsmiddelen. Voor de eerste fase van Merwede is in 2020 een subsidie ontvangen op basis van het Besluit Woningbouwimpuls 2020. De verwachting is dat de kosten voor de bovenwijkse voorzieningen passen binnen het beschikbare budget. Zoals hiervoor aangegeven verwachten we de bijdragen van de marktpartijen later te ontvangen. Dit levert vooralsnog geen problemen op voor de realisatie van de bovenwijkse investeringen.

Er zijn, behalve de fasering vanwege het proces van het bestemmingsplan Merwede, geen inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van het MPR 2023. Op basis van de SOK zijn marktpartijen verplicht om afdrachten bouw- en woonrijpmaken en bovenwijkse voorzieningen te doen. Deze onderwerpen worden door de marktpartijen wel genoemd in de gesprekken over de haalbaarheid van hun plannen, mede als gevolg van de gewijzigde marktomstandigheden. Dit richt zich op specifieke betaalmomenten, te stellen zekerheden en de hoogte van indexaties. De gemeente beziet dit in het totaal van de afspraken over de voortgang van de woningbouw en mogelijkheden die zich voordoen ten aanzien van aanvullende externe dekking.

Risicoparagraaf Gebiedsontwikkeling Merwedekanaalzone

De geïnventariseerde risico's zijn nog actueel. Het belangrijkste risico voor de eerste fase van Merwede blijft het niet op tijd kunnen starten met de bouw van de geplande 4.250 woningen. Dit heeft effect op de ontvangen subsidie in het kader van de Woningbouwimpuls 2020. De realisatie van 4.250 woningen (waarvan 2.338 betaalbaar) tussen 10 september 2020 en 10 september 2030, met start-bouw in 2023, is randvoorwaardelijk voor het ontvangen van de subsidie. Als de randvoorwaardelijke deadlines, start bouw binnen drie jaar én startbouw laatste fase binnen tien jaar niet gehaald worden, kan een gedeeltelijke terugvordering van de subsidie plaats vinden. Vertraging leidt ook tot hogere druk op de woningmarkt. We zien dat de huidige macro-economische omstandigheden (onder andere schaarste aan personeel, stijgende bouw- en rentekosten, tekorten aan bouwmaterialen en langere levertijden) consequenties kunnen hebben op processen en afwegingen die van invloed zijn op de planning van Merwede. De gemeente heeft hier geen/beperkt invloed op, zoals:

- De hoge werkdruk bij de Raad van State kan een langere beroepsprocedure van het bestemmingsplan tot gevolg hebben. Er is nog geen zittingsdatum bekend. Deze wordt in het najaar van 2023 verwacht.
- Als gevolg van schaarste aan bouwmaterialen en personeel stijgen de bouwkosten waardoor de marktpartijen kunnen besluiten om start-bouw uit te stellen.
- De macro-economische omstandigheden zorgen mogelijk voor een latere ontvangst van de verwachte baten.

Deze ontwikkelingen vragen aandacht, omdat ze zorgen voor een mogelijke afwijking in het financieel kader. Over mogelijke consequenties voor de Woningbouwimpuls subsidie zijn we actief in overleg met BZK. Dit moet ertoe leiden dat de deadline van startbouw wordt verschoven. Ook over eventuele over- en onderschrijdingen binnen het pakket van maatregelen (bovenwijkse voorzieningen) zijn we in gesprek. Het is de verwachting dat het overleg met BZK het risico op terugvordering van de subsidie zal beperken en er een door BZK geaccepteerd nieuw later moment van start bouw overeengekomen kan worden.

4.2.5 Reserve Grondexploitatie

In het MPR rapporteren wij jaarlijks over de stand van de reserve grondexploitaties. Binnen de reserve is financiële ruimte bestemd voor plankosten in de voorbereidingsfase faciliterend grondbeleid en voor voorbereidingskosten in de pre grondexploitatie-fase. In deze peilstok doen wij twee voorstellen ten laste van deze financiële ruimte.

Aanvullend krediet afronding Masterplan Overvecht Centrum

Aanleiding

De benodigde plankosten voor het vervolgen van het proces tot afronden van het Masterplan blijken hoger dan vooraf geraamd. Het werken aan het masterplan Overvecht Centrum duurt langer en heeft een aangescherpte aanpak met meer inzet van mensen en meer afstemming dan eerder ingeschat. Daarnaast is de scope groter: het aantal uit te zoeken onderwerpen en onderzoeksvragen is meer dan eerder ingeschat. Tenslotte zijn bij aanvang van het project de kosten voor ter visie leggen en bestuurlijke besluitvorming abusievelijk niet gecalculeerd.

Afronden Masterplan Overvecht Centrum

Een aantal grondeigenaren heeft aangegeven zelf te willen herontwikkelen als het Masterplan gereed is. Mede daarom vinden wij het van belang om het proces van het Masterplan voort te zetten. Zonder dit totaalplan kunnen wij deze deelontwikkelingen immers geen kaders meegeven. De kosten voor het vervolgen van het proces tot afronden van het Masterplan ramen wij op 1,4 miljoen euro. Deze middelen zijn nodig om de aanpak voort te zetten en worden gemaakt voor de ontwerpfase en fase aanpassen, voor de formele procedure van ter inzagelegging en bestuurlijke besluitvorming.

Verhalen plankosten

Het is waarschijnlijk dat de gemeente bij de realisatie van Overvecht Centrum zowel zelf gaat investeren (vanuit de toegekende Woningbouwimpuls subsidie en mogelijk via een grondexploitatie) en dat ook een aantal grondeigenaren zelf wil herontwikkelen als het Masterplan gereed is. Met deze eigenaren zullen we dan een anterieure overeenkomst sluiten, waarin we onder andere afspraken maken over het kostenverhaal. In deze afspraken zullen we ook de plankosten voor het Masterplan meenemen om zo zoveel mogelijk plankosten te verhalen op de initiatiefnemers.

De gemeente heeft het initiatief genomen om het Masterplan op te stellen. Omdat het plan nog niet klaar is en er nog veel onzeker is, hebben we nu nog geen concrete afspraken over het verhalen van de plankosten op grondeigenaren die zelf willen ontwikkelen. Daarom bestemmen we nu de reservering "plankosten voorbereidingsfase faciliterend grondbeleid" als achtervang voor deze plankosten.

We zien dat de businesscase door de economische conjunctuur is verslechterd. Een negatief saldo betekent niet direct een verlies voor de gemeente. We zijn namelijk geen eigenaar van het te herontwikkelen vastgoed. Het gevolg van de conjuncturele ontwikkeling kan wel zijn dat het Masterplan gefaseerd wordt uitgevoerd over een langere periode, niet geheel tot uitvoering komt of niet tot uitvoering komt. In de ontwikkelstrategie bij het Masterplan zal worden beschreven hoe wij verder financieel grip denken te houden op de herontwikkeling.

In de regelgeving over kostenverhaal geldt dat er niet meer kosten verhaald kunnen worden dan dat er opbrengsten zijn. In het geval van een negatieve businesscase kunnen niet alle (plan-)kosten door de gemeente verhaald worden. In het ongunstigste geval komt er geen herontwikkeling, en zullen de plankosten volledig ten laste van de gemeente komen. Het financiële risico is daarmee beperkt tot de hoogte van de gemaakte plankosten. Zoals hierboven aangegeven kan dit risico binnen de reserve grondexploitatie opgevangen worden.

Voorstel

Wij stellen voor een aanvullend krediet van 1,4 miljoen euro beschikbaar te stellen voor het vervolgen van het proces tot afronding van het Masterplan Overvecht Centrum en hiervoor de reserve grondexploitatie (onderdeel plankosten voorbereidingsfase faciliterend grondbeleid) als achtervang te bestemmen.

Aanvullend krediet Gebiedsontwikkeling Galgenwaard

Aanleiding

Op 9 juli 2020 stelde de Raad het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd vast. In het Ontwikkelperspectief wordt richting gegeven aan de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied Maarschalkerweerd, waaronder ook de gebiedsontwikkeling Galgenwaard valt. In april 2021 is door

ondertekening van de intentie- en plankostenovereenkomst een start gemaakt met de samenwerking met andere eigenaren in het gebied om (gefaseerd) tot een SPvE te komen.

De visie uit het Ontwikkelperspectief is door stedenbouwkundig bureau Mecanoo, in een gezamenlijke opdracht van de Gemeente en de andere eigenaren, verwerkt in een Stedenbouwkundige Uitwerking (SU). Deze uitwerking vormt de basis voor het SPvE. Omdat de gemeente een deel van het plangebied in bezit heeft zal bij het SPvE ook een grondexploitatie ter vaststelling worden aangeboden aan de raad.

Afronden SPvE Galgenwaard

We zijn op dit moment vergevorderd in het proces met een bijna afgeronde SU. Gedurende dit proces zijn echter complicerende aspecten aan bod gekomen die nader onderzoek vereisen om te komen tot een goed SPvE. Om deze stap te maken is verdere verdieping nodig op onder andere het parkeerconcept, impact op het verkeerssysteem, impact van bestaande geluidsbronnen zoals de Waterlinieweg en het stadion en de inrichting van de openbare ruimte rondom stadion Galgenwaard. Dit laatste is onder meer van belang om samen met de veiligheidsdriehoek te kunnen verkennen op welke wijze de gebiedsontwikkeling gecombineerd kan worden met alle veiligheidsaspecten rondom de voetbalwedstrijden van FC Utrecht. De totale aanvullende kosten voor het komen tot een SPvE hebben wij geraamd op 0,700 miljoen euro.

Vanwege de complexiteit van deze gebiedsontwikkeling vraagt het planproces meer tijd dan eerder aangegeven. Wij verwachten dat het concept SPvE in de eerste helft van 2024 ter visie kan worden gelegd, waarna het ter besluitvorming aan de gemeenteraad kan worden aangeboden.

Financiën

In deze gebiedsontwikkelingen trekken wij samen op met twee initiatiefnemers. In de afgesloten intentie- en plankostenovereenkomst is afgesproken dat de initiatiefnemers samen 50% van de voorbereidingskosten dekken en de gemeente de overige 50% op zich neemt. Voor deze gemeentelijke kosten is in april 2022 een voorbereidingskrediet van 0,650 miljoen euro door de raad beschikbaar gesteld. Conform de intentie- en plankostenovereenkomst hebben de initiatiefnemers ieder een even grote bijdrage toegezegd. De gemeente heeft een deel van het plangebied in eigendom. Bij vaststelling van het SPvE zal er daarom voorgesteld worden om een grondexploitatie te openen. Dit geeft de mogelijkheid om de kosten die nu gemaakt worden onderdeel van de nog vast te stellen grondexploitatie te laten worden. Tot aan het moment dat de grondexploitatie wordt geopend, worden de voorbereidingskosten conform de BBV-voorschriften maximaal 5 jaar geactiveerd. De reserve grondexploitaties (onderdeel pré-grondexploitaties) dient daarbij als achtervang. Na vaststelling van de grondexploitatie door de raad worden de voorbereidingskosten ten laste van de grondexploitatie gebracht. In het geval dat niet besloten wordt tot het openen van een grondexploitatie worden de voorbereidingskosten gedekt uit de reserve grondexploitatie (onderdeel pré-grondexploitaties).

Voorstel

Wij stellen voor een aanvullend krediet van 0,350 miljoen euro (50% van de aanvullende kosten) beschikbaar te stellen om te komen tot een SPvE Galgenwaard en hiervoor de reserve grondexploitatie (onderdeel pre-grondexploitaties) als achtervang te bestemmen.

Lombokplein

In de tweede helft van 2023 wordt de financiële haalbaarheidsanalyse Lombokplein geactualiseerd. De effecten van de veranderde marktomstandigheden, zoals stijgende bouwkosten en rente zijn op dit moment nog niet volledig inzichtelijk. Wij informeren u hierover en over de actuele planning bij het MPR 2024 en doen op basis daarvan dan voorstellen over het moment van openen van de grondexploitatie Lombokplein en vrijgave van het krediet Graadt van Roggeweg.

4.3 Actualisatie reserve Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten

In dit hoofdstuk rapporteren we over de afwijkingen in de programmering van de reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten (voorheen Investeringsimpuls RSU) op het lopende jaar. Op 1 januari 2023 bedroeg de stand van de reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten 17,2 miljoen euro. Op basis van de programmering (geheime bijlage bij het MPR 2023) zijn de uitgaven verdeeld over jaarschijven. In onderstaande tabel stellen wij op basis van de inzichten medio 2023 de geplande besteding in de jaarschijf 2023 bij. De omvangrijkste afwijkingen ten opzichte van het MPR 2023 lichten we toe.

Onderdeel programmering	Geplande besteding 2023	Bijgestelde geplande besteding 2023	Afwijking
Bijdrage aan gebieds- en vastgoedontwikkeling	-3,2	-2,4	-0,8
Kwaliteit van de openbare ruimte	-4,3	-4,0	-0,3
Ruimte voor Initiatief	-0,5	-0,5	0
Risicovoorziening kostenverhaal	-0,1	-0,1	0
Knelpuntenvoorziening	-0,2	-0,2	0
Verlaging begrote kasritme 25% (zie toelichting)	2,1	1,8	0,3
Totaal	-6,2	-5,4	-0,8

In 2023 verwachten we 0,8 miljoen euro minder uit te geven aan bijdragen aan gebieds- en vastgoedontwikkeling en kwaliteit van de openbare ruimte:

- Op diverse projecten zijn faseringsverschillen: in 2023 geraamde kosten schuiven door naar 2024 of in 2024 geplande kosten worden al in 2023 gemaakt. Per saldo neemt de besteding 2023 hierdoor af met 1,1 miljoen euro.
- Voor 2023 houden we opnieuw rekening met een verlaging van het begrote kasritme met 25%. De begroting van de projecten uit de reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten wordt opgesteld op basis van de actuele uitvoeringsplanning. De ervaring leert dat de werkelijke besteding jaarlijks lager is dan begroot. Op basis van deze ervaring verlagen we het begrote kasritme jaarlijks met 25%. Begroting en realisatie brengen we hiermee dichterbij elkaar en de voorspellende waarde van de begroting neemt toe. De verwachte onderbesteding in een jaar schuift door naar de uitvoeringsplanning voor het volgende jaar. Door de verlaging van de geplande besteding van 1,1 miljoen euro vermindert de verlaging van het begrote kasritme met 0,3 miljoen euro.

Voorstel

Als gevolg van de huidige marktomstandigheden staan de inkomsten uit kostenverhaal onder druk. Op dit moment is het lastig om mogelijke tekorten die hierdoor kunnen ontstaan in te schatten. In aanloop naar het MPR 2024 zullen we een risico inschatting hiervan maken. Als de risico inschatting daar aanleiding toe geeft, zullen wij bij de Jaarrekening 2023/het MPR 2024 een voorstel doen om de risicovoorziening kostenverhaal aan te vullen, om zo het risico van het niet kunnen verhalen van plankosten op te vangen.

4.4 Actualisatie reservering betaalbaar wonen

In dit hoofdstuk rapporteren we over (afwijkingen) in de besteding van de gereserveerde middelen voor betaalbaar wonen. Het betreft hier de middelen in de reserve betaalbaar wonen en in de voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties.

Reserve betaalbaar wonen

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van het gepresenteerde beeld in het MPR 2023.

Om de woningbouw op gang te houden is bij de Voorjaarsnota 2023 besloten om gerichte maatregelen te nemen in een aantal projecten en 3,3 miljoen euro te onttrekken aan de reserve betaalbaar wonen voor investeringen die nodig zijn. Hierbij is toegezegd om in de reguliere cyclusedocumenten een update te geven van de besteding van dit bedrag. Medio 2023 heeft nog geen besteding plaatsgevonden. In het MPR 2024 zullen wij een update geven van de besteding van het bedrag van 3,3 miljoen euro. In de geheime bijlage 'Aanpak maatregelen continuering woningbouw', zoals vastgesteld bij de VJN 2023 worden een aantal projecten genoemd. De beoogde startbouw van de genoemde projecten in Zuidwest schuiven op naar eind 2024 vanwege genoemde afhankelijkheden in de geheime bijlage, daarnaast loopt de aanvraag van Rijksmiddelen via de Startbouwimpuls.

Inclusief de bij de Voorjaarsnota 2023 vastgestelde onttrekking van 3,3 miljoen euro bedraagt het nog te bestemmen bedrag in de reserve betaalbaar wonen 9,268 miljoen euro.

Voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties

In eerdere prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties is vastgelegd dat tweederde van de meerwaardeafdracht bij bestemmingswijzigingen van sociale huurwoningen beschikbaar komt voor de Voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties (voorheen reserve Investeringsimpuls RSU). In lijn met het bestedingskader voor de voorziening hebben wij met de woningcorporaties en huurdersorganisaties een bestedingsvoorstel opgesteld over de aanwending van deze meerwaardeafdracht. De middelen kunnen worden ingezet op het toevoegen van meer sociale huurwoningen, verdere verduurzaming of investeringen in de buitenruimte. Het betreft de afdrachten die zijn gedaan in 2021 en 2022. In totaal is er 7,459 miljoen euro beschikbaar gekomen, inclusief de vrijval van eerder ingediende projecten. Het betreft projecten waar aan alle drie doelen van de investeringsimpuls wordt bijgedragen: meer woningen, verduurzaming en aanpak van de buitenruimte. De projecten zijn in onderstaand overzicht opgenomen.

X € 1.000.000		
Project	Doel	Bedrag
Burgemeester Norbruislaan	Uitbreiding voorraad	1,080
Kogllaan	Uitbreiding voorraad	0,214
Hanoidreef	Uitbreiding voorraad, verduurzaming, buitenruimte	0,637
Renovatie Rivierenbuurt (Amstel en Schipbeekstraat)	Verduurzaming	0,480
Scharlakendreef	Verduurzaming	0,490
Argentinië- en Camposdreef	Verduurzaming	0,776
Lomanlaan	Verduurzaming	0,073
Leeuwesteijn	Verduurzaming	0,333
De Omloop blok 3 + 4	Verduurzaming	0,342
Burgemeester Norbruislaan	Verduurzaming	2,039
Oudenoord	Openbare ruimte	0,026
Ibisdreven I en II	Openbare ruimte en toegankelijkheid	0,970
Totaal		7,459

4.5 Voortgang woningbouw 100+

In de voortgang woningbouwprojecten 100+ lijst houden we de voortgang van de woningbouwprojecten met meer de 100 woningen bij. In algemene zin zien we dat de marktomstandigheden en de netcongestie een risico vormen op vertraging in projecten, in de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling wordt dit nader toegelicht.

Bijlage Peilstok 2023 Voortgang woningbouwprojecten 100+					Peilstok 2021 peildatum 1-7-2021	MPR 2021 peildatum 1-2-2021	Peilstok 2022 peildatum 1-7-2022	MPR 2023 peildatum 1-2-2023	MPR 2023 peildatum 1-7-2023				
Gebied	Projectnaam	Ontwikkelaar	Fase	Aantal woningen	start bouw	start bouw	start bouw	oplevering	start bouw	oplevering	start bouw	oplevering	Toelichting
Centrum	Kruisvaartkade	MRP/Danube	Voorbereiding	564	2021	2021	2023	2026	2023	2026	2024	2027	Er is beroep aangetekend op de omgevingsvergunning voor de eerste bouwblokken. De start bouw staat gepland voor medio 2024.
Centrum, stationsgebied	Beurskwartier 1	Gemeente	Ontwerp	2.501	2023	2023	2024	2031	2024	2031	2025	2032	Het stedenbouwkundigplan is vastgesteld door de raad. De uitspraak van de Raad van State over het bestemmingsplan moet nog plaatsvinden.
Centrum, stationsgebied	Amrath Galaxy Tower (hotel + woningen)	Amráth	Uitvoering	317	2018	2018	2018	2023	2018	2023	2018	nb	De planning was oplevering voorjaar 2024. Er zijn problemen ontstaan tussen opdrachtgever en aannemer. Dit zal de oplevering vertragen.
Centrum, stationsgebied	Lombokplein	Gemeente	Ontwerp	360	2024	2023	2024	2030	2024	2031	2024	2031	2024 is start realisatie Lombokplein. Voordat de bouwlocaties ontwikkeld kunnen worden wordt gestart met herstructurering van de openbare ruimte. Start realisatie woningbouw is naar verwachting 2026/2027. Oplevering staat gepland voor 2031.
Centrum, stationsgebied	Smakkelaarspark	Lingotto	Voorbereiding	150	n.v.t.	n.v.t.	2020	2025	2020	2025	2020	2026	Project bestaat uit 2 fasen. Fase 1 (overkluizing tram- en busbaan) is reeds gerealiseerd. Fase 2 (woningbouw) is nog niet gestart. Geplande start bouw is 2024.
Centrum, stationsgebied	Wonderwoods	G&S Vastgoed	Uitvoering	419	2020	2020	2020	2024	2020	2024	2020	2024	De bouw van Wonderwoods verloopt voorspoedig en oplevering is in najaar/winter 2024 gepland.
Leidsche Rijn	Groenewoud	Loostad	Definitie	1.500	2023	2022	2025	2034	2025	2035	2025	2035	Stedenbouwkundigplan is vastgesteld. Het bestemmingsplan heeft vertraging opgelopen in verband met enkele discussies in de anterieure overeenkomsten.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Noord Hoogbouwkavel	Stadsmaarde, Koopmans Bouwgroep (TBI) en J.P. van Eesteren (TBI)	Ontwerp	1.015	2023	2022	2024	2028	2024	2030	2025	2031	De planning is om het bestemmingsplan dit jaar vast te stellen. Het project is vertraagd in verband met de bouwkosten van dit complexe project.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok G11 + G12	Wonam, Mikros en Heijmans	Voorbereiding	264	2023	2023	2023	2025	2024	2027	2024	2027	
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok F12	Heijmans	Voorbereiding	163	n.v.t.	n.v.t.	2022	2025	2023	2026	2024	2027	Project is vertraagd doordat de verkoop dure woningen niet goed loopt, project wordt uit verkoop gehaald tot stabilisatie markt en gaat daarna opnieuw in verkoop.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok I5	SBB	Ontwerp	122	n.v.t.	n.v.t.	2023	2025	2024	2026	2024	2026	
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok: G13, F11a en G15a	Vorm	Uitvoering	127	n.v.t.	n.v.t.	2023	2026	2023	2026	2023	2026	Project is in verkoop. Bouw is gestart.

Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost, bouwblok E9	Czas	Voorbereiding	247	n.v.t.	n.v.t.	2023	2025	2023	2026	2023	2026	Verwachte start bouw eind 2023.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Kern bouwblok D4	ASR / Vesteda	Voorbereiding	187	n.v.t.	n.v.t.	2022	2024	2024	2027	2024	2027	
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Kern bouwblok E4	ASR / Vesteda	Voorbereiding	184	n.v.t.	n.v.t.	2022	2024	2024	2027	2024	2027	
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Kern bouwblok E5	Dura Vermeer / Bo-ex	Uitvoering	152	n.v.t.	n.v.t.	2023	2025	2023	2026	2023	2026	Grond getransporteerd, in juni 2023 zijn bouwplaats voorbereidingen gestart. Start bouw na de zomer.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Zuid bouwblok F1a	Portaal, Woonin, Wonam	Uitvoering	147	n.v.t.	n.v.t.	2020	2023	2020	2023	2020	2023	Inaanbouw, project wordt dit jaar opgeleverd.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Zuid bouwblok F1b	Portaal, Woonin, Wonam	Uitvoering	127	n.v.t.	n.v.t.	2020	2023	2020	2023	2020	2023	Inaanbouw, project wordt dit jaar opgeleverd.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Zuid bouwblok G1	Portaal, Woonin, Wonam	Uitvoering	180	n.v.t.	n.v.t.	2021	2024	2021	2024	2021	2024	Inaanbouw, oplevering staat gepland voor 2024.
Leidsche Rijn	Tenwijde bouwveld E, winkelcentrum (locatie huidige tijdelijke school)	Bo-Ex, Habion	Ontwerp	160	n.v.t.	n.v.t.	2023	2024	2024	2026	2024	2026	De verwachte start bouw is eind 2024.
Leidsche Rijn	Rijnvliet Oost bouwveld 2.6	Van Wanrooij	Uitvoering	198	n.v.t.	n.v.t.	2021	2023	2021	2023	2021	2023	
Leidsche Rijn	Papendorp	ntb	Ontwerp	2.000	2024	2024	2025	2035	2026	2036	2026	2036	Bestemmingsplan in voorbereiding. Planning afhankelijk van plan Groenewoud.
Leidsche Rijn	Leeuwesteijn bouwveld 1a	Woonin	Uitvoering	111	n.v.t.	n.v.t.	2022	2024	2022	2024	2022	2024	
Merwedekanaal-zone	Eendrachtlaan 10	Duqer	Uitvoering	215	2022	2024	2022	2024	2022	2024	2022	2025	Bouw duurt langere door vertraging in levering van materialen en nutsbedrijven die langer tijd nodig hebben dan voorzien.

Merwedekanaal-zone	Merwede (deelgebied 5), fase 1	Gemeente, ontwikkelaars en eigenaren	Ontwerp	4.250	2023	2023	2023	2030	2023	2030	2024	2031	Marktomstandigheden en netcongestie kunnen zorgen voor vertraging. Start bouw in 2024 is afhankelijk van het herroepelijke bestemmingsplan, duidelijkheid rond netcongestie en marktomstandigheden.
Merwedekanaal-zone	Merwede (deelgebied 5), fase 2	Gemeente, ontwikkelaars en eigenaren	Ontwerp	1.750	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2028	2033	2028	2033	
Merwedekanaal-zone	Merwedekanaalzone deelgebied 4: voormalig Defensie terrein	BPD / Mitros	Uitvoering	978	2020	2020	2020	2028	2020	2028	2020	2028	
Noordoost	Köglaan 26 en Voorveldse Polder	Explorius Vastgoedontwikkeling i.s.m. Woonin	Definitie	193	n.v.t.	n.v.t.	2024	2025	2024	2026	2024	2026	
Noordoost	Nieuw Buurland (Lauwerrecht : complex 2 en 4)	Mitros	Ontwerp	285	2022	2022	2023	2026	2024	2026	2024	2026	
Noordwest	2e Daalsedijk Wisselspoor, deelgebied 2-4	Synchroon	voorbereiding/ontwerp	1.021	2022	2022	2023	2029	2023	2029	2023	2030	Deelgebied 2 t/m 4 telt 1.021 woningen. Deelgebied 4 telt circa 538 woningen. Verwachte start bouw is 2023- oplevering 2025. De resterende deelgebieden (2 en 3) bestaan uit circa 483 woningen. 2023 gebruikt NS voor het opstellen van een strategie hoe zij de deelgebieden 2 en 3 opnieuw in de markt wil zetten. De nieuwe strategie van NS heeft naar alle waarschijnlijkheid impact op de afgesproken planning in het ontwikkelkader. Een deel van het ontwerp zal opnieuw uitgevoerd moeten worden. Er is extra sturing vanuit de gemeente nodig op de integrale aanpak van de gehele gebiedsontwikkeling.
Noordwest	Omloop/Laan van Chartroise	Mitros	Uitvoering	285	2022	2021	2022	2025	2022	2025	2022	2025	De bouw van de woningen is gestart.
Noordwest	Sportpark Zuilense Vecht	Gemeente Utrecht	Ontwerp	300	2024	2024	2024	2027	2025	2028	2025	2028	
Noordwest	Van Heukelomaan	Woonin	Definitie	190	n.v.t.	n.v.t.	2025	2027	2025	2027	2025	2027	
Oost	De Kwekerij (KPN Campus) fase 3 (uitvoering) en 4 (ontwerp)	SSH/lebber	Uitvoering / Ontwerp	283	2020	2020	2020	2025	2020	2025	2020	2025	Initiatiefnemer heeft een voorstel ingediend bij de gemeente om bij fase 4 meer programma (onzelfstandige studenteneenheden) te realiseren. Deze ambitie past bij de ambities en afspraken Convenant studentenhuisvesting en prestatieafspraken. Planning fase 4 is afhankelijk van de realisatie van een duurzame parkeeroplossing.
Oost	Gebiedsontwikkeling Galgenwaard	Galgenwaard Onroerend Goed B.V., Herculestoren C.V. en gemeente Utrecht	Definitie	500-1.000	2025	nvt	2025	2030	2025	2030	2025	2030	In opdracht van de 3 initiatiefnemers, Galgenwaard Onroerend Goed B.V., Herculestoren Utrecht C.V. en de gemeente Utrecht, is Mecanoo bezig met een stedenbouwkundige uitwerking voor de gebiedsontwikkeling Galgenwaard. Rond de zomer van 2023 moet deze stedenbouwkundige uitwerking klaar zijn. Vervolgens kan deze in een Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SPvE) vertaald worden. De planning is onder meer afhankelijk van de financiële haalbaarheid van de plannen binnen de gemeentelijke kaders.

Oost	Herontwikkeling Pieter Baan Centrum	Kondor Wessels	Ontwerp	118	n.v.t.	n.v.t.	2024	2025	2024	2025	2024	2025	
Overvecht	Ivoordreef	Bo-Ex, Amvest en ERA Contour	Definitie	307	2022	2022	2023	2025	2023	2025	2024	2026	Bestemmingsplan in december 2022 vastgesteld door de Raad, startbouw is afhankelijk van beroep bij de Raad van State op Bestemmingsplan.
Overvecht	Rosendaal, Indusdreef 5	Careyn/VORM ontwikkeling BV	Definitie	344	2022	2022	2025	2027	2026	2028	2026	2028	Tijdelijk stilgelegd door initiatiefnemer. Careyn past plannen aan i.v.m. veranderende zorgconcepten en bekostiging van zorg en woningen voor ouderen. Verwachte doorstart in 2023.
Overvecht	Gagelkwartier	Bo-Ex/ Woonin/ Portaal/ Heijmans/ Wonam/ ERA Contour namens Werkplaats Overvecht	Initiatief	640	n.v.t.	n.v.t.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	Afhankelijk van uitkomsten haalbaarheidsstudie.
Overvecht	Gebiedsontwikkeling Centrum Overvecht	Gemeente Utrecht i.s.m. marktpartijen	Definitie	2.000	n.v.t.	n.v.t.	2027	2035	2027	2035	2028	2036	Planning is ambitieus. We zitten nu nog in Masterplanfase.
Overvecht	De Mix Utrecht: Camera Obscuradreef	BPD / Woonin	Voorbereiding	181	n.v.t.	n.v.t.	2023	2024	2023	2024	2023	2024	Sloop gestart. Start bouw in 2023.
USP/Rijnsweerd	Archimedeslaan 16	KWP	Definitie	1.539	2023	2023	n.t.b.	n.t.b.	2025	2029	2026	2030	De voortgang van dit project hangt af van hoe het verder gaat met de A27. Enerzijds is dat het huidige tracé besluit dat nu bij de Raad van State ligt en anderzijds is dat de gemeente en regio die studeren op een alternatief (ARU). Vraag is hoe knooppunt Rijnsweerd en de aansluiting A28-USP wordt vormgegeven in dit alternatief en wat dit voor consequenties heeft. De plannen is opeesteld vanuit het huidige tracé besluit.
USP/Rijnsweerd	High Five	SSH	Voorbereiding	925	2023	2023	2023	2024	2023	2025	2023	2025	De bouw is gestart, verwachte oplevering staat gepland voor 2025.
Meuten-De Meern	Haarrijn	ntb	Ontwerp	688	2023	2023	2023	2029	2024	2030	2024	2030	Bestemmingsplan is vastgesteld, 1 bezwaar/beroep ingesteld, anterieure overeenkomst getekend, bouwrijp maken entenders in voorbereiding. Planning aansluiting zonne-eilanden op net is vanwege netcongestie onzeker.
Meuten-De Meern	Kloosterweide - Hindersteinlaan	Kloosterweide B.V.	Definitie	176	n.v.t.	n.v.t.	2023	2025	2024	2029	2025/2026	2030	De afronding van de bouwenvolp is vertraagd en daarmee is start bouw 2024 niet haalbaar. Na afronding van de bouwenvolp kan de bestemmingsplan-/ omgevingsplanprocedure worden doorlopen.
West	Cartesiusdriehoek, fase 1	Keystone Vastgoed B.V.	Uitvoering	322	2021	2021	2021	2023	2021	2023	2021	2023	De eerste woningen zijn opgeleverd, de overige volgen eind 2023.
West	Cartesiusdriehoek, fase 2-6	MRP / Ballast Nedam	Voorbereiding	2.530	2022	2021	2023	2029	2023	2029	2023	2029	In 2023 start de bouw van het eerste bouwblok van fase 2, later in het jaar starten ook andere bouwblokken van deze fase. De huidige marktstandigheden hebben voornamelijk invloed op de koopwoningen die in deze fase worden gerealiseerd. De ontwikkelaar merkt dat de markt, vooral voor het hogere segment, ingewikkelder is geworden. De deelgebieden bestaan echter ook deels uit vrijsector huur (contracten met belegger reeds gesloten) en sociale huur, waarin de marktstandigheden minder effect hebben.

West	Thomas a Kempisplantsoen	Mitros/Portaal	Ontwerp	349	2023	2023	2024	2025	2024	2025	2025	2026	Proces is vertraagd door extra onderzoek.
West	Ravellaan Noord	De Waal	Definitie	400	n.v.t.	n.v.t.	2024	2027	2025	2028	2025	2028	De ontwikkelaar is niet akkoord met het Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SPvE), en heeft een eigen SPvE gemaakt. Mogelijk levert dit extra vertraging op, maar het nog moeilijk in te schatten hoeveel.
Zuid	Brennerbaan 106	Portaal	Definitie	200	n.v.t.	n.v.t.	2025	2026	2025	2028	2025	2028	Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SPvE) fase is in 2023 gestart. Verwachte start bouw is eind 2025.
Zuid	Oudegeinlaan nieuwbouwdeel fase 4 (Linschotensingel en Vronesteinlaan)Portaal		Uitvoering	132	n.v.t.	n.v.t.	2021	2024	2021	2023	2021	2023	De eerste woningen zijn opgeleverd, het project wordt na de zomer volledig opgeleverd.
Zuidwest	Livingstonelaan 609	Slokker Vastgoed BV en Synchron	Definitie	569	2023	n.v.t.	2024	2026	2024	2026	2024	2026	
Zuidwest	Heycopstraat 41, woningbouw locatie Intertaste	CBRE/Mitros	Uitvoering	416	2020	2020	2020	2023	2020	2023	2020	2023	
Zuidwest	Krachtstation en wisselstrook herontwikkeling	Krachtstation Beheer B.V.	Definitie	522	2023	2023	2024	2028	2025	2029	2025	2029	
Zuidwest	Reidiepstraat	Bo-Ex	Definitie	157	n.v.t.	n.v.t.	2023	2025	2024	2026	2024	2026	
Zuidwest	Veilingstraat 10	Ten Brinke Vastgoedontwikkeling	Definitie	105	n.v.t.	n.v.t.	2023	2024	2024	2026	2024	2026	
Zuidwest	Marco Pololaan 111-117	MPL Real Estate b.v.	Ontwerp	240	n.v.t.	n.v.t.	2023	2025	2024	2026	2024	2026	
Zuidwest	Lomanlaan 103-105 'De Zusters'	Bo-Ex, Dura Vermeer en MPL Real Estate	Voorbereiding	215	n.v.t.	n.v.t.	2023	2025	2023	2025	2023	2025	
Zuidwest	Beneluxlaan 901	Urban Interest	Uitvoering	200	n.v.t.	n.v.t.	2023	2025	2023	2025	2023	2025	
Zuidwest	J.C. Maylaan	Woonin	Definitie	ntb	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2026	2028	
Zuidwest	Winkelcentrum Nova	Huys te Voorn	Definitie	ntb	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2026	2028	

5. Bijlagen

5.1 Planning uitvoering coalitieakkoord

- We geven in de Tweede Bestuursrapportage 2023 op hoofdlijnen inzicht in de planning voor het uitvoeren van het coalitieakkoord voor de periode tot 2026. Voor zover die planning nu bekend is. We beschrijven globaal de belangrijkste mijlpalen en in welk jaar en kwartaal we verwachten u deze mijlpalen aan te bieden. We hanteren daarvoor de indeling van het coalitieakkoord, voor herkenbaarheid en aansluitend op de vraag vanuit uw raad.
- Dit overzicht is niet uitputtend en geen opsomming van alles wat we doen. Het bevat alleen de grootste zaken die volgen uit de ambities die in het coalitieakkoord expliciet beschreven zijn en de ontwikkelingen per beleidsterrein. Dit overzicht kunt u lezen als een vervolg op de eerder aan uw raad aangeboden uitvoeringsbrief met een planning op hoofdlijnen voor 2023. Ook is dit een vervolg op het overzicht in de Eerste Bestuursrapportage 2023. De mijlpalen die reeds zijn behaald in Q1 en Q2 2023 maken geen onderdeel meer uit van dit overzicht.

Contact maakt de stad		
Opdracht en vraagstelling burgerberaad vuurwerkbeleid		Q3 2023
Raadsbrief herijking Initiatievenfonds		Q4 2023
Herijking Samen stad maken		Q1 2024
Voortgang Programma Samen stad maken inclusief burgerberaad en wijkplatforms		Jaarlijks
Raadsbrief Initiatievenfonds		Jaarlijks
1. We maken ons hard voor kansengelijkheid		
	Uitvoeringsplan Ongelijk investeren voor gelijke kansen	Q4 2023
1.1 Wijk- en buurtaanpak	Nota wijk en buurtaanpak 2024 en verder	Q4 2023
	Raadsbrief uitvoering nota wijk- en buurtaanpak 2024 en verder (versterken wijkorganisatie. Wijkwethouderschap en buurtagenda's)	Jaarlijks
	Voortgang Samen voor Overvecht	Jaarlijks
1.2 Bestaanszekerheid	Nota Nieuw Armoedebeleid (w.o. bestrijden van kinderarmoede en werkende armen, gezinstegoed U-pas, proef met ouderen in het OV, burgfunctionaris als vroegsignaleerder op scholen).	Q1 2024
	Uitwerking wijkgericht werken WenI (w.o. werkwinkel en werkmatchers in de wijk)	2024
	Herziening participatiewet (bijdrage aan totstandkoming menswaardige bijstand en aanpalende wetgeving).	2024-2025
1.3 Arbeidsmarkt	Beleidsnota Werk en Participatie	Q1 2024
	Evaluatie omscholingsregeling	2023

	Nieuwe subsidieregeling Werk naar Werk (opvolger fonds Mismatch)	2023	
	Opschaling aanpak arbeidsmarkttekorten energietransitie in uitvoering	2024	
	Banenplan werkgevers in uitdrukkelijke verbinding met bestaande initiatieven zoals WSP, Actie-agenda banenafpraak, Marktgroepaanpak	2024	
1.4 Openbare orde en veiligheid	(Herijking) uitvoeringsprogramma Utrecht Zijn We Samen: aanpak polarisatie en radicalisering	Q4 2023	
1.5 Gezondheid	Beleidsnota Volksgezondheid 2024 – 2027 (w.o. rookvrij, gezond gewicht, mentale gezondheid)	Q4 2023	
1.6 Welzijn, zorg en ondersteuning	Meerjarig perspectief buurtcentra 2022- 2032	Q4 2022	
	Raadsbrief Uitgangspuntennotitie opdrachten in sociaal domein, o.a. voor buurtteams en sociaal makelaarschap (start tender in 2024, start nieuwe termijn in 2025).	Q3 2023	
	Beleidsnota Wmo	Q4 2023	
	Plan van aanpak arbeidsmarkttekorten in de zorg	Q3 2023	
1.7 Inclusie	Brede inclusieagenda	Q2 2023	
1.8 Jeugd	Beleidsnota Jeugd	Q1 2024	
	Raadsbrief Uitgangspuntennotitie jongerenwerk (start nieuwe termijn in 2027)	2025	
1.9 Onderwijs	Kader Bibliotheek Utrecht	Q4 2023	
	Rijkspilot "School en Omgeving" - aanpak Rijke Schooldagen in Overvecht, Noordwest en Zuidwest	2023 - 2025	
	Onderzoek lotingssystematiek overgang PO-VO (uitvoering schooljaar 2023-2024)	Q2 2023	
1.10 Vluchtelingen, asiel en integratie	Landelijke afspraken structurele Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV)	Onbekend	
2. We pakken de woningnood aan			
2.1 Volkshuisvesting en wonen	Prestatieafspraken met woningcorporaties	Q4 2023	
	Uitwerking Financieringsconstructies wooncoöperaties & Fonds betaalbare koop	Q4 2023	
	Integrale Woonzorgvisie	2024	
	Update Actieplan Middenhuur n.a.v. landelijk beleidskader middenhuur	2024	

	Aanpassing Huisvestingsverordening ('groeimodel')	2024	
	Volkshuisvestingsprogramma (product n.a.v. wet Regie op Volkshuisvesting)	2025	
2.2 Gebiedsontwikkeling	Actualisatie Nota Grondbeleid (i.r.t. actief grondbeleid)	Q4 2023	
	Aanpak gebiedsontwikkeling Lunetten Koningsweg	Q4 2023	
	Programmatisch vertrekpunt Rijnenburg	2024	
	Toekomstgesprekken Stad	Q4 2024	
	Stedenbouwvisie	2024	
	Monitoring versnelling UPP en aanbevelingen verkenner voor samenwerking markt-gemeente	2025	
2.3 Bereikbaarheid	Raadsvoorstel betaald parkeren in de hele stad	Q3 2023	
	Versterking fietsroutes door planvorming tunnels (Boorstraat / Nicolaas Beetstraat)	Q4 2023	
	Toegankelijk maken bushaltes (programmaplan OV-alliantie)	Q4 2023	
	Uitvoeringsplan klimaatneutrale mobiliteit	Q4 2023	
	Loket omzetten autoparkeerplaatsen voor fiets, verblijf en groen	2023	
	Plan van aanpak voetgangersnetwerk	2023	
	Projectbesluit over de eerste onderdelen van het ov-wiel met spaken (MIRT-verkenning ov en wonen)	2024	
3. We gaan de klimaatcrisis tegen			
3.1 Energie en klimaat	Plan van aanpak onderzoek Energieontwikkelbedrijf	Q3 2024	
	Planologische besluitvorming voor energielandschap in Rijnenburg en Reijerscop (ter inzage Q2 2023)	Q3 2023	
	Uitvoeringsplan Overvecht-Noord aardgasvrij	Q1 2024	
	Plan verduurzaming bedrijventerreinen	Q4 2023	
	Verdere uitvoering bestrijden energiearmoede	2023	
	Zonnevelden; diverse opleveringen, vergunningsaanvragen, PvE's, etc.	2023	
	Klimaatvisie (incl. zoekgebieden duurzame energie)	Q1 2024	
	Opening loket meer groen in de straat	Q4 2023	

3.2 Groen en klimaatbestendige leefomgeving	Visie Stadswater (w.o. roeien)	Q3 2023	
	Plan van aanpak voor Kromme Rijn Linielandschap	Q4 2023	
	Plan van aanpak Natuurgebied Zuilen	Q4 2023	
	Omgevingsplanregels klimaatadaptatie en water (samenhang met invoering Omgevingswet)	2023	
	Regeling voor Groene Daken	2023	
	Visie en beleidsnota Ondergrond	2024	
3.3 Milieu en circulariteit	Visie Geluid en Trillingen	Q4 2023	
	Actualisatie Visie Luchtkwaliteit	Q4 2023	
	Uitvoeringsprogramma emissieloos vervoer (incl. Transitieplan tankstations)	Q4 2023	
	Beleidsnota Utrecht Circulair	Q2 2024	
	Actieplan Utrecht Circulair	2024	
4. We werken aan een levendige en leefbare stad			
4.1 Lokale economie	Evaluatie Ondernemersfonds	Q3 2023	
	Eerste gezamenlijke financieringen verduurzaming en verdichting bedrijventerrein met OMU	Q4 2023	
	Locatieprofielen evenementen	Q4 2023	
	Rapportages ROM (jaarplan & jaarverslag)	Jaarlijks	
	Start evenementenfonds	2023	
	Actualisatie hotelbeleid	2024	
	Grootschalige evenementenlocatie	2025	
	Evaluatie Regionale Economische Agenda	2025	
4.2 Digitale stad	Uitvoeringsprogramma Digitale veiligheid en weerbaarheid	Jaarlijks Q4	
4.3 Cultuur en erfgoed	Cultuurnota 2025-2028: aanvraagprocedure	2024	
	Cultuurnota 2025-2028: uitvoering	2025 - 2026	
	Uitvoeringsnota cultuurparticipatie: uitvoering	2024 - 2026	
	Uitvoeringsplan n.a.v. Nachtvisie	2024 - 2026	
	Uitvoeringsnota culturele en creatieve huisvesting	2024 - 2026	
4.4 Sport, spelen en bewegen	Voortgang sporten, spelen en bewegen in de openbare ruimte	Q3 2023	
	Herijking Utrechts Sportakkoord	Q3 2023	

	Beleidsnota binnensport (voorstel aanpassing kengetal binnensport)	Q3 2023	
	Rookvrije gemeentelijke sportparken vanaf 1 augustus 2023	Q3 2023	
	Realisatie 3 sporthallen (Berlijnplein, Bontekoelaan en tijdelijke sporthal Loevenhout), 2 kunstgrasvelden (Fletiomare Oost en sportpark Zuilen) en 1 hockeyveld (Rijnvliet)	2023	
	Realiseren diverse nieuwe openbare sport- en beweegvoorzieningen, toevoeging sportvelden en capaciteit i.r.t. ruimtelijke ontwikkelingen	2024 - 2026	
	Oplevering zwembad Leidsche Rijn - Maximapark (planvoorbereiding start in 2023)	2026	
4.5 Vastgoed	Raadsvoorstel Beleidsnota Maatschappelijk Vastgoed	Q3 2023	
	Raadsvoorstel Leegstandsbeheer	Q3 2023	
	Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2023 en verder	Jaarlijks	
5. Uitvoering			
5.1 Publieksdienstverlening	Voortgangsbrief dienstverlening	Jaarlijks	

5.2 Onderhanden werk

In deze bijlage staan de tabellen onderhanden werk en mutaties reserves voor de verschillende grondexploitaties uit de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling.

De post onderhanden werk bevat de boekwaarde van de lopende grondexploitaties. De boekwaarde is het saldo van alle geboekte lasten en baten. Een positieve stand van het saldo betekent meer geboekte lasten dan geboekte baten. Het saldo onderhanden werk wijzigt niet alleen door aanpassingen in de lasten en baten van de lopende grondexploitaties, maar ook bijvoorbeeld bij het afsluiten van deexploitaties en tussentijdse winstneming.

Tabel 1 Onderhanden werk en mutaties reserves grondexploitatie Leidsche Rijn

Resultaat

	Programma begroting 2023	Resultaat 1 ^e helft 2023	Prognose 2 ^e helft 2023	Peilstok prognose 2023	Afwijking tov begroting 2023
					x € 1.000.000
Totaal lasten	89,1	13,6	31,6	45,3	43,8
Totaal baten	45,0	19,7	27,0	46,7	1,7
Saldo lasten en baten (exclusief onderhanden werk)	-44,1	6,1	-4,6	1,4	45,5
Onderhanden werk	44,1	-6,1	4,6	-1,4	-45,5
Resultaat grondexploitaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Budgetuitnames en taakstellingen	5,2	0,0	5,2	5,2	0,0
Saldo lasten en baten incl. OHW	5,2	0,0	5,2	5,2	0,0
Toevoeging reserves	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Onttrekking reserves	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo mutaties reserves	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultaat	5,2	0,0	5,2	5,2	0,0

De verwachte lasten voor 2023 bedragen 45,3 miljoen euro en de geraamde baten bedragen 46,7 miljoen euro. Het verschil in saldo (1,4 miljoen euro) wordt onttrokken van het onderhanden werk op de balans.

Inclusief het saldo onderhanden werk per 31-12-2022 van 59,9 miljoen euro negatief zal het onderhanden werk per 31-12-2023 naar verwachting uitkomen op 61,3 miljoen euro negatief. Dit betekent dat in totaal 61,3 miljoen euro meer ontvangen is dan uitgegeven. Deze bedragen zijn exclusief de tussentijdse winstneming op de robuuste posten.

Tabel 2 Onderhanden werk en mutaties reserves grondexploitatie Stationsgebied

Resultaat

	Programma begroting 2023	Resultaat 1 ^e helft 2023	Prognose 2 ^e helft 2023	Peilstok prognose 2023	Afwijking tov begroting 2023
					x € 1.000.000
Totaal lasten	25,1	3,2	10,9	14,1	11,0
Totaal baten	0,4	0,7	0,4	1,1	0,7
Saldo lasten en baten (exclusief onderhanden werk)	-24,7	-2,5	-10,5	-13,0	-11,7
Onderhanden werk	24,7	2,5	10,5	13,0	11,7
Resultaat grondexploitaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Budgetuitnames en taakstellingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo lasten en baten incl. OHW	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging reserves	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Onttrekking reserves	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo mutaties reserves	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultaat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

In de Programmabegroting 2023 is rekening gehouden met een positieve mutatie van het onderhanden werk (meer lasten dan baten) van 24,6 miljoen euro voor de grondexploitatie Stationsgebied. Op basis van de inzichten per 1 juli wordt deze bijgesteld naar 11,6 miljoen euro.

De verwachte lasten voor 2023 bedragen 14,1 miljoen euro en de verwachte baten bedragen 1,1 miljoen euro. Het verschil in saldo (13,0 miljoen euro) wordt toegevoegd aan het saldo onderhanden werk op de balans.

Inclusief het saldo onderhanden werk per 31-12-2022 van 96,8 miljoen euro zal het onderhanden werk per 31-12-2023 naar verwachting op 107,8 miljoen euro uitkomen. Dit betekent dat in totaal 107,8 miljoen euro meer is uitgegeven dan ontvangen.

Tabel 3 Onderhanden werk en mutaties reserves binnenstedelijke grondexploitaties

Resultaat

	Programma begroting 2023	Resultaat 1 ^e helft 2023	Prognose 2 ^e helft 2023	Peilstok prognose 2023	Afwijking tov begroting 2023
	x € 1.000.000				
Totaal lasten	86,1	8,7	48,8	57,5	28,6
Totaal baten	25,4	0,1	6,1	6,2	-19,2
Saldo lasten en baten (exclusief onderhanden werk)	-60,7	-8,6	-42,7	-51,3	9,4
Onderhanden werk	60,7	8,6	42,7	51,3	-9,4
Resultaat grondexploitaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rente robuuste posten LR	1,6	0,0	1,6	1,6	0,0
Budgetuitnames en taakstellingen	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
Saldo lasten en baten incl. OHW	1,7	0,0	1,7	1,7	0,0
Toevoeging reserves	5,8	0,0	5,8	5,8	0,0
Onttrekking reserves	7,8	0,0	7,8	7,8	0,0
Saldo mutaties reserves	2,0	0,0	2,0	2,0	0,0
Resultaat	3,7	0,0	3,7	3,7	0,0

De verwachte lasten voor 2023 bedragen 57,5 miljoen euro en de verwachte baten bedragen 6,2 miljoen euro. Het verschil in saldo wordt toegevoegd aan het onderhanden werk op de balans.

Inclusief het saldo onderhanden werk per 31-12-2022 van 36,9 miljoen euro zal het onderhanden werk per 31-12-2023 naar verwachting op 88,2 miljoen euro uitkomen (exclusief af te sluiten grondexploitaties). Dit betekent dat er in 2023 in totaal 51,3 miljoen euro meer uitgegeven wordt dan ontvangen, een wijziging van 9,4 miljoen euro ten opzichte van de programmabegroting.

5.3 Instellen en/of aanpassen reserve

Instellen reserve Gemeentefonds

Format	Toelichting
Naam	Reserve Gemeentefonds
Aard reserve	Egalisatiereserve
Registratienummer	5013501111
Programma	Algemene middelen
Doel	Het reserveren van middelen vanuit de circulaires van het Rijk over het gemeentefonds. Aangezien de circulaires op verschillende momenten in het jaar verschijnen, kunnen de bijbehorende acties/middelen vaak niet gerealiseerd worden in het lopende jaar. Via deze reserve kunnen verkregen bedragen van het Rijk voor specifieke onderwerpen (corresponderende posten) beschikbaar worden gehouden door ook aan het einde van het jaar toevoegingen aan de reserve te doen in afwijking van de begroting. Onttrekkingen worden geraamd bij de bestuursrapportages ten behoeve van de specifieke onderwerpen (corresponderende posten).
Ingangsdatum	9 november 2023
Stortingsplan	Storting aan deze reserve wordt niet geraamd. Aan het eind van het jaar wordt de storting bepaald bij het opstellen van de jaarstukken op basis van de circulaires.
Bestedingsplan	Onttrekking vindt plaats in het opvolgend jaar. De onttrekking wordt tegelijk met de lasten begroot bij het programma waar de middelen worden ingezet voor het realiseren van specifiek beleid.
Opheffingsdatum	niet van toepassing
Reikwijdte	Geen maximale omvang omdat de omvang van de jaarlijks te ontvangen baten altijd onzeker is.
Rente	niet van toepassing

Aanpassen reserve toeristenbelasting

Format	Toelichting
Naam	Reserve toeristenbelasting
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	5013530114
Programma	Economie en Werkgelegenheid voor Iedereen
Doel	In 2003 is de bestemmingsreserve toeristenbelasting ingesteld voor onbepaalde tijd. De reserve is gekoppeld aan de inkomsten toeristenbelasting met als doel een buffer op te bouwen voor de tegenvallende inkomsten toeristenbelasting waardoor activiteiten doorgang kunnen vinden. Het maximum van de reserve wordt nu bijgesteld van 15% naar 30% van de geraamde omzet toeristenbelasting van het programma Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen. Door deze reserve te hanteren kunnen bij tegenvallende inkomsten activiteiten toch doorgaan en kan inhoud gegeven blijven worden aan de ambities van het college. Deze ambities kunnen ook betrekking hebben op proposities voor activiteiten/congressen passend binnen de beleidsdoelen van het programma economie die leiden tot meerdaags verblijf.
Ingangsdatum	1 januari 2023
Stortingsplan	Ongewijzigd
Bestedingsplan	Ongewijzigd
Opheffingsdatum	Onbepaalde tijd
Reikwijdte	Maximaal 30% van de inkomsten toeristenbelasting voor het programma Economie en Werkgelegenheid voor iedereen
Rente	niet van toepassing

Systeemafpraak diverse reserves

Met ingang van 2023 willen we toevoegingen en onttrekkingen aan de hieronder genoemde reserves kunnen doen die in afwijking kunnen zijn van de reservemutaties zoals opgenomen in de begroting. De mutaties zijn wel in overeenstemming met het doel van de reserve. Daardoor kunnen reservemutaties die voortkomen uit de financiële realisatie ook in het bijbehorende jaar (de jaarstukken) verwerkt worden. Het gaat om de volgende reserves:

- a. Egalisatiefonds rioleringen
- b. Ophaaldienst
- c. Parkeerexploitatie
- d. Vaste activa reserve
- e. Meerjarige investeringen bereikbaarheid
- f. Vastgoedbeheer
- g. Calamiteiten Utrechts Vastgoed
- h. Leegstand Utrechts Vastgoed
- i. Toegankelijk Vastgoed
- j. Archeologisch opgravingen
- k. Essentaksterfte 1002
- l. Overheadvierkant
- m. ICT Investeringsprogramma
- n. Armoedebestrijding en schuldhulpverlening/Financiële bestaanszekerheid
- o. Transformatie en decentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang

De Resultaatbestemming 2022 bevatte 69 beslispunten, waarvan er 18 samenhangen met reservemutaties. Momenteel kan toevoegen en onttrekken aan de genoemde reserves alleen tot maximaal het begrote bedrag. Mutaties naar aanleiding van de jaarrekening, ook wanneer deze technisch van aard zijn, worden momenteel in het opvolgende begrotingsjaar voorgelegd aan de raad. De verwachte mutaties worden ook in de nieuwe situatie begroot en verschillen tussen de begroting en realisatie worden toegelicht in de jaarstukken. De voorgestelde werkwijze zorgt ervoor dat technische reservemutaties die in lijn zijn met het doel van reserve verantwoord kunnen worden in de jaarrekening. Een vergelijkbaar besluit is bij de Tweede bestuursrapportage 2021 genomen voor de reserve Grondexploitatie.

De reserves a. t/m c. Egalisatiefonds rioleringen (Openbare ruimte en groen), Ophaaldienst (Openbare ruimte en groen) en Parkeerexploitatie (Bereikbaarheid) hebben als doel om, afhankelijk van het jaarresultaat, met een toevoeging of onttrekking de kostendekkendheid van deze producten naar 100% te krijgen.

De reserve d. Vaste activa reserve (diverse programma's) wordt gebruikt wanneer een actief/investeringsproject wordt gefinancierd met een incidentele bijdrage vanuit de exploitatie. De bijdrage wordt dan in de vaste activareserve gestort. Aan de reserve wordt vervolgens jaarlijks onttrokken om de bijbehorende afschrijvingslast te dekken.

De reserves e. t/m i. Meerjarige investeringen bereikbaarheid (Bereikbaarheid), Vastgoedbeheer (Vastgoed), Calamiteiten Utrechts Vastgoed (Vastgoed), Leegstand Utrechts Vastgoed (Vastgoed) en Toegankelijk Vastgoed (Samenleven en Sport) hangen samen met de meerjarenprogramma's voor deze onderwerpen.

Voor de reserves j. t/m o. Archeologisch opgravingen (Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed), Essentaksterfte 1002 (Openbare ruimte en groen), Overheadvierkant (Overhead), ICT Investeringsprogramma (Overhead), Armoedebestrijding en schuldhulpverlening/Financiële bestaanszekerheid (Werk en Inkomen) en Transformatie en decentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang (Ondersteuning op Maat; regiotaken) betreffen de eindejaarsmutaties het saldo van de baten en lasten voor deze onderwerpen die conform het doel van deze reserves met deze reserves worden verrekend.

De hierboven genoemde reserves zijn een eerste selectie. Bij de eerstvolgende actualisatie van de nota reserves bekijken we of de selectie van reserves waarvoor de systematiek wordt aangepast de gewenste is en volgt een voorstel om de systematiek in de nota reserves te verwerken.

5.4 Totaaloverzicht Budgettair neutrale bijstellingen

Bereikbaarheid

Soort	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B / L	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	I / S
Onttrekking uit reserve	Onttrekking reserve tbv Goed op weg 2024	0,434 miljoen euro in 2024 te onttrekken uit de reserve meerjarige investeringen Bereikbaarheid ten behoeve van het project Korte termijn Aanpak 2e tranche - Goed op weg.	De uitvoeringskosten voor het project Korte Termijn Aanpak (KTA) 1e tranche waren lager dan verwacht. Goed op Weg heeft het restant budget gebruikt als dekking voor het vervolg project Korte Termijn Aanpak 2e tranche 2022. Hierdoor was de gemeentelijke bijdrage in 2022 lager. De inkomsten en eindafrekening van 2022 ontvangen we in 2023 en het saldo dienen we beschikbaar te stellen voor KTA 2e tranche Goed op Weg 2024.	B		-434.472		I
				L		434.472		I
Storting in reserve	Storting egalisereserve parkeereexploitatie 2023	De baten voor parkeren in 2023 met 3,950 miljoen euro te verhogen en de lasten voor parkeren in 2023 met 0,270 miljoen euro te verlagen en het overschot van 4,220 miljoen euro te storten in de egalisereserve parkeereexploitatie.	Binnen de parkeereexploitatie verwachten we in 2023 een positief saldo van totaal 4,22 miljoen euro. Bij het kortparkeren zien we in de eerste helft van het jaar een toename van het aantal parkeerbewegingen. We zien een aantal externe factoren die hier wellicht aan hebben bijgedragen. Zo was het voorjaar een stuk natter dan gebruikelijk wat mogelijk heeft geleid tot meer autogebruik. Ook anders dan anders zijn het groot aantal stakingsdagen in het OV. Voor heel 2023 verwachten we op het kortparkeren een positief saldo van 3,2 miljoen euro. Daarnaast hebben we het handhaafstelsel aanbesteed en zijn in het voorjaar nieuwe scanauto's in gebruik genomen. De nieuwe scanauto's hebben een grotere actieradius en leveren meer beeldkwaliteit. Dit leidt onder andere tot minder twijfelgevallen en meer controles. In 2023 verwachten we mede hierdoor hogere inkomsten uit naheffingen (0,750 miljoen euro). We zullen de hogere baten autoparkeren in 2023 monitoren en (mogelijke) structurele effecten betrekken bij de jaarlijkse actualisatie MPR/VJN 2024. Tot slot zullen de parkeerautomaten voorzien worden van nieuwe software. Naar verwachting zullen we deze actualisatie eind 2023 afronden en in 2024 activeren. Een deel van het budget ter dekking van de kapitaallasten valt hierdoor incidenteel vrij (0,270 miljoen euro).	B	-3.950.000			I
				L	-270.000			I
				L	4.220.000			I
				L	-434.472			I
	Storting reserve tbv Goed op weg 2023	De baten in het programma Bereikbaarheid in 2023 te verhogen met 0,801 miljoen euro, de lasten te verhogen met 0,367 miljoen euro en het saldo	De uitvoeringskosten voor het project Korte Termijn Aanpak (KTA) eerste tranche waren lager dan verwacht. Goed op Weg heeft het resterende budget gebruikt als dekking voor het vervolg project Korte Termijn Aanpak tweede tranche 2022. Hierdoor was de gemeentelijke bijdrage in 2022 lager. De inkomsten en eindafrekening van 2022 zijn in 2023 ontvangen en het saldo dient	L				I

		van 0,434 miljoen euro te storten in de reserve meerjarige investeringen Bereikbaarheid ten behoeve van het project Korte termijn Aanpak tweede tranche.	beschikbaar te worden gesteld voor KTA tweede tranche Goed op Weg 2024.	L	434.472			I
Verhogen baten en lasten	Goed op weg - Korte termijn aanpak 2023 en 2024	De baten in het programma Bereikbaarheid in 2023 te verhogen met 0,801 miljoen euro, de lasten te verhogen met 0,367 miljoen euro en het saldo van 0,434 miljoen euro te storten in de reserve Bereikbaarheid ten behoeve van het project Korte termijn Aanpak tweede tranche.	De uitvoeringskosten voor het project Korte Termijn Aanpak (KTA) eerste tranche waren lager dan verwacht. Goed op Weg heeft het resterende budget gebruikt als dekking voor het vervolg project Korte Termijn Aanpak tweede tranche 2022. Hierdoor was de gemeentelijke bijdrage in 2022 lager. De inkomsten en eindafrekening van 2022 zijn in 2023 ontvangen en het saldo dient beschikbaar te worden gesteld voor KTA tweede tranche Goed op Weg 2024.	B	-801.264			I
				L	801.264			I
	Subsidie Goed op weg - Korte termijn aanpak 2023	De baten en lasten in het programma Bereikbaarheid in 2023 te verhogen met 0,7 miljoen euro vanuit de subsidie Provincie Goed op Weg voor de Korte Termijn Aanpak.	Vanaf boekjaar 2023 worden de uitvoeringskosten die bij de gemeente Utrecht in rekening worden gebracht ten behoeve van het project Korte termijn aanpak versterken (KTA) periodiek doorbelast aan de Provincie Utrecht - Goed op Weg. De Provincie heeft een kassiersfunctie en zij wensen alle kosten administratief te verantwoorden.	B	-700.000			I
				L	700.000			I
Overhevelen gelden binnen een programma	Slimme kruisingen 2024 en 2025	0,470 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2024 voor Slimme Kruisingen.	De technische uitwerking van de intelligente verkeerslichten is complex, hierdoor zijn de werkzaamheden in het eerste en tweede kwartaal van 2023 vertraagd, hierdoor schuiven de lasten en inkomsten van Goed op Weg door naar 2024. Dit betreft een project vanuit subsidie van de provincie Utrecht.	B	470.000	-470.000		I
				L	-470.000	470.000		I
Overhevelen gelden naar ander programma	Uitvoeringskosten Klimaatakkoord 2023	0,173 miljoen euro aan lasten over te hevelen van het programma Duurzaamheid naar het programma Bereikbaarheid.	Vanuit het Rijk zijn in de meicirculaire 2022 middelen ontvangen voor de uitvoeringskosten van het Klimaatakkoord. Deze middelen zijn geheel opgenomen in het programma Duurzaamheid maar worden deels ingezet voor apparaatskosten voor het versterken van de laadinfrastructuur en deelmobiliteit in het programma Bereikbaarheid. Dit betreft 0,173 miljoen euro.	L	172.500			I
Overhevelen via algemene dekkingsreserve	Toelage BOA's 2023 en 2025	0,350 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2025 voor de toelage BOA's. 0,151 miljoen euro	In de Voorjaarsnota 2023 zijn middelen toegekend om de BOA's voor 2023 en 2024 een toelage toe te kennen. De middelen zijn halverwege het jaar toegekend, waardoor de toelage in het eerste half jaar niet toegekend kon worden. Door het budget over te	L	-150.500			I

		voor het programma Bereikbaarheid, 0,056 miljoen euro voor het programma Openbare ruimte en groen en 0,144 miljoen euro voor het programma Veiligheid.	hevelen naar 2025 wordt ervoor gezorgd, dat de BOA's voor twee jaar een toelage kunnen ontvangen.					
				L	150.500		150.500	I
				B			-150.500	I

Bewoners en Bestuur

Soort	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B / L	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	I / S
Overhevelen gelden naar ander programma	Bijdrage Evenementenfonds 2023	De lasten van 0,055 miljoen euro in 2023 over te hevelen van het programma Economie & Werkgelegenheid naar het programma Bewoners en Bestuur voor Volksfeesten vanuit het Evenementenfonds.	0,055 miljoen euro van het Evenementenfonds van het programma Economie en Werkgelegenheid voor Iedereen inzetten voor Volksfeesten van het programma Bewoners en Bestuur waarmee het tekort van Volksfeesten wordt gedekt. De inzet van de doelstelling blijft hetzelfde namelijk het stimuleren van evenementen.	L	55.000			I

Cultuur

Soort	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B / L	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	I / S
Verhogen baten en lasten	SPUK impuls Jongerencultuur	De baten en lasten in het programma Cultuur in 2023 en 2024 te verhogen met 0,381 miljoen euro per jaar omtrent cultuurparticipatie voor en door jongeren vanuit de specifieke uitkering Jongerencultuur.	De gemeente Utrecht verstrekt een financiële bijdrage aan organisaties binnen de culturele sector die ervaring hebben met cultuurparticipatie voor en door jongeren. Om in aanmerking te komen voor een bijdrage dienen zij een plan in voor jongerenactiviteiten in 2023 en 2024 in. Deze plannen beoordelen wij aan de hand van vooraf gestelde beoordelingscriteria. Hiermee geven we een extra impuls aan het jongerencultuuraanbod in de stad.	B	-380.700	-380.700					I
				L	380.700	380.700					
Overhevelen via algemene dekkingsreserve	Cultuurnota 2025 - 2028	0,327 miljoen euro verspreid over de periode 2024 - 2028 voor Fair Practice, podium voor afstudeerders en groei van de stad over te hevelen en in te zetten in de Cultuurnotaperiode 2025-2028. Dit betreft een bijstelling van beleid.	Als onderdeel van het coalitieakkoord is in de periode 2024-2028 budget toegekend voor Fair Practice, podium voor afstudeerders en 'groei van de stad'. In lijn met het bestedingsplan wordt met dit bijstellingsvoorstel het budget evenredig over de Cultuurnotaperiode 2025-2028 verdeeld. Het budget zal voor het grootste deel worden ingezet voor uitvoering van de Cultuurnota 2025-2028. Ook zal een deel van het groeibudget worden ingezet voor Fonds Stadsverfraaiing en de projectregeling.	B			-168.000			-159.000	I
				L		-155.000	168.000	-7.000	-165.000	159.000	I
	L		155.000		7.000	165.000			I		
	Depot Centraal Museum en Erfgoed 2024 en 2025	0,805 miljoen euro over te hevelen van 2024 naar 2025 voor verhuizing van de collecties van het Centraal Museum en Erfgoed.	Bij de programmabegroting 2021 is besloten om budget toe te kennen ter dekking van de kosten voor de verhuizing van de collecties van het Centraal Museum en de afdeling Erfgoed naar het nieuwe depot. In lijn met de geplande oplevering van het nieuwe depot ultimo 2025 wordt het budget voor verhuizing verschoven naar 2025.	B			-805.000				I
L					-805.000	805.000					I
				L		805.000					I

	Lokale omroep 2023 - 2026	0,303 miljoen euro voor de lokale omroep in 2023 deels over te hevelen voor de lokale omroep in 2024, 2025 en 2026. Het betreft 0,071 miljoen euro per jaar.	Door besluitvorming in de Voorjaarsnota 2020 (bezuiniging van 0,475 miljoen euro vanaf 2024) en Voorjaarsnota 2022 (toekenning budget van 0,15 miljoen euro vanaf 2023) vindt er een verloop plaats in het budget van de Lokale omroep in de licentieperiode 2023-2028. Met dit bijstellingsvoorstel wordt het beschikbare budget voor de lokale omroep voor deze licentieperiode evenredig over de jaren verdeeld.									
				B		-71.000	-71.000	-71.000	-71.000	-19.000	I	
				L	-303.000	71.000	71.000	71.000	71.000	19.000	I	
				L	303.000							I

Duurzaamheid

Soort	Onderwerp	Besispunt	Argument	B / L	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	I / S
Onttrekking uit reserve	Onttrekking reserve Coronamaatregelenpakket ruimtelijke projecten	1,119 miljoen euro te onttrekken uit de reserve Coronamaatregelenpakketten ter dekking van lasten voor ruimtelijke projecten.	Nog een aantal maatregelen uit het coronapakket voor ruimtelijke projecten worden afgerond. Het daarvoor begrote budget van 1,119 miljoen euro wordt daarom onttrokken uit de reserve.	B	-1.119.000			I
				L	1.119.000			I
	Verlagen onttrekking reserve Utrechtse Energie	0,675 miljoen euro minder te onttrekken uit de bestemmingsreserve Utrechtse Energie ter dekking van lasten voor de energietransitie in 2023.	Vanwege ontvangen middelen vanuit het Rijk voor de uitvoering van het Klimaatakkoord zijn er in 2023 minder middelen nodig voor de energietransitie vanuit de bestemmingsreserve Utrechtse Energie.	B	675.000			I
				L	-675.000			I
Storting in reserve	Storting risicoreserve t.b.v. duurzaamheidsleningen	0,070 miljoen euro te storten in de risicoreserve Leningen Utrechtse Energie ten behoeve van risicoafdekking van Duurzaamheidsleningen.	Het bedrag aan risicoafdekking van de Duurzaamheidsleningen stijgt door de toename van het aantal verstrekte leningen aan inwoners.	L	-70.000			I
				L	70.000			I
Verhogen baten en lasten	Europees project: Climate Neutral Cities 2023	De baten en lasten in het programma Duurzaamheid te verhogen met 0,050 miljoen in 2023 omtrent het Europese project Climate Neutral Cities vanuit subsidie.	Binnen het Europese project Climate Neutral Cities worden kosten gemaakt voor duurzame initiatieven in de stad en het energiezuiniger maken van woningen. Voor deze kosten wordt subsidie ontvangen vanuit Europa. Het project Climate Neutral Cities wordt in 2023 opgestart.	B	-50.000			I
				L	50.000			I
	SPUK CDOKE 2023, 2024 en 2025	De baten en lasten in het programma Duurzaamheid in 2023, 2024 en 2025 te verhogen voor de uitvoering van het Klimaatakkoord. Dit is respectievelijk 3,9 miljoen euro, 5,935 miljoen euro en 5,982 miljoen euro vanuit de specifieke uitkering capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE).	Vanuit het Rijk zijn er middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid in het kader van het Klimaatakkoord. Deze middelen zijn met name bestemd voor personele capaciteit.	B	-3.899.883	-5.934.780	-5.982.177	I
				L	3.899.883	5.934.780	5.982.177	I
	SPUK Nazorg en monitoring Nedereindseplas 2023 en 2024	De baten en lasten in het programma Duurzaamheid in 2023 en 2024 te verhogen voor de nazorg en monitoring Nedereindseplas. Dit met respectievelijk 0,415 miljoen euro en 0,458 miljoen euro vanuit de specifieke uitkering Bodem 2022.	Vanuit het Rijk, via het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, zijn er middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van nazorg en monitoringswerkzaamheden aan de Nedereindseplas.	B	-415.000	-458.000		I
				L	415.000	458.000		I

	SPUK Sanering en depotkeuring Nedereindseplas 2023 en 2024	De baten en lasten in het programma Duurzaamheid in 2023 en 2024 te verhogen voor de depotkeuring Nedereindseplas. Dit met respectievelijk 0,150 miljoen euro en 0,950 miljoen euro vanuit de specifieke uiterking Bodem 2022.	Vanuit het Rijk, via het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, zijn er middelen beschikbaar gesteld voor de bemonstering en 80.000 m3 grondafvoer van de Westplas.	B	-150.000	-950.000		I
				L	150.000	950.000		I
Overhevelen gelden binnen een programma	SPUK Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma 2023 en 2024	De baten en lasten in 2023 incidenteel te verlagen met 2,463 miljoen euro en in 2024 te verhogen met 2,463 miljoen euro voor de uitvoering van de activiteiten op het gebied van Energiearmoede en het Nationaal Isolatieprogramma. De lasten worden gedekt uit de specifieke uitkering Energiearmoede.	De uitvoeringstermijn van de specifieke uitkering Energiearmoede en het Nationaal Isolatieprogramma is verlengd tot en met 2024. Doordat activiteiten doorlopen in 2024 worden ook de baten en lasten op dit jaar geraamd.	B	2.463.000	-2.463.000		I
				L	-2.463.000	2.463.000		I
Overhevelen gelden naar ander programma	Uitvoeringskosten Klimaatakkoord 2023	0,173 miljoen euro aan lasten over te hevelen van het programma Duurzaamheid naar het programma Bereikbaarheid.	Vanuit het Rijk zijn in de meicirculaire 2022 middelen ontvangen voor de uitvoeringskosten van het Klimaatakkoord. Deze middelen zijn geheel opgenomen in het programma Duurzaamheid maar worden deels ingezet voor apparaatskosten voor het versterken van de laadinfrastructuur en deelmobiliteit in het programma Bereikbaarheid. Dit betreft 0,173 miljoen euro.	L	-172.500			I
Overhevelen via algemene dekkingsreserve	Herinvesteringen en onderzoek Bestparc 2023 en 2024	1,369 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2024 voor herinvestering en onderzoek Griftpark (Bestparc).	Het betreft incidentele middelen voor noodzakelijke herinvesteringen Griftpark. Besteding van dit budget is afhankelijk van de onderzoeken en de pilot. Met dit bijstellingsvoorstel hevelen we de incidentele middelen over van 2023 naar 2024.	L	-1.369.000	1.369.000		I
				B		-1.369.000		I
				L	1.369.000			I
Verlagen baten en lasten	Europees project: IRIS 2023	De baten en lasten in 2023 met 0,125 miljoen euro te verlagen in het programma Duurzaamheid ten behoeve van het Europese project IRIS.	Binnen het Europese project IRIS worden kosten gemaakt voor duurzame initiatieven in de stad en het energiezuiniger maken van woningen. Voor deze kosten wordt subsidie ontvangen vanuit Europa. Vanwege de afronding van het project IRIS in 2023 worden lagere baten en lasten verwacht.	B	125.000			I
				L	-125.000			I

Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen

Soort	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B / L	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	I / S
Storting in reserve	Storting reserve OMU	1,4 miljoen euro te storten in de risicoreserve Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU) zodat met een hogere risicoafdekking meer leningen aan het OMU kunnen worden verstrekt met als doel bedrijventerreinen te intensiveren.	Door middel van leningen dragen we bij aan een herstructureringsfonds voor werklocaties van de Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU). Met deze maatregel nemen we proactief positie op werklocaties waar herontwikkeling voor de lange termijn kansen biedt voor de Utrechtse werkgelegenheid. Inzet van deze middelen zijn grotendeels revolverend. Doel van de reserve OMU is de afdekking van dit risico met 50%. Bijstelling van het percentage is mogelijk op basis van daadwerkelijk verstrekte leningen en de inschatting van het risico daarvan.	L	-1.400.000			I
				L	1.400.000			I
Overhevelen gelden naar ander programma	Bijdrage Evenementenfonds 2023	De lasten van 0,055 miljoen euro in 2023 over te hevelen van het programma Economie & Werkgelegenheid naar het programma Bewoners en Bestuur voor Volksfeesten vanuit het Evenementenfonds.	0,055 miljoen euro van het Evenementenfonds van het programma Economie en Werkgelegenheid voor Iedereen inzetten voor Volksfeesten van het programma Bewoners en Bestuur waarmee het tekort van Volksfeesten wordt gedekt. De inzet van de doelstelling blijft hetzelfde namelijk het stimuleren van evenementen.	L	-55.000			I
	Energiecompensatie 2023	De lasten van 0,102 miljoen euro in 2023 over te hevelen van het programma Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen naar het programma Werk en Inkomen voor de energiedienstverlening van Ondernemer Centraal vanuit de energiecompensatieregeling.	Vanuit het Rijk zijn in 2022 Tonk middelen ontvangen. Een deel van deze middelen is in november 2022 ingezet voor de subsidieregeling energiecompensatie. De nadere regel is inmiddels gesloten en het voorstel is om het restant over te hevelen naar de energiedienstverlening voor kwetsbare ondernemers van Ondernemer Centraal, in het programma Werk & Inkomen.	L	-102.216			I

Ondersteuning op Maat

Soort	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B / L	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	I / S
Onttrekking uit reserve	Onttrekking reserve Decentralisatie Sociaal Domein 2024	0,412 miljoen euro te onttrekken uit de bestemmingsreserve Decentralisatie Sociaal Domein ter dekking van lasten voor statushouders in 2024.	In de bestemmingsreserve Decentralisatie Sociaal Domein is vanuit het bestuursakkoord statushouders (verhoogde asielinstream 2015) nog 412.000 euro beschikbaar voor extra kosten voor statushouders. Dit zetten wij in 2024 in conform het doel, ter dekking van de kosten die zich dan voordoen.	L		412.000					I
				L		-412.000					I
	Onttrekking reserve Versneld vernieuwen	8 miljoen euro te onttrekken uit de algemene dekkingsreserve ter dekking van lasten voor versneld vernieuwen in 2023.	Conform afspraak worden de lasten voor versneld vernieuwen door middelen vanuit de algemene bestemmingsreserve gedekt. In de Eerste Bestuursrapportage 2023 is de inzet van middelen in 2024 en 2025 verwerkt, In de Tweede Bestuursrapportage 2023 wordt dit verwerkt voor 2023.	L	8.000.000						I
				B	-8.000.000						I
Verhogen baten en lasten	SPUK Begeleiden ex-gedetineerden 2023	De baten en lasten in het programma Ondersteuning op maat in 2023 te verhogen met 0,391 miljoen euro omtrent Daklozenopvang vanuit de specifieke uitkering Begeleiden Ex-gedetineerden 2023.	De gemeente Utrecht voert in 2023 activiteiten en projecten uit of laat dit uitvoeren in het kader van Daklozenopvang die passen binnen de voorwaarden van specifieke uitkering Begeleiden Ex-gedetineerden 2023.	B	-390.708						I
				L	390.708						I
	SPUK Gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek (B02)	De baten en lasten in het programma Ondersteuning op maat in 2023 te verhogen met 1,2 miljoen euro voor de toeslagenproblematiek vanuit de specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek.	De gemeente Utrecht voert in 2023 activiteiten en projecten uit of laat dit uitvoeren in het kader van de toeslagenproblematiek die passen binnen de voorwaarden van specifieke uitkering Gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek (B02).	B	-1.200.000						I
				L	1.200.000						I

SPUK Instandhouding en doorontwikkeling expertisecentra jeugdhulp (H14) 2023	De baten en lasten in het programma Ondersteuning op maat in 2023 met 3,207 miljoen euro te verhogen omtrent Jeugdhulp vanuit de specifieke uitkering Instandhouding en doorontwikkeling expertisecentra jeugdhulp.	De gemeente Utrecht voert in 2023 activiteiten en projecten uit of laat dit uitvoeren in het kader van Jeugdhulp die passen binnen de voorwaarden van specifieke uitkering Instandhouding en doorontwikkeling expertisecentra jeugdhulp (H14).	B	-3.206.729							I
			L	3.206.729							I
SPUK Pilot landelijke Vreemdelingenvoorzieningen 2023 (A19)	De baten en lasten in het programma Ondersteuning op maat in 2023 te verhogen met 3,41 miljoen euro voor inburgering vanuit de specifieke uitkering Bekostigingsregeling pilot landelijke Vreemdelingenvoorzieningen 2023.	De gemeente Utrecht voert in 2023 activiteiten en projecten uit of laat dit uitvoeren in het kader van Inburgering die passen binnen de voorwaarden van specifieke uitkering Bekostigingsregeling pilot landelijke Vreemdelingenvoorzieningen 2023 (A19).	B	-3.410.000							I
			L	3.410.000							I
SPUK Randvoorwaardelijke functies jeugdhulp plaatsingscoördinatie gesloten jeugdhulp (H26) 2023	De baten en lasten in het programma Ondersteuning op maat in 2023 te verhogen met 2,867 miljoen euro omtrent Jeugdhulp vanuit de specifieke uitkering Randvoorwaardelijke functies jeugdhulp plaatsingscoördinatie gesloten jeugdhulp.	De gemeente Utrecht voert in 2023 activiteiten en projecten uit of laat dit uitvoeren in het kader van Jeugdhulp die passen binnen de voorwaarden van specifieke uitkering Randvoorwaardelijke functies jeugdhulp plaatsingscoördinatie gesloten jeugdhulp (H26).	B	-2.867.218							I
			L	2.867.218							I
SPUK Specialistische functies aanpak huiselijk geweld (H24) 2023	De baten en lasten in het programma Ondersteuning op maat in 2023 te verhogen met 0,678 miljoen euro omtrent Vrouwenopvang en Geweld bij afhankelijkheid vanuit de specifieke uitkering Specialistische functies aanpak huiselijk geweld 2023.	De gemeente Utrecht voert in 2023 activiteiten en projecten uit of laat dit uitvoeren in het kader van Vrouwenopvang/Geweld bij afhankelijkheid die passen binnen de voorwaarden van specifieke uitkering Specialistische functies aanpak huiselijk geweld 2023 (H24).	B	-678.000							I
			L	678.000							I

	SPUK Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming Utrecht en Utrecht West	De baten en lasten in het programma Ondersteuning op maat in 2023 te verhogen met 0,556 miljoen euro omtrent Samenwerken aan veiligheid (SAVE) vanuit de specifieke uitkering Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming Utrecht en Utrecht West.	De gemeente Utrecht voert in 2023 activiteiten en projecten uit of laat dit uitvoeren in het kader van Samenwerken aan veiligheid (SAVE) die passen binnen de voorwaarden van specifieke uitkering Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming Utrecht en Utrecht West.	B	-556.091								I
				L	556.091								
	SPUK Uitkering vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp 2021 (H20) 2023	De baten en lasten in het programma Ondersteuning op maat te verhogen in 2023 met 0,899 miljoen euro op het gebied van Jeugdhulp vanuit de specifieke uitkering Vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp 2021.	De gemeente Utrecht voert in 2023 activiteiten en projecten uit of laat dit uitvoeren in het kader van Jeugdhulp die passen binnen de voorwaarden van specifieke uitkering Vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp 2021 (H20).	B	-898.808								I
				L	898.808								
	SPUK Vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2023 (H10)	De baten en lasten in het programma Ondersteuning op maat in 2023 te verhogen met 4,743 miljoen euro omtrent Jeugdhulp vanuit de specifieke uitkering Vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp.	De gemeente Utrecht voert in 2023 activiteiten en projecten uit of laat dit uitvoeren in het kader van Jeugdhulp die passen binnen de voorwaarden van specifieke uitkering Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp (H10).	B	-4.743.472								I
				L	4.743.472								
	SPUK Wet inburgering 2021 verlening 2023 (G10)	De baten en lasten in het programma Ondersteuning op maat structureel te verhogen met 3,863 miljoen euro op het gebied van Inburgering vanuit de specifieke uitkering Wet inburgering 2021 verlening 2023.	De gemeente Utrecht voert structureel activiteiten en projecten uit of laat dit uitvoeren in het kader van Inburgering die passen binnen de voorwaarden van specifieke uitkering Wet inburgering 2021 verlening 2023 (G10).	B	-3.862.705	-3.862.705	-3.862.705	-3.862.705	-3.862.705	-3.862.705	-3.862.705	-3.862.705	S
				L	3.862.705	3.862.705	3.862.705	3.862.705	3.862.705	3.862.705	3.862.705	3.862.705	S
Overhevelen gelden naar ander programma	Uitvoering inburgering	0,185 miljoen euro structureel over te hevelen vanaf 2023 van het programma	Het doel van de middelen (inburgering) is ongewijzigd gebleven. In het uitvoeringsbudget zit een deel voor	L	-185.000	-185.000	-185.000	-185.000	-185.000	-185.000	-185.000	-185.000	S

		Ondersteuning op maat naar het programma Overhead voor de uitvoering van inburgering.	personeel, dat wordt hierbij aan de personeelsbegroting toegevoegd.									
Overhevelen via algemene dekkingsreserve	Living lab Eerst een thuis 2023 - 2027	2,84 miljoen euro van 2023 over te hevelen naar 2024 tot en met 2027 voor de borging van de Housing first aanpak. Respectievelijk 0,625, 0,465, 0,875 en 0,875 miljoen euro.	Voor de borging van Housing first is tijd en flexibiliteit nodig, mede door het grillige verloop van het beschikbaar komen van geschikte woningen.	L	-2.840.000	625.000	465.000	875.000	875.000		I	
				L	2.840.000						I	
				B		-625.000	-465.000	-875.000	-875.000		I	
	Middelen aanpak dakloosheid 2022: 2023 en 2024	1,35 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2024 voor de afronding van de woonprojecten in 2024 vanuit de aanpak dakloosheid.	In 2022 zijn middelen dakloosheid ontvangen vanuit de meicirculaire. De middelen worden ingezet op een aantal (meerjarige) woonprojecten. Door vertraging in het beschikbaar komen van locaties is de eerste tranche van de kosten pas in 2023 gemaakt. De tweede tranche wordt gemaakt in 2024.	L	-1.350.000	1.350.000						I
				L	1.350.000							I
				B		-1.350.000						I
	Middelen aanpak dakloosheid 2023: 2023 en 2024	3,607 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2024 voor uitvoering van het regionale plan aanpak dakloosheid.	In de meicirculaire 2023 zijn, wederom op incidentele basis, middelen beschikbaar gesteld voor centrumgemeenten voor de aanpak van dakloosheid. Aansluitend op het landelijk plan van aanpak dakloosheid wordt momenteel met de U16 een regionaal plan van aanpak opgesteld. Dit wordt eind 2023 afgerond. Deze middelen zetten we in voor de uitvoering van het regionaal plan.	L	-3.067.000	3.607.000						I
				L	3.067.000							I
				B		-3.607.000						I
	Pilot Kind en Gezinsbescherming 2024	1,122 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2024 van POK middelen voor het realiseren van kind- en gezinsbescherming.	Utrecht ontvangt als centrumgemeente POK-middelen van het Rijk die bedoeld zijn voor het realiseren van kind- en gezinsbescherming in en met de regio. In 2023 ontvangt Utrecht daarnaast een subsidie van het Ministerie van Justitie en Veiligheid om in een proeftuin te werken aan nieuwe werkwijzen voor de jeugdbescherming. Dit met inzet van personeel van partners in de stad (Samen Veilig Midden Nederland, Lokalis, Raad voor	L	-1.122.000	1.122.000						I
				L	1.122.000							I

			de Kinderbescherming, Leger des Heils en William Schrikker). In 2024 is er geen nieuwe subsidie van het ministerie voorzien en financiering van de proeftuinen door het Rijk is na deze datum uiterst onzeker gezien de val van het kabinet. Met de inzet van de niet bestede POK-middelen in 2023 willen we continuïteit van de werkwijze in 2024 organiseren in de stad en in de regio. De benodigde wet- en regelgeving voor implementatie is - naar wat we nu weten- rond 2030 gereed zodat de ontwerp- en ontwikkelfase langer duurt dan bedacht. Door de PvdA is een motie ingediend bij de voorjaarsnota om van de proeftuin EVU in Overvecht een blijvend succes te maken, deze is ondersteund door een meerderheid in de raad. De motie vraagt om inzichtelijk te maken wat het kost, wat het effect is zodat de werkwijze in de proeftuin structureel beleid kan worden. En vraagt in het eerste kwartaal van 2024 de raad te informeren. in verband met een ontvangen subsidie vanuit het ministerie J en V in 2023.	B		-1.122.000											I	
	Verhoogde asielinstroom 2023 en 2024	0,900 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2024 omtrent de verhoogde asielinstroom.	Incidentele en extra uitvoeringsmiddelen vanwege een verhoogde taakstelling om te huisvesten (en begeleiden/inburgeren) statushouders. Met de decembercirculaire 2022 zijn hiervoor middelen ontvangen, de inzet van deze middelen zal in 2024 plaats vinden.	L	-900.000	900.000												I
				L	900.000													I
				B		-900.000												I
Verlagen baten en lasten	SPUK Oekraïne 2023	De baten en lasten in 2023 met 5,713 miljoen euro te verlagen in het programma Ondersteuning op maat vanuit de specifieke uitkering Oekraïne.	Op basis van de huidige tussenstanden vallen de totale baten voor Oekraïne lager uit dan bij de Eerste bestuursrapportage zijn begroot, voornamelijk als gevolg van de latere oplevering van nieuwe opvangplekken.	B	5.713.000													I
				L	-5.713.000													I

Onderwijs

Soort	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B / L	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	I / S
Storting in reserve	Storting reserve tbv onderhoud tijdelijke huisvesting	0,754 miljoen euro te storten in de reserve meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting ten behoeve van onderhoud panden in 2024.	In 2023 worden incidenteel voordelen op het kapitaallastenbudget binnen het programma Onderwijs ingezet om te voldoen aan de wettelijke norm bouwbesluit panden tijdelijke huisvesting onderwijs. Middelen worden in 2023 bestemd om onderhoud te kunnen plegen. Door vertraging in de planvorming zijn deze middelen niet besteed. Om te voldoen aan de wettelijke norm zullen de werkzaamheden in 2024 plaats vinden. Voorgesteld wordt om deze middelen voor 2024 te reserveren via de reserve meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting. Door de middelen te reserveren wordt het knelpunt in 2024 beperkt.	L	-754.000			I
				L	754.000			I
Verhogen baten en lasten	SPUK Inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen (D14)	De baten en lasten in het programma Onderwijs in 2023 te verhogen met 5,398 miljoen euro omtrent Onderwijs vanuit de specifieke uitkering Middelen inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen.	De gemeente Utrecht voert in 2023 activiteiten en projecten uit of laat dit uitvoeren in het kader van Onderwijs die passen binnen de voorwaarden van specifieke uitkering Middelen inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen (D14).	B	-5.398.046			I
				L	5.398.046			I
	SPUK RMC en regionaal programma vsv 2023 (D12)	De baten en lasten in het programma Onderwijs te verhogen in 2023 met 0,161 miljoen euro omtrent RMC en vsv vanuit de specifieke uitkering RMC en regionaal programma vsv 2023 (D12).	De gemeente Utrecht voert in 2023 activiteiten en projecten uit of laat dit uitvoeren in het kader van RMC en vsv die passen binnen de voorwaarden van specifieke uitkering RMC en regionaal programma vsv 2023 (D12); regio 19; laovnr. 18174.	B	-160.500			I
				L	160.500			I
	SPUK RMC en regionaal programma vsv 2023 (D12A)	De baten en lasten in het programma Onderwijs te verhogen in 2023 met 0,345 miljoen euro op het gebied van RMC en vsv vanuit de specifieke uitkering RMC en regionaal programma vsv 2023 (D12A).	De gemeente Utrecht voert in 2023 activiteiten en projecten uit of laat dit uitvoeren in het kader van RMC en vsv die passen binnen de voorwaarden van specifieke uitkering RMC en regionaal programma vsv 2023 (D12A); regio 19; laovnr. 18174.	B	-345.000			I
				L	345.000			I

Openbare ruimte en groen

Soort	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B / L	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	I / S
Onttrekking uit reserve	Onttrekking reserve Essentaksterfte	0,2 miljoen euro te onttrekken uit de bestemmingsreserve Essentaksterfte ter dekking van lasten voor essentaksterfte in 2023.	In 2017 is het besluit genomen om een bestemmingsreserve Essentaksterfte in te stellen om de kosten in de eerste jaren als gevolg van de essentakziekte te kunnen dekken. De te verwachte lasten voor 2023 zijn 0,2 miljoen euro.	L	200.000			I
				B	-200.000			I
Overhevelen gelden binnen een programma	Parkzone Johan Wagenaarkade 2023 en 2025	De baten en lasten in 2023 voor het project Parkzone Johan Wagenaarkade te verlagen met 0,345 miljoen euro en in 2025 te verhogen met 0,345 miljoen euro.	Vanuit de provincie Utrecht is subsidie ontvangen voor de aanleg en aanpassing van een fiets- en wandelpad rondom de Johan Wagenaarkade. Vanwege benodigde grondverwerving wordt de uitvoering naar verwachting gestart in 2025.	B	345.000		-345.000	I
				L	-345.000		345.000	I
Overhevelen via algemene dekkingsreserve	Toelage BOA's 2023 en 2025	0,350 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2025 voor de toelage BOA's. 0,151 miljoen euro binnen het programma Bereikbaarheid, 0,056 miljoen euro in het programma Openbare ruimte en groen en 0,144 miljoen euro in het programma Veiligheid.	In de Voorjaarsnota 2023 zijn middelen toegekend om de BOA's voor 2023 en 2024 een toelage toe te kennen. De middelen zijn halverwege het jaar toegekend, waardoor de toelage in het eerste half jaar niet toegekend kon worden. Door het budget over te hevelen naar 2025 wordt ervoor gezorgd, dat de BOA's voor twee jaar een toelage kunnen ontvangen.	L	-56.000		56.000	I

Overhead

Soort	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B / L	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	I / S
Overhevelen gelden naar ander programma	Correctie GLO middelen ruimte	0,223 miljoen euro over te hevelen van het programma Volksgezondheid naar het programma Overhead voor GLO middelen ruimte.	De coalitiemiddelen voor de advisering Gezonde Leefomgeving worden met deze begrotingsmutatie aan de juiste kostenplaats gekoppeld.	L	222.898						I
	POK-middelen digitale inclusie	0,100 miljoen euro structureel over te hevelen vanaf 2023 van het programma Samenleven en Sport naar het programma Overhead voor digitale inclusie.	Het doel van de POK-middelen (Digitale Inclusie) is ongewijzigd gebleven. Middelen worden ingezet ten behoeve van personeelslasten.	L	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	S
	Uitvoering inburgering	0,185 miljoen euro structureel over te hevelen vanaf 2023 van het programma Ondersteuning op maat naar het programma Overhead voor de uitvoering van inburgering.	Het doel van de middelen (inburgering) is ongewijzigd gebleven. In het uitvoeringsbudget zit een deel voor personeel, dat wordt hierbij aan de personeelsbegroting toegevoegd.	L	185.000	185.000	185.000	185.000	185.000	185.000	S
Overhevelen via algemene dekkingreserve	Egaliseren overheadruimte 2023 - 2026	2,56 miljoen euro over te hevelen vanuit 2026 naar 2023 tot en met 2025. Respectievelijk 0,742, 1,217 en 0,598 miljoen euro.	Overheadsystematiek brengt schommelingen met zich mee. Om de schommelingen op te vangen zetten we naast de egaliseringsreserve de kasschuif in.	L	742.000	1.217.000	598.000	-2.557.000			I
				L				2.557.000			I
				B	-742.000	-1.217.000	-598.000				I
Verhogen baten en lasten	Onderzoek en advies (O&A)	De baten en lasten structureel vanaf 2023 met 0,033 miljoen euro te verhogen in het programma Overhead betreffende Onderzoek & Advies (O&A).	De activiteiten van O&A sluiten met deze bijstelling aan bij de begroting.	B	-32.933	-32.933	-32.933	-32.933	-32.933	-32.933	S
				L	32.933	32.933	32.933	32.933	32.933	32.933	S
Verlagen baten en lasten	Projectmanagement bureau (PMB)	De baten en lasten structureel vanaf 2023 met 0,397 miljoen euro te verlagen in het programma Overhead betreffende het projectmanagementbureau (PMB).	De activiteiten van PMB sluiten met deze bijstelling aan bij de begroting.	B	397.126	397.126	397.126	397.126	397.126	397.126	S
				L	-397.126	-397.126	-397.126	-397.126	-397.126	-397.126	S

Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

Soort	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B / L	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	I / S
Storting in reserve	Storting egalisereserve bouwleges	3,9 miljoen euro te storten in de reserve egalisereserve bouwleges.	De invoering van de omgevingswet en de ontwikkelingen in de bouwsector maken de toekomstige opbrengsten zeer onzeker. Deze toevoeging aan de reserve vanuit hogere bouwleges dient als dekking voor deze onzekerheden als ze zich voordoen.	B	-3.900.000					I
				B	3.900.000					
Verhogen baten en lasten	Correctie Wet Goed verhuurderschap	Het corrigeren van het toekennen van de middelen vanuit de decembercirculaire 2022 voor de Wet Goed verhuurderschap.	In de decembercirculaire 2022 zijn incidentele en structurele middelen vanuit het Rijk beschikbaar gesteld voor de Wet Goed verhuurderschap. In de Voorjaarsnota 2023 en eerste berap 2023 zijn de middelen per abuis aan verkeerde jaren toegekend, dat wordt nu gecorrigeerd.	B	6.000	4.000	-13.000	-8.000	-218.000	S
				L	-6.000	-4.000	13.000	8.000	218.000	S
	SPUK Flex- en transformatiewoningen 2024	De baten en lasten in het programma Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en erfgoed te verhogen in 2024 met 11,496 miljoen euro vanuit de specifieke uitkering Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoning.	Het Ministerie van Binnenlandse en Koninkrijksrelaties heeft 11,496 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het versneld realiseren van flex- en transformatiewoningen voor ontheemden, vergunningshouders en anderen die met spoed een woning zoeken. Het gaat om de volgende projecten: Befu-terrein, Tussen de Rails en Wetering Zuid.	B		-11.495.600				I
				L		11.495.600				I
	SPUK Kwetsbare doelgroepen 2024	De baten en lasten in het programma Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en erfgoed in 2024 te verhogen met 1 miljoen euro vanuit de specifieke uitkering Regeling kwetsbare doelgroepen.	Het Ministerie van Binnenlandse en Koninkrijksrelaties heeft 1 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het realiseren van woon- en verblijfsruimten voor kwetsbare aandachtsdoelgroepen. Deze subsidie draagt bij aan het financieel tekort.	B		-1.000.000				I
				L		1.000.000				I
	SPUK Kwetsbare doelgroepen de Linde 2023	De baten en lasten in het programma Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en erfgoed in 2023 te verhogen met 0,307 miljoen euro vanuit de specifieke uitkering Regeling kwetsbare doelgroepen de Linde.	Het Ministerie van Binnenlandse en Koninkrijksrelaties heeft de subsidietermijn voor het realiseren van huisvesting voor kwetsbare doelgroepen de Linde verlengd. Dit project wordt in 2023 afgerond.	B	-307.500					I
				L	307.500					I

Overhevelen via algemene dekkingsreserve	Fonds betaalbare koop 2023 en 2024	3 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2024 voor het Fonds betaalbare koop.	Bij het coalitieakkoord zijn er voor 2023 eenmalig middelen beschikbaar gesteld voor het opzetten van een fonds voor betaalbare koopwoningen. De uitwerking van dit fonds is complex en vraagt om een zorgvuldige voorbereiding. Omdat hier meer tijd voor nodig is kunnen de middelen nog niet in 2023 uitgegeven worden. Daarom worden de middelen overgeheveld naar 2024.	L	-3.000.000	3.000.000					I	
				L	3.000.000							I
				B		-3.000.000						I
	Implementatie omgevingswet - algemeen 2023, 2024 en 2025	0,300 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2024 en 2025 voor de implementatie van de omgevingswet, respectievelijk 0,200 en 0,100 miljoen euro.	De omgevingswet is uitgesteld van 1 juli 2023 naar 1 januari 2024. Dit zorgt ervoor dat de implementatie deels wordt uitgesteld. Deze middelen zijn noodzakelijk om de komende jaren de omgevingswet goed te kunnen invoeren.	L	-300.000	200.000	100.000					I
				L	300.000							I
				B		-200.000	-100.000					I
	Implementatie omgevingswet - operationele kosten en IPM keten 2023 en 2024	0,800 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2024 voor operationele kosten en IPM kosten omtrent de implementatie voor de omgevingswet.	De omgevingswet is uitgesteld van 1 juli 2023 naar 1 januari 2024. Dit zorgt ervoor dat de implementatie deels wordt uitgesteld. Deze middelen zijn noodzakelijk om de komende jaren de omgevingswet goed te kunnen invoeren. Dit betreft middelen voor de operationele- en de IPM keten.	L	-800.000	800.000						I
				L	800.000							I
				B		-800.000						I
	Realisatieteam Wonen	De lasten binnen het programma Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en erfgoed in 2023 verlagen met 1 miljoen en dit overhevelen naar 2024.	Voor het realisatieteam/taskforce toevoegen tijdelijke woningen worden de incidentele middelen ingezet die we bij het coalitieakkoord/begroting 2023 hebben ontvangen. Voor de uitwerking/opzet en voortzetting van het realisatieteam/taskforce is meer tijd nodig en kunnen middelen vermoedelijk niet in 2023 worden uitgegeven o.a. omdat de lijst potentiële locaties afhankelijk is van (vertraagde) bestuurlijke besluitvorming. De urgentie voor tijdelijke woningen blijft onveranderd hoog. Daarom wordt een deel van de middelen overgeheveld naar 2024.	B		-1.000.000						I
				L	-1.000.000	1.000.000						I
				L	1.000.000							
L				1.000.000								I

Verlagen baten en lasten	SPUK Discriminatie op woningmarkt 2023	De baten en lasten in 2023 met 0,050 miljoen euro te verlagen in het programma Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en erfgoed vanuit de specifieke uitkering Discriminatie op de woningmarkt.	Het Ministerie van Binnenlandse en Koninkrijksrelaties heeft gelden beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van juridisch onderzoek om discriminatie op de woningenmarkt tegen te gaan. Het project is succesvol afgerond en de kosten waren lager dan begroot. De resterende middelen worden mogelijke teruggevorderd.								
				B	50.000						I
				L	-50.000						I

Samenleven en Sport

Soort	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B / L	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	I / S
Storting in reserve	Storting reserve i.v.m. investeringsruimte Sport	2,3 miljoen euro te storten in de reserve Vervanging zwembaden ten behoeve van de toekomstige vervanging van zwembaden Den Hommel en De Kwakel.	Het programma Samenleven en Sport beschikt over een budgettaire bandbreedte voor investeringen. Voor 2023 wordt voorzien dat het budget incidenteel niet volledig wordt benut. Op lange termijn wordt een knelpunt voorzien op het moment dat de zwembaden Den Hommel en De Kwakel vervangen moeten worden. Door nu het overschot te reserveren kan dit toekomstige knelpunt worden beperkt.	L	-2.300.000						I
				L	2.300.000						
Verhogen baten en lasten	Huurverhoging diverse sportaccommodaties	De baten en lasten structureel te verhogen vanaf 2023 met 0,540 miljoen euro op basis van huurverhoging van diverse sportaccommodaties.	Met deze mutatie actualiseren we de huuropbrengsten van diverse sportaccommodaties in de begroting 2023 e.v. Met het oog op mogelijke toekomstige investeringen wordt dit budget met dit bijstellingsvoorstel gereserveerd voor kapitaallasten.	B	-539.646	-539.646	-539.646	-539.646	-539.646	-539.646	S
				L	539.646	539.646	539.646	539.646	539.646	539.646	S
	Sporthal Berlijnplein	De baten en lasten structureel te verhogen vanaf 2023 met 0,140 miljoen euro voor Sporthal Berlijnplein.	De Sporthal Berlijnplein wordt in 2023 opgeleverd. Met deze mutatie hevelen we een deel van het budget over van VGU naar VGE voor de exploitatie van de sporthal conform de verwachte realisatie.	B	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000	S
				L	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000	S
	SPUK Besluit specifieke uitkering educatie (D10)	De baten en lasten in het programma Samenleven en Sport in 2023 en 2024 te verhogen met 0,887 miljoen euro per jaar voor educatie vanuit de specifieke uitkering Besluit specifieke uitkering educatie.	De gemeente Utrecht voert in 2023 en 2024 activiteiten en projecten uit of laat dit uitvoeren in het kader van Educatie die passen binnen de voorwaarden van specifieke uitkering Besluit specifieke uitkering educatie (D10).	B	-886.977	-886.977					I
				L	886.977	886.977					I

	SPUK GALA Versterking sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis 2023-2026 (H30)	De baten en lasten in het programma Samenleven en Sport in 2023 tot en met 2026 te verhogen omtrent Eén tegen eenzaamheid, Mantelzorg, Sportakkoord, Versterken sociale basis, Brede Regeling combinatiefuncties en Sociaal makelaarschap. Dit met respectievelijk 2,627, 2,683, 2,683 en 2,330 miljoen euro vanuit de specifieke uitkering Versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026.	De gemeente Utrecht voert in de periode 2023 tot en met 2026 activiteiten en projecten uit of laat dit uitvoeren in het kader die passen binnen de voorwaarden van specifieke uitkering Versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 (H30) (SPUK BREED), SPUK GALA.	B	-2.627.157	-2.683.008	-2.683.007	-2.330.632				I
				L	2.627.157	2.683.008	2.683.007	2.330.632				I
	SPUK Sportstimulering 2023	De baten en lasten in het programma Samenleven en Sport in 2023 te verhogen met 1,055 miljoen euro vanuit de specifieke uitkering Sportstimulering.	De BTW-belaste posten vallen in 2023 hoger uit dan begroot, waardoor ook de specifieke uitkering Sportstimulering hoger uitvalt. De hogere bijdrage wordt gedekt door de subsidieverlening.	B	-1.055.000							I
				L	1.055.000							I
	Subsidie Maatschappelijke diensttijd 2023 en 2024	De baten en lasten in het programma Samenleven en Sport te verhogen in 2023 en 2024 met respectievelijk 0,337 en 0,075 miljoen euro vanuit de subsidie Maatschappelijke Diensttijd.	De gemeente Utrecht voert in 2023 en 2024 activiteiten en projecten uit of laat dit uitvoeren in het kader van Maatschappelijke diensttijd die passen binnen de voorwaarden van subsidie Maatschappelijke diensttijd.	B	-337.322	-74.961						I
				L	337.322	74.961						I
Overhevelen gelden binnen een programma	Haalbaarheid onderzoek groot sportevenement	0,050 miljoen euro over te hevelen in 2023 binnen het programma Samenleven en Sport voor een haalbaarheidsonderzoek	Het college heeft ingestemd met een haalbaarheidsonderzoek naar de organisatie van de Special Olympics Nationale Spelen 2026. Binnen het programma Sport is de stelpost kapitaallasten bedoeld	L	-50.000							I

		Special Olympics Nationale Spelen 2026.	voor het dekken van de kosten voor vervangingsinvesteringen. Door planningsoptimisme (projecten worden later opgeleverd dan gepland) is incidenteel geld beschikbaar vanuit de stelpost kapitaallasten voor het dekken van het haalbaarheidsonderzoek.	L	50.000							I
Overhevelen gelden naar ander programma	POK- middelen digitale inclusie	0,100 miljoen euro structureel over te hevelen vanaf 2023 van het programma Samenleven en Sport naar het programma Overhead voor digitale inclusie.	Het doel van de POK-middelen (Digitale Inclusie) is ongewijzigd gebleven. Middelen worden ingezet ten behoeve van personeelslasten.	L	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	S

Utrechts Vastgoed

Soort	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B / L	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	I / S
Onttrekking uit reserve	Onttrekking reserve Calamiteiten Vastgoed	0,350 miljoen euro te onttrekken uit de bestemmingsreserve Calamiteiten ter dekking van de lasten van de calamiteit aan de Vogelvlinderweg 54-58.	De middelen in de bestemmingsreserve Calamiteiten Vastgoed zijn geormerkt.	B	350.000						I
				B	-350.000						
	Onttrekking reserve Leegstand Utrechts Vastgoed	1,750 miljoen euro te onttrekken uit de bestemmingsreserve Leegstand Utrechts Vastgoed ter dekking van minder baten door de verwachte huurderving in 2023.	De vastgoedportefeuille heeft altijd te maken met leegstand. Een zekere mate van leegstand is noodzakelijk om de flexibiliteit te hebben om snel huisvesting mogelijk te maken. Jaarlijks wordt een percentage van de huuropbrengsten aan de bestemmingsreserve Leegstand Utrechts Vastgoed toegevoegd. Bij de Tweede Bestuursrapportage maken wij een inschatting van de verwachte huurderving in 2023. Door de bijbehorende onttrekking uit de reserve reeds in de begroting te verwerken, zal het resultaat bij de jaarstukken minder van de begroting afwijken.	B	1.750.000						I
				B	-1.750.000						
Storting in reserve	Storting reserve Energieneutraal Kernvastgoed	0,730 miljoen euro te storten in de reserve Energieneutraal Kernvastgoed.	De bestemmingsreserve ten behoeve van 'volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040' dient om toekomstige besparingen en nog niet bestede middelen voor de onrendabele top te reserveren voor toekomstige projecten. Hiermee blijft de raad budgetrecht houden over de middelen volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040 en zijn deze middelen geormerkt voor CO2-reductie bij het Utrechtse kernvastgoed. Het is van belang dat de bestemming van de middelen ongewijzigd blijft, omdat zonder deze middelen de onrendabele top van investeringen en onrendabele kapitaallasten niet gedekt kunnen worden. De in 2023 gemaakte kosten met betrekking tot duurzaamheidsinvesteringen zullen door middel van een bestedings- en dekkingsvoorstel aan de reserve onttrokken worden.	L	-730.000						I
				L	730.000						
Verhogen baten en lasten	Huurverhoging Domplein 4-5	De baten en lasten structureel te verhogen vanaf 2023 met 0,064 miljoen euro naar aanleiding van de huurverhoging Domplein 4-5.	Door contractaanpassingen voor Domplein 4-5 wordt een hogere huur ontvangen. Met het oog op mogelijke toekomstige investeringen op het pand wordt dit budget met dit bijstellingsvoorstel gereserveerd voor kapitaallasten.	B	-63.716	-63.716	-63.716	-63.716	-63.716	-63.716	S
				L	63.716	63.716	63.716	63.716	63.716	63.716	63.716

Overhevelen gelden binnen een programma	Extra dotatie voorziening planmatig onderhoud	0,550 miljoen euro toe te voegen aan de voorziening planmatig onderhoud in 2023 t/m 2025, conform Jaarstukken 2022.	In afstemming met de accountant is bij de jaarafsluiting 2022 een extra bedrag van 0,550 miljoen euro toegevoegd aan de voorziening als onderdeel van een extra meerjarige egaliserende toevoeging, zodat de voorziening ook in de toekomst toereikend is. Ook in de jaren 2023, 2024 en 2025 zal jaarlijks een extra toevoeging aan de voorziening plaatsvinden. Met deze mutatie wordt voor deze jaren 0,550 miljoen euro extra gestort in de voorziening planmatig onderhoud.	L	-550.000	-550.000	-550.000					I
				L	550.000	550.000	550.000				I	
Verlagen baten en lasten	Portefeuille MFA's 2023	De baten en lasten in 2023 met 0,565 miljoen euro te verlagen in het programma Utrechts Vastgoed omtrent interne en externe verhuur in de portefeuille MFA's.	Binnen de portefeuille MFA's vindt er minder externe verhuur plaats dan begroot. Hier tegenover staat een hogere interne verhuur. Door de verlaging van de baten en verlaging van de lasten wordt dit in overeenstemming gebracht met de huidige situatie binnen de portefeuille.	B	565.000							I
				L	-565.000						I	

Veiligheid

Soort	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B / L	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	I / S
Overhevelen via algemene dekkingsreserve	Toelage BOA's 2023 en 2025	0,350 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2025 voor de toelage BOA's. 0,151 miljoen euro binnen het programma Bereikbaarheid, 0,056 miljoen euro in het programma Openbare ruimte en groen en 0,144 miljoen euro in het programma Veiligheid.	In de Voorjaarsnota 2023 zijn middelen toegekend om de BOA's voor 2023 en 2024 een toelage toe te kennen. De middelen zijn halverwege het jaar toegekend, waardoor de toelage in het eerste half jaar niet toegekend kon worden. Door het budget over te hevelen naar 2025 wordt ervoor gezorgd, dat de BOA's voor twee jaar een toelage kunnen ontvangen.	L	-143.500		143.500				I
				L	143.500						I
				B						-143.500	

Volksgezondheid

Soort	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B / L	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	I / S	
Verhogen baten en lasten	Hosting WHO Annual Meeting 2023	De baten en lasten te verhogen in het programma Volksgezondheid in 2023 met 0,2 miljoen euro voor de hosting van de Annual meeting van de WHO.	In november 2023 is Utrecht host van de WHO Healthy Cities congres. De incidentele kosten hiervoor waren nog niet begroot en worden hiermee in de begroting gebracht.	B	-50.000						I	
				B	-150.000						I	
				L	200.000						I	
	SPUK GALA 2023-2025 Coördinatie regionale aanpak preventie (H30)	De baten en lasten in het programma Volksgezondheid te verhogen in 2023 tot en met 2025 voor coördinatie van de regionale aanpak preventie. Dit met respectievelijk 0,114 miljoen, 0,145 miljoen en 0,117 miljoen euro vanuit de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord.	In mei 2023 is door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een specifieke uitkering toegekend ter uitvoering van GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord). Hiermee brengen wij de baten en lasten in de begroting voor de looptijd van de specifieke uitkering.	B	-113.710	-145.011	-116.583					I
				L	113.710	145.011	116.583					I
	SPUK GALA 2023-2025 Leefomgeving (H30)	De baten en lasten in het programma Volksgezondheid te verhogen in 2023 tot en met 2025 voor Leefomgeving. Dit met 0,160 miljoen euro per jaar vanuit de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord.		B	-159.706	-159.702	-159.702					I
				L	159.706	159.703	159.703					I
	SPUK GALA 2023-2025 Mentale gezondheid (H30)	De baten en lasten in het programma Volksgezondheid te verhogen in 2023 tot en met 2025 voor Mentale gezondheid. Dit met respectievelijk 0,089 miljoen, 0,102 miljoen en 0,080 miljoen euro vanuit		B	-89.435	-102.210	-79.851					I
				L	89.435	102.210	79.851					I

		de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord.								
	SPUK GALA 2023-2025 Opgroeien in een kansrijke omgeving (H30)	De baten en lasten in het programma Volksgezondheid te verhogen in 2023 tot en met 2025 voor Opgroeien in een kansrijke omgeving. Dit met respectievelijk 0,040 miljoen euro per jaar vanuit de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord.	B	-39.926	-39.926	-39.926				I
			L	39.926	39.926	39.926				I
	SPUK GALA 2023-2025 Overgewicht en obesitas (H30)	De baten en lasten in het programma Volksgezondheid te verhogen in 2023 tot en met 2025 voor de aanpak overgewicht en obesitas. Dit met respectievelijk 0,224 miljoen, 0,335 miljoen en 0,279 miljoen euro vanuit de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord.	B	-223.588	-335.377	-279.480				I
			L	223.588	335.377	279.480				I
	SPUK GALA 2023-2025 Versterk kennis en adv functie GGD (H30)	De baten en lasten in het programma Volksgezondheid te verhogen in 2023 tot en met 2025 voor Versterk kennis- en adviesfunctie GGD. Dit met 0,040 miljoen euro per jaar vanuit de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord.	B	-39.926	-39.926	-39.926				I
			L	39.926	39.926	39.926				I
	SPUK GALA 2023-2026 Gezondheidsachterstanden (H30)	De baten en lasten in het programma Volksgezondheid te verhogen in 2023 tot en met 2026 voor het terugdringen van gezondheidsachterstanden. Dit met respectievelijk 0,255 miljoen, 0,383	B	-255.529	-383.288	-319.405	-319.264			I
			L	255.529	383.288	319.405	319.264			I

		miljoen, 0,319 miljoen en 0,319 miljoen euro vanuit de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord.									
	SPUK GALA 2023-2026 Kansrijke Start (H30)	De baten en lasten in het programma Volksgezondheid te verhogen in 2023 tot en met 2026 voor een Kansrijke Start. Dit met respectievelijk 0,192 miljoen, 0,303 miljoen, 0,256 miljoen en 0,319 miljoen euro vanuit de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord.		B	-191.647	-303.436	-255.524	-319.264			I
				L	191.647	303.436	255.524	319.264			I
	SPUK GALA 2023-2026 Valpreventie (H30)	De baten en lasten in het programma Volksgezondheid te verhogen in 2023 tot en met 2026 voor Valpreventie. Dit met respectievelijk 0,658 miljoen, 0,923 miljoen, 0,759 miljoen en 0,782 miljoen euro vanuit de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord.		B	-657.987	-923.085	-758.588	-782.199			I
				L	657.987	923.085	758.588	782.199			I
	SPUK Lokale Preventie akkoorden 2023	De baten en lasten in het programma Volksgezondheid verhogen in 2023 met 0,332 miljoen euro voor de uitvoering van lokale preventieakkoorden vanuit de specifieke uitkering Lokale Preventie akkoorden.	In december 2022 is door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een specifieke uitkering toegekend voor activiteiten omtrent Lokale Preventie akkoorden. Eerder zijn de lasten en baten niet in de begroting gebracht. Daarnaast worden de gelden die uit vorige jaren nog over waren in de begroting gebracht.	B	-331.870						I
				L	331.870						I
Overhevelen gelden naar ander programma	Correctie GLO middelen ruimte	0,223 miljoen euro over te hevelen van het programma Volksgezondheid naar het	De coalitiemiddelen voor de advisering Gezonde Leefomgeving worden met deze begrotingsmutatie aan de juiste kostenplaats gekoppeld.	L	-222.898						I

		programma Overhead voor GLO middelen ruimte.									
Overhevelen via algemene dekkingsreserve	Latere start Pilot Transzorg 2023 en 2026	0,040 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2026 voor de Pilot Transzorg.	De pilot kon niet eerder starten dan medio 2023, maar duurt wel de gewenste drie jaar. Door het budget te schuiven van 2023 naar 2026 voorkomen we onnodige onder- en overschrijdingen in die jaren.	L	-40.000			40.000			I
				L	40.000						I
				B				-40.000			I

Werk en Inkomen

Soort	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B / L	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	I / S
Storting in reserve	Storting reserve armoedebestrijding en schuldhulpverlening	De lasten voor de doelstelling 'financiële ondersteuning om mee te doen' in 2023 met 2,4 miljoen euro te verlagen en 2,4 miljoen euro te storten in de bestemmingsreserve Armoedebestrijding en schuldhulpverlening.	Bij de Voorjaarsnota 2023 is de bestemmingsreserve Armoedebestrijding en schuldhulpverlening ingesteld. Niet bestede incidentele budgetten worden in deze reserve gestort om uitgaven en tekorten in de komende jaren op te vangen. De storting betreft het verwachte restant, dat na dekking van het verwachte tekort 2023 overblijft. Gelet op motie 'M149 Steun voor studenten in financiële nood' is het restant op het budget individuele bijzondere bijstand studenten niet in de storting meegenomen.	L	-2.400.000					I
				L	2.400.000					
Verhogen baten en lasten	Nader voorlopig BUIG budget 2023	De baten en lasten in het programma Werk en Inkomen vanaf 2023 structureel te verhogen met 8,603 miljoen euro naar aanleiding van het Nader BUIG budget 2023.	De begroting 2023 is tot op heden gebaseerd op het Nader Voorlopig BUIG budget 2022. Het Nader Voorlopig BUIG-budget 2023 is 8,603 miljoen euro hoger dan het Nader voorlopig BUIG-budget 2022. Hier staan hogere verwachte uitkeringslasten tegenover. Met deze wijziging actualiseren we de begroting door zowel de baten als de lasten structureel vanaf 2023 met 8,603 miljoen euro te verhogen.	B	-8.602.909	-8.602.909	-8.602.909	-8.602.909	-8.602.909	S
				L	8.602.909	8.602.909	8.602.909	8.602.909	8.602.909	S
Overhevelen gelden naar ander programma	Energiecompensatie 2023	De lasten van 0,102 miljoen euro in 2023 over te hevelen van het programma Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen naar het programma Werk en Inkomen voor de energiedienstverlening van Ondernemer Centraal vanuit de energiecompensatieregeling.	Vanuit het Rijk zijn in 2022 Tonk middelen ontvangen. Een deel van deze middelen is in november 2022 ingezet voor de subsidieregeling energievergoeding. De nadere regel is inmiddels gesloten en het voorstel is om het restant over te hevelen naar de energiedienstverlening voor kwetsbare ondernemers van Ondernemer Centraal, in het programma Werk & Inkomen.	L	102.216					I

Overhevelen via algemene dekkingsreserve	Basisbanen 2023 en 2024	0,100 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2024 voor Basisbanen.	In 2023 zijn de eerste personen gestart met basisbanen. Tijdens de eerste fase worden reguliere instrumenten ingezet (forfaitaire loonkostensubsidie). Na deze fase wordt gebruik gemaakt van het budget basisbanen. Dit zal voor het eerst in 2024 zijn.	L	-100.000	100.000					I
				L	100.000						I
				B		-100.000					I
	ESF middelen 2023 en 2024	0,500 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2024 omtrent het Europees Sociaal Fonds (ESF).	In 2023 zijn veel ESF-middelen ontvangen. Een deel ervan wordt in 2024 uitgegeven.	L	-500.000	500.000					I
				L	500.000						I
				B		-500.000					I
	Impuls re-integratie bijstandsgerechtigden 2023 en 2024	0,958 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2024 voor de impuls re-integratie bijstandsgerechtigden.	Met deze impuls werken we aan de verbetering van de dienstverlening aan inwoners. De uitvoering zal in 2024 plaatsvinden.	L	-958.000	958.000					I
				L	958.000						I
				B		-958.000					I
	Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid 2023 en 2024	1,5 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2024 voor het Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid.	De Regionale Aanpak Jeugdwerkloosheid betreft een incidenteel budget waarvan de uitvoering regionaal plaatsvindt. Een deel van de gelden wordt in 2024 aangewend.	L	-1.500.000	1.500.000					I
				L	1.500.000						I
				B		-1.500.000					I
	Regionaal Mobiliteits Team (RMT) 2023 en 2024	0,160 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2024 voor het Regionaal Mobiliteits Team (RMT).	De uitvoering van RMT wordt voor een deel voortgezet in 2024.	L	-160.000	160.000					I
				L	160.000						I
				B		-160.000					I
	Utrechtse Werktafel 2023 en 2024	1 miljoen euro over te hevelen van 2023 naar 2024 omtrent de Utrechtse Werktafel.	De Utrechtse Werktafel (UWT) vormen regionale middelen. De besteding van het budget vindt plaats in overleg met de regiopartijen.	L	-1.000.000	1.000.000					I
				L	1.000.000						I
				B		-1.000.000					I

5.5 Aanpassen verantwoordingsgrens

In september 2022 is de Wet versterking decentrale rekenkamers door de Eerste Kamer vastgesteld. Een onderdeel hiervan is de rechtmatigheidsverantwoording over de financiële beheershandelingen. Met ingang van verslagjaar 2023 zal ons college zelf verantwoording afleggen in de jaarstukken over het rechtmatig handelen. Dit is ruim twee jaar na de oorspronkelijke ingangsdatum.

De verantwoordingsgrens is een belangrijk element binnen de rechtmatigheidsverantwoording. Het is de grens waarboven ons college de afwijkingen rapporteert en is bedoeld om afspraken te maken over de omvang van de bevindingen die voortvloeien uit de controle van de rechtmatigheid en het informeren van uw raad hierover. Deze verantwoordingsgrens moet liggen tussen de 0% en 3% van de totale lasten van de programmabegroting. De hoogte van de verantwoordingsgrens heeft invloed op de omvang van de te verrichten interne controlewerkzaamheden.

In 2020 heeft uw raad -vooruitlopend op de bovengenoemde wetswijziging, waarvan werd aangenomen dat deze effectief zou worden over verslagjaar 2021- een besluit over de verantwoordingsgrens genomen. Daarvoor is toen een ingroeipad voorgesteld om de ambtelijke organisatie goed voor te bereiden en kennis en expertise op te bouwen en te verankeren in de organisatie. Het voorstel destijds was voor de verslagjaren 2021 en 2022 een verantwoordingsgrens te hanteren van 1,5% en vanaf het boekjaar 2023 van 1%. Uiteindelijk is de wet pas vastgesteld in september 2022 met ingang van verslagjaar 2023. Vanwege de uitgestelde invoering en daardoor de onmogelijkheid voor de organisatie om ervaring op te doen met de nieuwe werkwijze, stellen we voor om de verantwoordingsgrens over verslagjaar 2023 te handhaven op 1,5%, conform 2022.